

59964

LETO XXVI.

1959

JANUAR

DUHOVNO

ŽIVLJENJE

V I D A E S P I R I T U A L

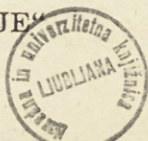
59964

OBIJLE MILOSTI BOŽJE V
NOVEM LETU, PA MNOGO
ZDRAVJA, USPEHOV IN
ZADOVOLJSTVA

ŽELI VSEM SVOJIM SODE-
LAVCEM, NAROČNIKOM IN
PODPORNIKOM

REVIJA
„DUHOVNO ŽIVLJENJE“

PD 598/1968

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Ni mogoče dati posameznikom, ljudstvom in narodom miru, če se ne podeli mir njihovim dušam. Ni mogoč zunanji mir, če ta ni odsev notranjega. Papež Janez XXIII.

LUC SVETA

Na rojstni dan našega Gospoda Jezusa Kristusa je v betlehenskem hlevcu vsemu svetu zasijala Luč, ki jo je napovedoval stoletja naprej veliki prerok Izaija z besedami:

„Ljudstvo, ki je sedelo v temi, je zagledalo veliko luč; prebivalcem, ki so sedeli v kraju smrtne sence, je zasijala luč. Dete nam je rojeno, sin nam je dan, na njegovih ramah je vladarstvo; imenoval se bo: Čudoviti, Svetovalec, Bog, Oče prihodnjega veka, Knez miru!“

Pred prihodom Odrešenika je človeštvo živelo v smrtni senci zmot in zablod. Največji svetovni filozofi so iskali resnico, a so tavalali v duševni temi in niso mogli najti jasnega odgovora na največja življenjska vprašanja: kaj je resnica, od kod človek, čemu je na zemlji, kako naj živi, da doseže blaženost, kaj bo po njegovi smrti?

Pred izobraženim Rimljanom Poncijem Pilatom je stal Jezus Nazareški, ki je odgovarjal na njegovo vprašanje: „Tako je, kralj sem. Jaz sem za to rojen in sem prišel za to na svet, da spričam resnico. Vsak, kdor je iz resnice, posluša moj glas.“ Toda v vsej filozofiji poganstva izobraženi Rimljan ga ni razumel, ker je obupal nad resnico, nad spoznanjem resnice sploh, pa mu je z neko grenkobo in obupom odgovarjal: „Kaj je resnica!“ Saj resnice sploh ni!

Veliki grški filozof Sokrat se je po dolgem premišljevanju nekako dokopal do spoznanja, da mora bivati le en Bog, duhovno in osebno bitje, neskončno popolno. A kljub temu ni bil povsem na jasnem in gotov, če je njegovo spoznanje resnično. Zaradi svojega nauka o enem Bogu, je bil od državnega sodišča obsojen na smrt. Ko je zastrupljen umiral, se je tik pred svojo smrtjo še enkrat obrnil do svojih žalostnih učencev in jih prosil, naj darujejo v žrtev petelina poganškemu bogu, katerega obstoj je prej sam tajil.

V tisočletjih in tisočletjih je človeštvo, zastrupljeno z grehom prvega človeka, izgubilo luč prvotnega razodetja in je tavalalo v smrtni senci nevede in nevere. Molili so kamenite in lesene bogove, sonce in luno, da celo živali, katerim so v svojem duševnem mraku žrtvovali celo svoje lastne otroke. Zgodovinarji nam pripovedujejo, da so Indijanci v Mehiki pred prihodom Špancev vsako leto žrtvovali dvajset tisoč mladih ljudi, mladeničev in deklet, katerih črepinje so nato kopicili v velike strašne piramide.

V tej smrti senci je človek pogosto pozabil celo na svoje lastno človeško dostojanstvo, žena pri mnogih narodih ni veljala kot pravi človek, suženjstvo je cvetelo med vsemi narodi, z njimi so ravnali gospodarji kot z živino, ki so jo poljubno prodajali ali celo ubijali.

Tedaj je v tem mraku zasijala velika Luč, Sin božji, Luč od Luči, rojen iz Boga Očeta, kakor se rodi luč iz ognja, se je učlovečil in je bil rojen kot revno človeško dete v betlehemskega hlevcu. Rodil se je, da svetu prinese luč resnice.

Zvezda, ki je zasijala Modrim na Jutrovem in jih vodila k jaslicam, je simbol te Luči, ki je zasijala na nebu vsemu človeštvu.

Sveti Janez je zapisal: „Prava luč je bila ta, ki prihajajoč na svet razsvetljuje vsakega človeka. Na svetu je bila in svet je po njej nastal — in svet je ni spoznal.“ Oni svet, ki je iskal v materiji in uživanju resnice, je ni sprejel. „Vsem pa, kateri so jo sprejeli, je dala pravico, da postanejo otroci božji; njim, ki vanj verujejo, ki se niso rodili iz krvi, ne iz poželenja mesa, ne iz volje moža, ampak iz Boga.“ Vsi, ki so se duhovno prerodili v milosti božji, posestniki resnice. Prejeli so jasen odgovor na vsa svetovna vprašanja.

To pa je veliko svetovno vprašanje, življenjska skrivnost človeške zgodovine: Od kod to, da človeštvo hrepeni po resnici že po svoji naravi, a je ne sprejmejo vsi!? Kljub temu, da od Kristusovega rojstva dalje sveti na nebu človeštva sonce svetlobe in resnice, je mnogi ne vidijo. Nekateri sploh nikdar niso imeli sreče, da bi jo spoznali, drugim pa je morda v mladosti svetlo svetila ta luč, a so jo v življenju izgubili, postali so duševni slepci, ki ne vidijo več Sonca, Resnico. Sveto pismo pravi, da se ti imenujejo modre, pa so postali neumi.

Veliki mislec sv. Avguštin sam nam daje odgovor na to veliko vprašanje. Bil je krščansko vzgojen od dobre in verne matere, a je zašel med „svet“, med Bogu odtujeni svet, med krivoverce v grešno mesno uživanje. Bil je Manihejec, ali danes bi rekli komunist. Njegova dobra mati je dolga leta zanj molila, da bi mu zopet v dušo zasijala luč resnice. V Milanu je poslušal velikega cerkvenega učenika sv. Ambroža, razum mu je govoril, da je v krščanstvu resnica, a greh in strast sta mu zatemnjevala duha, da še ni mogel gledati sonce resnice, kakor na očeh bolni človek ne more gledati svetlobe. V duši sv. Avguština sta se tedaj borila za zmago luč in tema, srce pa je bilo prazno, polno dvomov in bridkosti, da je kasneje zapisal: „Nemirno je človeško srce, dokler ne počiva v Bogu.“

Tedaj je prišel v Milan k njemu na obisk prijatelj Simplicianus iz Rima in mu je pripovedoval, da se je v Rimu izpreobrnil h krščanstvu znan velik filozof in učenjak Victorinus. To je Avguština zelo ganilo, v duši se mu je vžgal plamenček želje, da bi posnemal tega učenjaka, a greh in strast sta mu še vedno branila, da bi dvignil svoj pogled kvišku k Soncu resnice. Prišel pa je na obisk iz Rima še drug prijatelj Pontitianus, ki mu je pravil, da sta dva njegovih nevernih prijateljev obiskala neki samostan menihov, puščav-

nikov, da sta tam dobila v roke knjigo sv. Antona Puščavnika, ki ju je tako pretresla, da sta takoj sklenila, da se spreobrneta in postaneta sama puščavnika. Ta novica je Avguština presunila v dno duše, da je na glas zavpil: „Kaj nas boli...?“ V kipenju duše je odhitel na vrt, se vrgel na tla pod figovo drevo in pričel moliti, kakor nikdar poprej. Tedaj pa je zaslišal glas otroka, ki je pel pri igri: „Tolle, lege, tolle, lege...“ „Vzemi, beri.“ „To je božji ali angelski glas!“ je prišlo Avguštinu na misel. Vstal je, skočil v svoje stanovanje in je tam slepo odprl sv. pismo, ravno ono mesto v pismu sv. Pavla Rimljanom, kjer je napisano:

„Ura je že, da od spanja vstanemo! Noč se je pomaknila in dan se je približal. Odložimo torej dela teme in si nadenimo orožje svetlobe. Kakor podnevi hodimo pošteno, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v prepiru in nevoščljivosti, ampak nadenite si Gospoda Jezusa Kristusa in mesu ne strezite za poželjivost.“

Tedaj je v duši sv. Avguština zmagala luč nad temo, resnica nad zablodo. Spoznal je, da je njegovih dvomov in krive vere vzrok le to, ker ni bil čistega srca, ker sta mu strast in greh kakor gosta megla zakrivala duševno obzorje, da ni mogel prodreti v dušo žarek božje luči. Zdaj ni več odlašal svoje izpreobrnitve, postal je katoličan, duhovnik, škof, cerkveni učitelj in velik svetnik.

O božje Dete betlehemske! Naj luč tvoje resnice zasije iz tvojih jaslíc, kakor je zvezda zasijala Modrim, naj zasije vsem, ki tavajo v smrtni senci dvomov in nevere!

MATIJA ŠKERBEC, U. S. A.

SVETI VEČER

Nocoj, ko spet obhajamo spomin, kako na svet prišel je božji Sin, izročil nam Očetovo povelje, da vladaj svetu bratstvo, mir, veselje, na vas, očetje naši, mislim, o usodi, ki vas po svetu razkropila je, ki z grenkim znojem vas pojila je, ki zdaj le v tuje zemlje grob vas vodi.

Nad vami vendar je razlit nocoj mladostnih časov rajsko svetli soj; spomin na srečni božič v domovini večer življenja vam sladi v tujini: spet v duhu zapoje čez plan zvonovi, po mahu jaslíc bajno zaдиši, domača pesem radostno zveni o blagovesti, srcem večno novi.

Ne morete v mladostne dni nazaj, minul je zlati čas na vekomaj. Že zarod nov ob vaši strani vstaja, s skrbjo in z upom vam srce napaja. O, da navzel bi vaših se kreposti: pošten značaj, za delo pridna dlan, v ljubezni zvest, v težavah mož srčan, šegav in zdrav v izkušeni močrosti!

Po bliskovo beži naš novi čas, strog, neizprosni je njegov ukaz. — Srce poeta moli v noči sveti: Daj, božji Sin, še dolgo nam živeti — mladina naša krepko naj zajemlje iz naših dedov močnega srca, da v nas ostal bo ogenj njih duha, da v nas ostal bo sok slovenske zemlje!

Ivan Zorman

BESEDA VSEM ČLOVEŠKIM OTROKOM

(Prvi radijski govor papeža Janeza XXIII.)

Dan po izvolitvi je sv. oče imel svoj prvi govor, v katerem je začrta smernice svojemu delu. Tu prinašamo v slovenskem prevodu celoten papežev govor.

V tej zaskrbljeni uri, ko nam je bilo po smrti našega prednika Pija XII., ne-smrtnega spomina, ki ima tako velike zasluge za katoliško Cerkev, po skrivnostnem sklepu božje previdnosti v njej naloženo neizmerno težko breme najvišje oblasti, se nam stiska srce in nam peša pogum; zato pred vsem dvigamo goreče ponižne prošnje k Bogu, da v svoji neskončni dobroti podeli moč naši slabosti in nesposobnosti, da razsvetli naš razum in okrepi našo voljo.

Potem se obračamo z veliko ljubeznijo do predragih članov kardinalskega zbora, katerih odlične sposobnosti in kreposti so nam dobro znane, posebno do tistih, za katere nam je žal, da so daleč od nas. Njihovo trpljenje in njihove stiske nam povzročajo globoko žalost.

Dalje želimo izraziti svojo očetovsko naklonjenost in ljubezen do vseh prečastitih bratov v škofovstvu, ki se po vsem svetu trudijo, da obdelujejo Gospodov vinograd.

Tudi ne moremo pozabiti na duhovnike, ki so delivci božjih skrivnosti, posebej na misijonarje, ki so glasniki božje besede in širijo evangeljsko resnico v daljnih deželah; na redovnike in redovnice, ki z veliko gorečnostjo delujejo v Cerkvi; in tudi na tiste laike, ki se pod vodstvom škofov bojujejo v miroljubnih vrstah Katoliške akcije, in na vse druge, ki na kakršen koli način pomagajo pri apostolskem delu. Vsem tem iz srca pošiljamo svoj blagoslov.

Posebej se še spominjamo škofov, duhovnikov, redovnic in vseh vernikov, ki živijo med narodi, kjer katoliška vera nima nobene svobode ali jo uživa samo deloma, kjer se nedotakljive pravice Cerkve teptajo, kjer so zakonite pastirje pregnali ali zaprli ali jih ovirajo, da bi mogli svobodno, kakor je treba, vršiti svojo službo. Hočemo, naj jim bo znano, da z njimi delimo težave, stiske in bridkosti in da prosimo Boga, od katerega izhaja vse, kar je dobrega, da končno naredi konec nečloveškemu preganjanju, ki ne ruši samo miru in blaginje onih narodov, ampak je tudi v očitnem nasprotju z moderno civilizacijo in s pravicami človeka, ki so veljale že zdavnaj za pridobljene. Naj Bog razsvetli poglavarje onih narodov, naj odpusti preganjalcem, vsem pa naj čimprej podeli, da bodo uživali pravo svobodo in bodo za vse nastopili boljši in srečnejši časi.

Kakršno ljubezen imamo do zapadne, takšno očetovsko ljubezen gojimo tudi do vzhodne Cerkve in do vseh tistih, ki so ločeni od Apostolskega Sedeža, kjer Peter sam živi v njegovih naslednikih „do konca sveta“ (Mt 28, 29) in izpolnjuje naročilo, ki mu ga je dal Kristus, da vse zavezuje in razvezuje na zemlji (pr. Mt Jan 21, 15-17). Srčno želimo, da se vrnejo v hišo skupnega očeta, zato ponavljamo

besede božjega Odrešenika: „Sveti Oče, ohrani jih v svojem imenu, da bodo eno kakor midva“ (Jan 17, 11). Tako bo nastala „ena čreda in en pastir“ (Jan 10, 16). Zato jih prosimo, naj pridejo vsi, radi in z veseljem, da se čimprej izvrši ta povratek po razsvetljenju in pomoči božji milosti. Ne bodo prišli v tujo, ampak v svojo hišo, katero so nekoč njihovi predniki razsvetljevali z odličnimi nauki in jo krasili s krepostmi.

Naj nam bo sedaj dovoljeno, da se obračamo s pozivom na vladarje vseh držav, ki nosijo v svojih rokah usodo, blaginjo in upanje posameznih narodov. Zakaj se končno pravično ne poravnajo nesoglasja in razpori? Zakaj se odkritja človeškega uma in bogastvo narodov bolj pogosto uporabljajo za pripravo orožja, ki prinaša smrt in razdejanje, kakor za povečanje blagostanja vseh državljanov, zlasti manj premožnih? Vemo, da se dosegi takih plemenitih ciljev in izravnavi sporov stavljajo naproti resne in zamotane težave. Ali te je treba, čeprav s trudom, premagati. Gre namreč za najvažnejšo zadevo, ki je v tesni zvezi z blaginjo vsega človeškega rodu. Lotite se torej dela z zaupanjem in pogumom, božjo pomočjo in razsvetljenjem, ki prihaja od zgoraj. Obrnite svoj pogled na ljudstva, ki so vam zaupana, in poslušajte njih glas. Kaj pričakujejo od vas, za kaj vas prosijo? Gotovo ne za tisto pošastno vojno orodje, ki so ga iznašli v naših časih. To more povzročiti bratomorno klanje in uničenje vseh ljudi. Prosijo vas za mir, za tisti mir, v katerem more vsa človeška družina svobodno živeti, cveteti in prospevati. Hočejo pravičnosti, ki naj pravilno reši vprašanja o medsebojnih pravicah in dolžnostih med razredi. Zahtevajo končno mir in slogo, ker samo iz njih more nastati resnično blagostanje. Zakaj v miru, če sloni na zakonitih pravicah vsakega in ga podpira bratovska ljubezen, se razvija umetnost in kultura, se združujejo sile vseh v krepost, raste javno in zasebno premoženje. Znane so v teh vprašanjih misli velikih duhov: sv. Avguštin pravi: (De civitate Dei 19, 13): Mir je „urejeno soglasje ljudi“, sv. Tomaž (II, 29, 1 ad I.), „je umirjenje v redu“; Ciceron (Philip, 2, 44): „beseda mir je sladka, in to, kar pomeni, je osrečujoče; je pa velika razlika med mirom in sužnostjo. Resničen je samo mir v svobodi.“

Treba se je spomniti in dobro premisliti, kar so angeli peli nad zibelko božjega Otroka: „Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu volji“ (Lk 2, 14). Ni mogoče namreč dati posameznikom, ljudstvom in narodom miru, če se ne podeli mir njihovim dušam. Ni mogoč zunanji mir, če ta ni odsev notranjega miru v duši. Če ga ta mir ne vodi, se vse zamaje in grozi, da se podere. Samo vera pa ga more hraniti, krepiti in utrjevati. Te resnice naj se zavedajo tisti, ki odklanjajo božje ime, in teptajo njegove svete pravice, tisti, ki se besno trudijo, da bi ugasili v srcih ljudi čut pobožnosti.

V tej težki uri vam ponavljamo besede in obljube božjega Odrešenika: „Mir vam zapustim, svoj mir vam dam“ (Jan 14, 27). V poročstvo tega resničnega in polnega miru, kakor tudi vseh drugih nebeških darov, z največjo ljubeznijo podelujemo apostolski blagoslov mestu Rimu in vsemu svetu.

Za edinost Cerkve

(K svetovni molitveni osmini za zedinjenje krščanskih cerkva od 18. do 25. januarja)

Blizu mogočne bazilike Marije Velike na Eskvilinskem griču v Rimu stoji poslopje s preprostim napisom ob vratih: Pontificium Institutum Orientalium Studiorum. To je visoka šola vzhodnega bogoslovja. Nad 30 let se tu zbirajo mladi teologi iz najrazličnejših delov sveta in s pomočjo usposobljenih profesorjev in izredno bogate knjižnice proučujejo vzhodne jezike, kulturo, umetnost, zgodovino in bogoslovje. Evropejci se srečujejo z Azijci, Afrikanci in Američani. Zapadnjaki latinskega obreda se seznanjajo z vzhodnjaki bizantinsko-slovanškega, armenskega, sirskega, maronitskega, malabarskega, koptskega, etiopskega obreda. Vse pa družijo v gorečem delu priganja misel, želja in molitve Kristusova: Da bi bili vsi eno (Jan 17).

Kristus je pred 2000 leti ustanovil eno Cerkev na eno skalo Petra: „Ti si Peter, skala, in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev in peklena vrata je ne bodo premagala“ (Mat 16, 18). — „Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce“ (Jan 21, 16-17).

Skala še stoji in bo stala in Cerkev na njej. Kristus po svojem namestniku, Petrovem nasledniku, še pase čredo. Ali človeška slabost je tekom stoletij del drobnice pognala izpod ene strehe. Začeli so si graditi svoje ovčnjake, postavljati svoje pastirje.

Mučeniško preganjanje Cerkvi ni nevarno tako, kot so ji nevarne notranje zmote, upori, odpadci, razkoli.

Zanikali so nekateri že v prvih stoletjih božanstvo Kristusovo, napak so razumevali njegovo osebo in naravo in

delovanje in sledovalci teh zmotniav v ločinah še danes žive. Odrkali so se drugi po tisočletju od Petra, ki sedi na skali, in njih, neenovite narodne cerkve izgubljajo zmagovito moč. To je bridkost vzhodnega razkola, velika rana, ki odpira Kristusovo srčno stran.

V 16. veku in prej je začel drseti v odpad zapad. Preko sladkocontrastja, dvomov, umskih nedognanj, brezvestnega svobodomiselstva se je dvignil v revolucionarni upor, v zanikanje in v brezupen boj proti Bogu.

Mnogoteri ljud danes sedi na razvalinah, obraz zakriva v dlani in ne vidi poti ne zase ne za človeški rod.

In vendar — Kristus je slej ko prej Rešenik. In vendar — Cerkev Kristusova stoji na skali nepremagljiva. Skozi okuženo ozračje si do blagovljnih src utira pot misel in želja in molitev: Da bi bili vsi eno.

Ali ni v materializmu toneča nevera in razbitost nad 270 protestantskih ločin v Ameriki in Zapadni Evropi krik po edinosti?

Ali ni neusmiljeni bič borbenega brezboštva na Vzhodu vsem v Kristusa verujočim opominski kazalec k edinosti.

Pol stoletja se vrše zborovanja protestantskih in pravoslavnih cerkva, kjer učenjaki iščejo najmanjši skupni imenovalce, ki bi pomogel k zedinjenju.

Edinost je želja in nuja sodobnosti.

Kadar ima hudič za seboj strnjeno fronto in dvigne zastavo visoko v zrak in že vzklikne povelje za odločilni napad, da izpodmakne Bogu prestol in spremeni vse, kar je božjega, v ruše-

vine in svobodno ljudstvo podvrže sebi v suženjstvo, takrat je skrajni čas, da se ob neporušljivi skali pod vodstvom enega pastirja, ki ima v sebi božjo moč, zbero vsi, ki verujejo v Boga, ki nosijo v sebi znamenje Krista in apostolski ukaz, da se bijejo za rešenje sveta.

Velik je čas. To je čas zločincev in svetnikov. To je čas celostnih propadov ali zmag. To je čas samomornega uničevanja sveta ali dozorelega dviga v božansko veličast. Po božjem dopuščenju odločamo sami. Zase, za svojo zemljo in svoj rod, za vse kontinente zemeljske oble.

Ali sva storila svojo dolžnost, ti, ki bereš, jaz, ki ti besedo polagam na srce? Ali sva edinostna sama s seboj in z Bogom, ki v naju živi? Ali sva povezana z bratom in sestro in z vsemi, ki Kristusa v sebi nosijo? Ali priznavava enega pastirja ukaz?

Ali se zavedava, da je molitev edinosti vir in moč? Zmoliva, vsak dan vsaj očenaš in zdravamarijo za edinost Cerkve?

Ali uživava evharistični Kruh dovolj pogosto? Iz mnogih zrn zaživi vsakokrat v tebi in meni eno Telo Gospodovo.

Ali veva, da brez medsebojnega poznanja ni ljubezni, ki je cilj in višek popolnosti?

Za stanovitnost in zmago pa je poben pogum.

Sestra, brat, storila bova svojo dolžnost. Trud za edinost Cerkve bo nama

in svetu prinašala odrešitveno moč.

Blizu mogočne bazilike Marije Velike na Eskvilinskem griču v Rimu, kjer je pred enajstimi stoletji poglavar Cerkve slovesno sprejel velika brata z Vzhoda, apostola slovanskih rodov, Cirila in Metoda in jima dal pravo oznanjati Krista in sveto daritev darovati v ljudstvu umljivem slovanskem jeziku, stoji poleg Vzhodnega Instituta še drug zavod: Russicum. V njem se pripravljajo bogoslovci in duhovniki za apostolat med Rusi. Zavod je pred 25 leti ustanovil za zedinjenje z Vzhodom navdušeni papež Pij XI. Za zavetnico mu je postavil ljubeznivo misijonarko sveto Malo Terziko.

Zavod je zgrajen v vzhodnem ruskem slogu. Tudi notranji duh skuša prodreti v pristne globine ruske duše in zaživeti v vse večjem sozvočju z njo. Z zavodom je združena ruska katoliška cerkev sv. Antona Puščavnika, kjer čudovito lepo vzhodno bogoslužje dviga srca k Bogu v prošnji za veliki, skozi stoletja in posebno danes tako trdo preizkušani ruski rod.

Ta zavod mora biti nam katoliškim Slovencem zelo drag. Z gorečo molitvijo in žrtvijo moramo podpirati tako pomemben apostolat, da se bo tudi preko nas zagotovo in čim prej izpopolnila napoved svete Bogorodice, božje in naše duhovne Matere v Fátimi: Rusija se bo spreobrnila.

STANKO JANEŽIČ, Rim

MOLITVENI NAMEN ZA JANUAR

DA BI KRISTJANI GLOBOKO ČUTILI S CERKVIJO

(Glej v pričujoči številki članek „Naše poslanstvo v Cerkvi!“)

NASE POSLANSTVO V CERKVI

O Cerkvi ima današnji svet zelo različno pojmovanje.

Neverni ljudje menijo, da je navadna družba ljudi, kot jih je nešteto na tem božjem svetu. Nič božjega *ne* vidijo v Cerkvi. Med take je spadal tudi krvoločni Stalin, ki je baje malo pred svojo smrtjo izrazil, da se papeža prav nič ne boji, ker njegovo država — Cerkev — nima nobenega kanona.

Maloverni in tudi žal na splošno „dobri“ verniki pa mislijo, da je Cerkev le družba, ki kaže ljudem pot v nebesa.

To pojmovanje je deloma pravilno, a nikakor ne popolno. Je brez izrazite vsebine. Ne pove nam veliko. Pusti nas brez življenja. Ne osvetli nam z zadostno lučjo uma, da bi z vsem svojim bitjem v polni meri začutili s Cerkvijo.

Kaj je Cerkev?

Cerkev, katero je ustanovil naš Gospod Jezus Kristus, ni le neka v času in v kraju vidna organizacija, pač pa vse nekaj več. Je skrivnostno Telo Jezusa Kristusa ali kratko skrivnostni Kristus. Pravim skrivnostni. Zakaj? Zato, da ga ločimo od fizičnega ter evharističnega Kristusa. Fizični Kristus živi v naših oltarjih in ga prejemamo v svoja srca. A kljub temu niso trije Kristusi, ampak le eden. En Kristus v treh podobah.

V pojasnilo te tako čudovite, a na žalost nam zemljanom tako malo razumljive skrivnosti, si moremo pomagati s tole razlago: V duhovnem — nadnaravnem — svetu je Bog postavil zakon vzajemnosti. Naš prvi oče je bil Adam, prva mati Eva. Bog jima je dal

posvečujočo milost ter štiri izredne darove. Njun um je bil jasen, volja nagnjena k dobremu; bila sta brez trpljenja in končno smrt nad njima ni imela oblasti. Vse te v resnici rajske darove, pa je Bog dal Adamu kot našemu predstavniku, glavi človeškega rodu. Za njim bi jih namreč tudi mi, njegovi potomci, podedovali. A z grehom je bilo vse izgubljeno. Oropanje, izguba posvečujoče milosti in mimonaravnih darov ni doletelo le Adama, marveč ves človeški rod. Vsi smo namreč v Adamu — naši glavi — grešili. Grešila je sicer tudi Eva, a njen greh, ki je bil pred Adamovim, nam ni prizadejal posebne škode, kajti Eva ni bila pred Bogom naša predstavnica.

Zaradi Adamovega greha smo bili vsi obsojeni na izključitev iz božjega kraljestva. Tu pa se je razodelo božje usmiljenje. Bog je v svoji čudoviti modrosti poslal na svet svojega ljubljenega Sina z željo, da, z naročilom da se učloveči ter stopi na mesto starega, grešnega Adama, kot novi Adam, učlovečeni Bog, na čelo novega človeškega rodu. Tako je Jezus Kristus postal naš zastopnik pred Bogom Očetom. Srednik med nebom in zemljo, Glava izvoljenega rodu.

Že takoj ob spočetju božjega Sina je nastala med Jezusom Kristusom ter ljudmi skrivnostna vez. Ob njegovi smrti pa se je vez med starim Adamom ter človeštvom dokončno pretrgala, med Kristusom in odrešenimi pa se je enkrat za vselej utrdila. A vsak človek se mora še Kristusu osebno pridružiti. To pa se zgodi pri sv. krstu.

Sv. krst — zakrament prerodenja — nas tako tesno zveže s Kristusom — Glavo odrešenega človeštva —, da govorimo o vcepljenju v Kristusa. Med

Na zlati maši župnika Žbontar Matevža dne 20. julija 1958 v Kamni gorici so se zbrali sledeči duhovni sobratje:

Sedijo od leve na desno: **Bertoncelj Jožef**, kaplan v Trnovem, Ljubljana; **Petrič Anton**, župnik na Jesenicah; **dr. Andrej Snoj**, teološki profesor, Ljubljana; **zlatomašnik**; **Demšar Viktorijan**, župnik v Komendi; **Flajnik Peter**, župnik v Kropi; **Dobrovoljc Alojzij**, dekan v Ribnici; **Cuderman Kristijan**, župnik v Podbrezju; **Jalen Janez**, župnik v Ljubnem; **Smolik Marijan**, duhovnik iz Ljubljane.

Stojijo od leve na desno: **P. Bogdan Markelj OFM**, gvardijan na Brezjah (v civilu); **Hiti Franc**, župnik v Begunjah na Gorenjskem; **Toman Valentin**, župnik v Prečni na Dolenjskem; **Dobovšek Franc**, župnik v Polju pri Ljubljani; **Presetnik Franc**, ekspozit na Bregu pri Kranju.

Jesusom in med krščenimi nastane tako močna zveza, da ne najdemo v svetu dovolj močne primere. Ta skrivnostna vez je podobna mogočni stavbi. Kristus je temelj, mi vidna zgradba. Vsak, ki ga je oblila krstna voda, je majhen, neznaten sicer, a nad vse potreben delček. Še boljše pa je izražena naša povezava z Jezusom Kristusom ter nami, če rečemo, da je On trta, mi mladike. V najlepši luči pa zablesti

vez, ki druží Kristusa in nas, v podobi telesa. Kristus je Glava, mi njeni udje. Vsi skupaj pa tvorimo eno, skrivnostno Telo Jezusa Kristusa.

Kot ima človeško telo dušo, glavo in različne, po odličnosti in opravi si različne ude, tako se tudi razlikuje skrivnostno Telo Jezusa Kristusa. Duša tega telesa je Sveti Duh. Nevidna glava je naš Odrešenik Jezus Kristus, vidna pa njegov namestnik na zemlji:

papež. Najodličnejši ud je Marija. Eni pravijo, da je v tem skrivnostnem telesu vrat, drugi srce. Obe trditvi sta lepi in pravilni. Kot namreč vrat veže glavo z udi, tako Marija posreduje med Kristusom ter ljudmi. Če pa Ji pravimo srce, pa mislimo na njeno vzvišeno materinsko poslanstvo. Za Marijo so najbolj častitljivi udje božji svetniki. Tudi verne duše imajo tu svoje mesto.

Kaj pa ljudje na zemlji? Kdo je in kdo ni ud? Niso udje pogani in ne krivoverci. V skrivnostno Telo Jezusa Kristusa so vključeni le tisti, ki jih je oblila krstna voda ter izpovedujejo pravo vero. A tudi med temi udi so izrazite razlike. Nekateri so namreč mrtvi udje, drugi pa živi. Mrtvi so oni, ki žive v smrtnem grehu, brez življenja. Živi udje pa so tisti, ki žive božje življenje. V čim večji meri ima človek božjo milost, tem lepši ud je, tem v večji okras in ponos je celotnemu telesu. Ob smrti Friderika Baraga je pisal ljubljanski časopis, da je bil naš svetniški kandidat „biser sv. Cerkve“, blesteči ud skrivnostnega Telesa.

Dejal sem, da ima vsak ud svoje opravilo. Čim odličnejše je opravilo, tem važnejši ud je. Najvažnejši vidni ud je glava. To je papež. Za njim so škofje in duhovniki. Ti posvečujejo pod vodstvom papeža druge ude. Važno mesto imajo v tem telesu, kot je lepo dejal Pij XII., redovniki ter redovnice, družinski očetje ter matere, botri ter laični apostoli.

Važnost resnice

To je v glavnih potezah in s preprostimi besedami pojasnjena resnica o skrivnostnem Telesu Jezusa Kristusa. Ob tem pa nastane vprašanje, kakšen pomen ima na naše življenje? Na prvi videz se morda komu zdi, da ne posebnega. A bi se zelo motil. To je ena

izmed osnovnih resnic duhovnega življenja. Iz te silne resnice moremo izvesti tri praktične zaključke, ki osvetljujejo, kakšno naj bo naše čutenje s sveto Cerkvijo. Ti zaključki nam dajo odgovor na tri najvažnejša življenjska vprašanja, ki se glase: Kaj smo? Kakšno mora biti naše razmerje do Boga, Marije, svetnikov, duš v vicah, ljudi na zemlji: papeža, škofov, duhovnikov, staršev, bližnjega? Kakšno je naše poslanstvo na svetu?

Razmislimo v nekaj stavkih v luči omenjene resnice posamezna vprašanja.

Kaj smo? Če vprašamo ljudi, kaj so, je čisto naravno, da bomo dobili tale odgovor: Eni bodo dejali, da so delavci, drugi obrtniki, tretji uradniki... Ta odgovor je pravilen, a ne pove vsega. Res je, da smo po poklicu to, a to so tudi pogani, ki Boga ne poznajo. Mi smo v prvi vrsti udje skrivnostnega Telesa Jezusa Kristusa in to kot delavci, obrtniki, uradniki... Ali smo že kdaj na to pomislili? Če bi, bi verjetno z večjo vestnostjo izvrševali svoje poklicne dolžnosti. Ni važno, kakšno delo opravljamo, važno je le, kako ga opravljamo. Iz tega izvedemo tudi misel, katero zlo je najhujše, ki more zadel človeka. Za živega uda skrivnostnega telesa Jezusa Kristusa ni najhujše zlo bolezen, trpljenje, nerazumevanje od te ali one strani, ampak greh. Greh namreč človeka loči od Kristusa, spremeni ga v mrtvega uda, ki je madež na vsem telesu.

V luči resnice skrivnostnega telesa Jezusa Kristusa razberemo nadalje, kakšno mora biti razmerje med nebeščani in zemljani ter med nami samimi. Vsi tvorimo eno družino: Kristus, Marija, svetniki, verne duše, pravični na zemlji, da celo grešniki. Le pogani ter krivoverci so pred vrati božje hiše. Nihče izmed nas ni brez-pomebna številka, kot so ljudje v bol-

nišnicah ali taboriščih. Vsak je nekaj velikega, nekaj nenadomestljivega. Kristus je Glava, vzor vseh kreposti. Vsem je blizu, saj živi v nas in mi z njim. Marija je mati. Vsak ud pozna, za vsakega ima svoje materinsko srce. Sveti Duh — neznanka sveta — je življenje, duša, duhovni voditelj. Svetniki so svetli udje. Za nas prosijo Boga in ta nam po Kristusu ter Mariji podeljuje svoje milosti. Tudi z dušami v vicah smo v tesni zvezi. One pomagajo nam s svojo priprošnjo, mi jim moremo na razne načine krajštati gorje vic. Res je, da se s telesnimi očmi ne vidimo, a še nekaj časa in odprla se bo pregraja, ki loči vidni ter nevidni svet.

Po tej resnici pridemo do pravega razmerja do bližnjega. Tudi naš bližnji je ud skrivnostnega Telesa Jezusa Kristusa. Če je bližnji v milosti, je živ ud, če ni, je žal mrtev. Ali ni naravno, da mora med vsemi udi vladati ljubezen, medsebojna pomoč, spoštovanje? Kako bi bilo na svetu lepo, če bi mi ljudje imeli to vero! Kako bi bilo prijetno v družini, če bi žena gledala v možu ud skrivnostnega Telesa Jezusa Kristusa in mož v ženi enako; oba pa bila prepričana, da so njuni otroci, ki jima jih je Bog dal, še posebej dragoceni udje. Ali bi bili potem še možni grehi? Nikakor!

To gledanje nam pokaže v pravi luči, kakšen bodi naš odnos do papeža, škofov, duhovnikov, bolnikov ter revežev. Bolniki in reveži so tisti udje, ki s svojim trpljenjem dopolnjujejo Kristusovo trpljenje. Kakšna odlika zanje in za svet, če imajo močno vero! Papež, škofje ter duhovniki pa so oni izbrani udje, ki jim je Bog poveril varstvo skrivnostnega telesa Kristusovega. Samo oni morejo zaradi duhovniškega znamenja, ki jim ga je vtišnil Bog na dan posvečenja na prav

poseben način krasiti skrivnostno Telo.

Končno pa nam ta tako čudovita resnica razodene, kakšno je nase poslanstvo na zemlji. Nihče ni brez pomena, nihče ni na svetu odveč. Vsak človek — katoličan — ima kot ud skrivnostnega telesa Jezusa Kristusa določeno poslanstvo, izbrano nalogo. Kot pošiljajo vladarji držav v tuje dežele svoje zastopnike, prav tako pošilja Bog svoje izvoljene pa širnem svetu. Kaj imajo svetovni zastopniki v tujih državah delati? Čuvati morajo dobro ime lastne države. Predstavljati morajo svojega vladarja ter z vsemi močmi zanj delati. Prav tako tudi mi, ki smo krščeni, vcepljeni v Kristusa. Povsod: pri delu in razvedrilu, v tovarni in pisarni, na cesti ter doma, moramo predstavljati svojega Kralja. Ljudje okrog nas morajo v nas in po nas spoznati Kristusa. Vse naše življenje mora pričati, da smo živi Kristusovi udje. Res je, da je večkrat težko v brezverskem okolju izžarevati Kristusa, toda ali nimamo na razpolago vsemogočna sredstva: molitev ter zakramente. Takrat, ko so nevarnosti največje, naj nas navda sveti ponos, kako nekaj veličastnega je, če po božji milosti živi v nas sam Bog.

Zato z veseljem na delo! Na delo za svojo lastno dušo ter duše bližnjih. Naše duše morajo postajati iz aneva v dan lepe, vedno svetleje točke skrivnostnega Telesa Kristusovega. Ko pa bomo — čez nekaj časa — v večnosti zrlji vse to veličastno skrivnostno telo: Kristusa, Marijo, svetnike ter nas same, bomo z vso radostjo peli: „Hvala Ti Kristus, da smo bili pri krstu vcepljeni v Tebe, hvala Ti, da smo bili na zemlji graditelji tvojega kraljestva, tisočkrat hvala za milost čutenja s sveto Cerkvijo.“

S. A.

Hay libertad de religión en Yugoslavia ?

La pregunta es capciosa. Puede contestarse con "sí" y "no".

En sí misma, la Iglesia es siempre libre, también en Yugoslavia. No depende de las vicisitudes políticas y de las particularidades nacionales. Ella se yergue sobre ellas, ella es realmente sobrenatural. Hasta la devoradora mano comunista no puede penetrar en la misteriosa vida del Cuerpo místico de Cristo que es precisamente la Iglesia.

Pero los obispos y los sacerdotes no son libres. Mas tenemos que agregar una pequeña salvedad: son libres, ya que pueden organizar sus entidades religiosas, expresar directivas sobre la vida privada, familiar, social, política y pública, pero si lo hacen, les esperan las condenas y la cárcel.

Y para terminar en la cárcel, no es necesario de obrar mucho; basta casi "nada" y ya el comunismo decreta un proceso contra los representantes de la Iglesia.

Es verdad, no hay más condenas de sacerdotes en cadena como al principio, pero fatalmente se equivocaría todo aquel que pensara que el comunismo ya desistió de destruir a la Iglesia. El comunismo se dió cuenta de que los medios administrativos no dan resultados eficaces. Por tanto se vale ahora de métodos más refinados y de largo alcance.

Hay miles y miles de trabas que obstaculizan la labor sacerdotal: la procesión no se puede realizar sin el permiso correspondiente, ya que impide el tráfico aunque su trayecto sea solo por el campo; los padres han de dar su consentimiento por escrito de que sus hijos pueden asistir a las clases de religión;

para arreglar la casa parroquial se precisa un permiso especial; igualmente para repicar las campanas; de igual modo autoriza la autoridad comunista el lugar, donde se enseña el catecismo.

Hace dos años, un sacerdote acompañó a los cantores del coro en la excursión. Eran todos todavía jóvenes. Les compró sandías lo que le valió la prisión por "haber querido sobornar la juventud y por haber organizado una asamblea sin previo aviso correspondiente".

Tuvo que comparecer ante el tribunal un sacerdote por haber expresado a una madre su desagrado sobre su hijo que no concurría a las clases de catecismo.

Tuvo que defenderse un sacerdote por haber presentado dentro del templo un misterio religioso. El motivo: no registrado espectáculo público.

Y no hablemos de las multas que se imponen a los sacerdotes por haber recibido en ocasión de bautismos, casamientos o entierros una contribución voluntaria por parte de los fieles. No hablemos de los tributos excesivos que han tenido por su fin la confiscación de los bienes eclesiásticos. Todo eso hay que sentir, no oír, si no no se entiende.

De vez en cuando las autoridades permiten reconstruir alguna iglesia por ser "monumento histórico". Hasta han cooperado en el traslado del templo de los apóstoles eslavos son Cirilo y Metodio de Bežigrad al nuevo lugar. Y las agencias extranjeras en seguida lo propalaron como la gran prueba de la libertad de la Iglesia en Yugoslavia. Pero porque las mismas agencias no lo publican que la amplia iglesia de San José en Ljubljana todavía siempre sigue clausurada y se

KOMUNIZEM IN CERKEV

Comunismus cum intrinsecus sit pravus (Pij XI., AAS, t. XIII, str. 96)
Filozofski temelj marksizma je dialektični materializem...; popolnoma
ateističen materializem, odločno sovražen vsaki veri.

(Lenin, Dela, t. XV., str. 371)

Leta 1956 je Albert Galter pod tem imenom izdal „rdečo knjigo“ o verskem preganjanju za železno zaveso. Nekaj mesecev kasneje je že izšel španski prevod* in se bero oglašila italijansko, nemško, angleško, holandsko in drugih prevodih. Španski izdaji je avtor v utegnil dodati nova poglavja, n. pr. o Vzhodni Nemčiji, o rdeči „propagandi zmešnjave“ pa Stalinovi smrti in o dogodkih na Madžarskem. Razen teh — in pozneje obširneje obravnavanega 1. poglavja — najdemo v knjigi naslednja poglavja: Preganjanje katoliške Cerkve pod sovjetskim režimom (v Rusiji, v

baltskih državah, v Ukrajini) in preganjanje v Albaniji, Bolgariji, na Kitajskem, v Koreji, na Madžarskem, Poljskem, v Rumuniji, na Češkoslovaškem, v Vietnamu in Jugoslaviji. To poslednje je s svojimi 50 stranmi tretje po obsežnosti (za poglavjem o Madžarski s 66 in o Češkoslovaški z 61 stranmi).

Delo je napisano vestno in se omejuje na dejstva. Glavni viri so komunistični zakoni in odločbe, včasih tudi tajna navodila, ki so prišla nepoklicanim v roke; pogodbe, kolikor jih je rdeči režim vsilil škofom v posameznih državah; revije in dnevniki iz zasužnjenih dežel; pastirska pisma škofov, njihove poslanice in protesti vladam; vatikanska glasila; končno tudi izpovedi zanesljivih prič — vendar se teh poslužuje le v skrajnih primerih.

* Alberto Galter, *El „Libro rojo“ de la Iglesia perseguida. La Iglesia Católica y el comunismo*. Ed.: Sociedad de Educación Atenas, S. A., Madrid 1956. Knjigo je prevedel M. Jiménez Millas in ima 574 strani.

emplea para la producciones cinematográficas, y que en el partido de Kočevje se derribaron por lo menos setenta iglesias y capillas, bajo el pretexto de no servir al culto divino?

Y para que la ironía sea más dolorosa aún, los mismos sacerdotes nuevamente han de declarar “libremente”, que la Iglesia en Yugoslavia es realmente libre.

Así rebajar la dignidad humana y así abiertamente mofarse de los sentimientos son capaces en todo el mundo únicamente los comunistas. Y sin embargo, el mundo les cree. Misterium iniquitatis, el misterio de la iniquidad!

JOE JUCK

Prav ta objektivnost pripomore ob sistematični ureditvi gradiva bralcu do jasne slike. Ta slika je porazna. Tudi nam, ki poznamo komunizem dovolj od blizu, odpre „rdeča knjiga“ globlji pogled, ki ga ne motijo dogodki drugih vrst, oddaljitev po času in prostoru, polemika in propaganda. Pač pa zremo strnjeno zgodovino komunističnega boja proti Cerkvi v borih desetih letih, deloma v katoliških, deloma v mešanih krščanskih, deloma v misijonskih deželah. Človek osepne pred hladno načrtnostjo, neodjelnostjo v težnji k uničenju Cerkve, neusmiljenostjo; pred sovražtvomi ki je tako globoko, da se dá brzdati v razumu, premišljenosti, potrpljenju, samo da bi čim bolj gotovo do-

seglo svoj cilj. Vse to presega običajne meje človeške narave. V ozadju je močnejši duh. Če je kje satanizem razviden kot tvorno počelo komunizma, je razviden v tem stvarnem prikazu komunističnega razmerja do Cerkve in vere. Prav tako ni običajna človeška zloba in pokvarjenost v izbiri sredstev, v hladnokrvnem laganju, v potvarjanju in zanikavanju dejstev, v brezdanjem cinizmu.

Avtor je torej dosegel več kot je bil njegov namen, podan v uvodu v tehle 3 točkah: knjiga naj bi bila 1. prispevek k obrambi vrednot, ki jih komunizem zanika; 2. podoba težkega položaja v državah, ki jih ima komunizem v oblasti; 3. nov poziv vsem, ki so jim mar človeška svoboda in pravice osebe; obrniti hoče pozornost k eni najstrašnejših tragedij sodobnosti.

Izredne vrednosti je prvo poglavje („Komunistično preganjanje“, str. 15 do 33) o metodah in taktiki preganjanja. o stalnicah v njem in o njegovih dosežkih. Tu so povzeti poglobitvi postopki, ki jih moremo najti v preganjanju, raztegnjenem preko polovice dveh kontinentov. Poznanje tega mehanizma je tako važno — ne le za vernika, marveč za vsakogar, ki ni komunist — in Galter ga je tako natančno razkril, da stori „Duhovno življenje“ veliko uslugo bralcem, ko prinese v naslednjem prevodu tega poglavja.

Prej naj navedem le še, kako gleda na „rdečo knjigo“ francoska Katoliška akcija. V rokah imam navodila, ki jih je vodstvo pripravilo svojim članom in sploh ljudem dobre volje. Sestavljalec navodil opozarja na živahno delavnost komunističnih partij po vsem svetu ob 40-letnici revolucije v Rusiji. Razvijajo mogočno psihološko ofenzivo, da bi zapadne narode pripravili v najtesnejše sodelovanje s Sovjetsko zvezo. Senza-

cionalni tehnični uspehi Sovjetov (medkontinentalni izstrelek, sateliti itd.), vzporejeni z diplomatskimi umiki Amerikancev, naj bi široke množice naglili „na stran močnejšega“. Istočasno gode komunistična propaganda o novem načinu vodstva po Stalinovi smrti, o „novem kurzu“ sovjetske politike, o mirnem sožitju komunizma in vere, o verski svobodi v socialistični družbi, o prilagoditvi Cerkve novemu redu itd.

V takem nevarnem ozračju — tako nadaljujejo navodila o širjenju „rdeče knjige“ — je potrebno bolj kot kdaj prej, da vsem in vsakemu pokažemo, kakšen je resnični obraz komunizma in kaj bi se z nami zgodilo, ako bi komunizem zmagal. „Rdeča knjiga o preganjanju Cerkvi je nedvomno najboljšo orodje protikomunistične psihološke akcije, kot so ga kdajkoli imeli katoličani na razpolago. Predmet, ki ga obravnava (vsakodnevno preganjanje za železno zaveso) in strogo znanstveni, objektivni način, na katerega ga obravnava, spreminjata knjigo v edinstveno sredstvo za akcijo. Najboljši dokaz za to je zarota molka po vsem svetu in v vsem komunističnem tisku. Tega molka ni mogoče razložiti drugače kot z ukazom, s sporočenim geslom in to geslo je znamenje nevarnosti, ki ga za komunistično propagando pomeni širjenje „Rdeče knjige“.

Sledi prevod 1. poglavja „Rdeče knjige“, ki zavzema v španski izdaji strani 13 do 33.

KOMUNISTIČNO PREGANJANJE

Ljudje poznajo komunizem predvsem kot smrtnega sovražnika političnih in demokratskih svoboščin in proti temu in takemu se bore. Kdor se bolj poglobi, vidi v njem tudi družbeni nauk in gospodarski sistem, ki sta dosegla nekaj

uspehov, pri tem pa izločila vsako duhovno prizadevanje.

Večina pa ne pozna komunizma kot filozofije, kot dialektične razkrajalne droži, kot zanikanja nadnaravnega reda, kot mistike dejanja, ki ogroža bistvene vrednote krščanskega razodetja; kot sistema, ki ga obvlada radikalen ateizem — ne poznajo ga takega, dasi Cerkev že več desetletij to o njem uči in pred njim svari.

Mogoče je treba razložiti pasivnost mnogih kristjanov nasproti komunistični nevarnosti z dejstvom, da vzdavajo večjo važnost političnemu in socialnemu značaju komunizma kot pa njegovi duhovni plati: strankarstvo prevladuje nad ideologijo, program nad tezo, taktika nad ciljem. Tako gledanje je morda tudi krivno, da komunizem še vedno priteguje nekatere ljudi, navzlic temu, da ga je Cerkev ponovno obsodila. Priznati je treba, da je komunizem z duhovnega in verskega stališča malo poznan.

Toda dogajanje od leta 1945 dalje v deželah, kjer se je komunizmu posrečilo priti na oblast, jasno dokazuje, da ostaja preganjanje vere ena od temeljnih, neizprosni stalnic marksizma. Nikoli niso njegovi predstavniki odpadli od klasičnih komunističnih spisov o gradnji socialistične družbe, ki naj se začne z bojem proti „verskim predsodkom vseh vrst“. Edina novost v primeri s preteklostjo je metodična organizacija, primena marksistične dialektike, neodjenljiva povezava dejstev, kar vse daje preganjanju v „ljudskih demokracijah“ značaj pravega znanstvenega postopka.

Za dosego in izvajanje oblasti so se komunisti, pa naj bodo slovanski, baltški ali madžarski, posluževali istih metod. Upravičeno moremo govoriti o „tehnikih državnega udara“ in „tehnikih vladanja“, ki sta lastni vsem komuni-

stičnim vladam. To, kar se more spreminjati — in se dejansko spreminja —, je **primena** teh metod; komunistična taktika svetuje namreč, da naj se uporabljajo toliko, kolikor je primerno v skladu s posebnimi okoliščinami, izvirajočimi iz zgodovine, miselnosti, ustanov in tradicije vsakega naroda. V mejah te „taktične prožnosti“ pa ostane temeljni postopek v bistvu isti, saj stoji na istem nauku dialektičnega materializma, odkoder so z vso natančnostjo vzeta praktična pravila za delovanje.

Isto se dogaja v boju proti veri in Cerkvi, kakor je bilo lahko opaziti v preteklih desetih letih.

Po svojih načelih se bore proti veri v imenu „znanosti“; v veri vidijo le zvižajo, ki naj človeka loči od pravega cilja in ta naj bi bil usovršenje stvarnega razvoja v njem samem; bore se proti njej v imenu „pravičnosti“, ker se veže s kapitalističnim izkoriščanjem; v ime nu „socialnega napredka“, ker je „opij za ljudstvo“ in ker verske obljube o onostranstvu vzdržujejo sužnost izkoriščanih na tem svetu. Ne da bi zatajili katero koli teh načel, iz katerih poteka sistematično delovanje proti Cerkvi; ne da bi izgubili izpred oči končni cilj te borbe, namreč uničenje vere obenem z uničenjem kapitalistične družbe, katere sestavni del je vera — so računali in računajo komunisti vedno kaj natančno s trenutnimi okoliščinami.

To je vzrok, da je zgodovina preganjanja od leta 1945 dalje sicer polna ukrepov proti Cerkvi, enakih po različnih deželah pod komunistično silo, tako da dajo misliti na „planiranje“ preganjanja, da pa je v okviru teh splošnih sredstev komunistična taktika postopala vedno na način, kakor so ga narekovale posebne okoliščine.

Prof. ALOJZIJ GERŽINIČ, Argentina

BOŽIČ BREZ JASLIC

1.

Bil je otrok iz predmestja. V jasnih sončnih dneh so bile njegov dom bele in daljne ceste, zeleni travniki in pisane loze. Da, ceste, ceste... Po cele dni je predsedel ob vrtni ograji in strmел v življenje vsakega popotnika in mu sledil v daljavo. „Kam gre?“ je hotelo vedeti srce.

Ko pa je okrog voglov zatulila burja, ko je na okna ostro udaril mrzel jesenski dež, ko so v zraku zaplesale prve snežinke in pobelile ceste, travnike in polja, tedaj je ves žalosten ždel v revni sobici, gledal zaskrbljeni in zgubani obraz matere, poslušal razposajen in nikoli ugnan smeh bratov in sestic. „Le zakaj se vedno smejejo?“ je pogosto premišljeval. „Kaj niso nič lačni? Ali pa se morda smejejo zato, da bi na lakoto pozabili?“ Bili so mu še naprej daljni in nerazumljivi kot on njim.

Čuden otrok je bil. Komaj se je zavedel, že je zaslutil neznano skrivnost. S široko odprtimi očmi je pogledal v življenje, a zgrozil se je in preplašen zamižal. Njegove velike, temne oči so še strmele v daljave, a svet zanj je bil tuj in mrzel, ničesar ni mogel nuditi pričakujočemu in hrepenečemu pogledu. V tihih urah, ko mu je samo samota drugovala, je odpiral svoje srce in pogledoval vanj. Tedaj so se znova začudile oči in vzradostile misli. V globinah srca je ležal skrit njegov pravični svet.

Čakal je neznanega človeka iz daljave, ki bo prišel po beli poti in ga povedel s seboj v daljne, srečne kraje. Sledil mu bo. Tam ne bo več lačen, tam ne bo več sam in zapuščen in vsem nerazumljiv. Tam bodo dobri ljudje z mehkim in skrivnostnim srcem kot on.

Svetel ogenj jim bo plamenel v očeh povabili ga bodo v svoje tople domove in ga ljubili. Strmel je na cesto...

Nikogar ni ljubil. Še mati mu je bila čudno tuja. Zdelo se mu je, da ga vedno zagonetno gleda, sam ni vedel, ali ljubeže ali brezbrizno. Kadar je našla kaj košček kruha, mu ga je tiho ponudila. In tako skrivnostno je strmela vanj.

Le enega prijatelja je imel. Saj ga ni ljubil, ne. Samo poslušal ga je rad, kadar mu je govoril. Tedaj je zaslutil, da ta človek govori lepše kot drugi ljudje, da se pogosteje in prijazneje smehlja. Rad ga je poslušal.

Ko je nekoč stal v veži Marijanišča in stiskal cekar v premrlih rokah, je prišel mimo. Mlad in lep, ves nasmejan in ljubeznav se je sklonil k njemu: „Kaj pa ti, mali?“

„Prosim!“ je malomarno odgovoril kakor že tolikokrat neznanim in radovednim ljudem. „Tu je mnogo dečkov, ki vsak dan jedo bel kruh. A pojedjo samo mehko in sladko sredico, trde in oglodane skorje pa puste. Vsak teden hodim ponje. Veliko nas je doma in lačni smo...“

Umolknil je. Tolikokrat je že povedal to žalostno zgodbo, da jo je znal brez trepeta in brez strahu ponavljati na pamet. Le pogled je vedno, kadar je govoril, upiral v tla. Saj kako naj beraček dvigne oči k srečnim in zadovoljnim ljudem!! In tolikokrat se je že ponovila ista zgodba, da je natančno vedel, kaj bo sedaj storil ta veseli in nasmejani človek. „Da, revček!“ bo dejal. „Res, hudo je. Le priden boži!“ Morda ga bo še pogladil po glavi, a takoj si bo skrbno orisal roko. Izginil bo, kamor ga žene pot. On pa bo ostal tu, prav tako žalosten in lačen kot prej, in znova

bo dobrim ljudem ponavljal svojo zgodbo.

Strmel je v tla. A človek pred njim se ni ganil, ni spregovoril. Dvignil je pogled in se ozrl v čudnega neznanca. Ta je gledal vanj mehko, ljubeznivo, otožno... Prijazen in mil smehljal, ki mu je prej igral na ustnih, je izginil. Ni dvignil roke, da bi ga pobožal, ni odprl ust, da bi spregovoril.

Zatrepetalo je lačnemu beračku srce, otemnel mu je pogled. „Le kdo je ta človek? Zakaj me gleda? Zakaj ne gre dalje kot drugi?“ Neznana bolečina mu je napolnila dušo, solze so kar same orosile oči. Prvič v življenju je jasno spoznal, da je nesrečen. Žalost se mu je zajedla v srce.

Zopet je pogledal v otožne, modre oči. Neznanec se je sklonil čisto k njemu. Črn plašč se mu je nagubil in izpod njega se je zasvetil bel ovratnik. „O, ali je duhovnik?“ se je začudil deček. Skrivnostni človek mu je ukinil misel.

„Ubogi otrok! Povej, od kod si?“

„Iz Vodmata,“ mu je plaho in tiho odgovoril.

„Kako ti je ime?“ je neznanec pozivedoval dalje.

„Marko. In Zagorc se pišem.“

„Imaš še očeta?“

„Ne. Mamo imam, dva brata in tri sestrice.“

„Prijatelja bova,“ mu je ljubeznivo rekel. „Bogoslovec sem. Ob nedeljah in sredah popoldne imam čas. K tebi bom prišel na obisk, če dovoliš. Ali smem?“ Zaupno ga je pogledal. Deček se je zmedel in počasi odgovoril:

„O, da! Samo... pri nas smo revni. Nimamo lepega stanovanja. Naša soba je mrzla in zeblo vas bo pri nas.“

„Nič zato!“ mu je hitro odgovoril. „Saj tudi tebe zebe. Veš,“ in zopet se je sklonil čisto k njemu, „kruha ti bom prinesel, da ne boš več tako lačen.“

„Na svidenje, Marko! V sredo!“

2.

Nagajivo se je v zraku zavrtela prva snežinka. Veter je od nekje pri-gнал še drugo in tretjo... Kmalu je snežilo. Ni prenehalo prej, dokler niso pod belim plaščem utonile ceste, zaspali travniki in polja. Ledene rože so zastrle okna.

Sveti večer. Marko je sedel ob mrzli peči, mati je pospravljala posodo. Kdaj že je bila večerja končana! Kot vedno: nezabeljen koruzni zдроб. A hvala Bogu, danes je tudi zanjo nekaj ostalo.

Samo Marko je ostal doma. Drugi otroci so se razkropili. Pri sosedovih imajo božično drevcesce in jaslice. Lepše je tam... Tih je vzdihnila. Marko jo je slišal in se zganil: „Uh, mama! Mraz je!“ Roki je tiščal pred usta in jih skušal z dihom ogreti.

Pri Sv. Petru so se oglasili zvonovi. Odzdravili so jim bratje pri Sv. Jožefu, v daljavi se je čul odmev šenk-lavških zvonov, moščanski klenkavček je zapel vmes.

Na vrata je rahlo nekdo potrkal.

„Kdo neki prihaja nocoj k nam?“ se je začudila mati in šla odpirat. Marko je skočil: „Joj, mama! Mogoče je pa Breznikov Marijan! Mogoče...“ Še pred njo je bil pri vratih.

„Dober večer!“ je vstopil mladi bogoslovec. „Praznike sem vam prišel voščiti. Naj bodo blagoslovljeni! In pa...“ ozrl se je po sobi, „...jaslice sem prišel pogledat.“

„Jaslice?“ je dahnil Marko. „Jaslice, nimamo jih!“

„Kaj, Marko? Nisi napravil jaslic?“ se je začudil bogoslovec. „O, pa vendar: jaslice morate imeti! Kar z menoj boš šel! Še ene imam doma, še nocoj jih boš postavil! Kaj ne?“ Zopet se je prijazno nasmehnil.

„Gospa,“ se je obrnil k materi, „nekaj malega sem vam prinesel. Toliko, da bo spomin na praznike.“

„O, pa je mnogo,“ si je mislil Marko, ko je zagledal zavoj. „Za nas vse bo dovolj.“

Zvonovi so utihnili, sneg pa je še dalje lahko naletaval. Veter je med snežinkami objel drobno Markovo postavo, ko je z bogoslovcem stopil iz hiše. V slabi in tanki obleki ga je spreletel mraz. Suknje še nikoli ni nosil. V noge ga je neprijetno zabelo.

Zavila sta po stranski gazi proti progi. „Marko, kar čez nasip bova šla,“ je spregovoril bogoslovec. „Mraz je in prej bova pri nas. Saj ob tej uri ne vozi noben vlak.“ Deček je molčal in še bolj zlezal v dve gubi. Zeblo ga je.

„Marko, zakaj pa nisi napravil jaslic? Saj bi jih lahko sam naredil!“

Dečka je stisnilo pri srcu. Vedno je mislil, da so jaslice samo za bogate ljudi. Ti imajo dovolj denarja in jih lahko kupijo na trgu. Revni pa ne smejo tako praznovati svetega večera.

„Le čemu naj delam še jaslice?“ se je začudil. „Mrzla je naša soba in revna. Zeblo bi Jezuščka. Ali naj diham vanj, da mu ne bo mraz? Saj je moj dih

tako slab, da še svojih premrlih rok ne morem ogreti!“ Skoraj jezno je govoril in solze so mu silile v oči.

„Še jaslice naj delam!“ si je mislil. „V mrzlem snegu naj izkopljem mah in s svojo toploto naj odtajam zmrazilo zelenje! Le kje naj se potem ogrejem? Saj me še v postelji vse noči zebe!“

Bogoslovec se je presenečen ozrl vanj. „Čuden otrok,“ si je mislil. „Tako globoko čuti kot marsikateri mož v petdesetem letu ne. A kaj, ko ga bo revščina zamorila!“ Pogledal je Marka in se zresnil. „Joj, zebe te! Stopiva, da bova čimprej doma! Tam se boš ogrel!“

Pohitela sta. „Nisem storil prav, da sem v tem mrazu in snegu povabil otroka s seboj,“ si je očitil Marijan. „Še zmrazil mi bo! Res, niti pogledal nisem, ali je dovolj napravljen. Mislil sem, da ima vsak tako toplo sukno kot jaz.“ In mladi bogoslovec je sklonil glavo.

Zavel je mrzel veter in prinesel z gora nove snežinke. Radostno so se igrale v zraku in padale na tla. V gostih kosmih je pričelo mesti.

„Marko, kmalu bova pri nas,“ se je oddahnil Marijan. „Na koncu te-le ulice je naša hiša.“

Prijetna toplota je objela oba, ko sta vstopila.

„Dober večer, mama! Pastirčka z betlehemskih poljan sem ti pripeljal nocoj,“ se je pošalil Marijan.

„Res? O, pa zebe ga revčka! Kar v kuhinjo stopita in pogrejeta se!“ ju je prijazno povabila in jima postregla.

Marko je bil ves srečen. „O, da bi mogel za vedno ostati pri teh dobrih ljudeh!“ si je želel.

V sosednji sobi so se oglasile gosli. „Sveta noč, blažena noč...“ Mehko in trepetaje so pele strune. Marko je pozabil, kje je. Pred njim je zablestela cesta, vsa lepa in bela. Topoli so rasli ob njej in zeleni travniki so jo orob-

BOŽIČNA PESEM

Ti si še vedno tisto Dete,
ki je nekoč na slami —
kot črke trdé razodete —
ustoličilo se med nami.

Tvojih oči sijaji
kot pred tisočletii žarijo
in nežnih rok zgiblajji,
nas objeti želijo.

Duh pred Neskončnim trepeče —
a ko najde drobno Dete.
Ti rahlo z Marijo šepeče,
zamaknjen besede svete.

Niko Kotnik

ljali. Stal je na cesti in ni vedel, kam. Naproti mu je prišel tujec, lep in lju-bezniv. Dobrotno se je sklonil k njemu in ga povabil s seboj v neznane, srečne kraje. Ves omamljen mu je sledil.

„Dušan!“ je zaklical Marijan in od-prl vrata. „Pelji Marka v sobo in po-kaži mu jaslice!“ Tedaj se je zdramil.

Marko je ostrmel. Hlevček in v ozadju Betlehem, in Jezušček in pastirci. Med pašniki pa se belijo ceste, ceste... Pozdravljajo ga, kličejo in vabijo ga...

Ob jaslicah pa je stal deček in igral na gosli. In prav tako mu je ime kot njemu: Marko. Kaj se tudi srečni otroci lahko imenujejo tako kot on? Strmel je, gledal jaslice in ceste, bele ceste...

3.

V gostih oblakih so se snežinke usi-pale izpod neba. Zasule so samotne gazi in stopinje.

Sredi snežnih poljan se je opotekal deček. Sključeno in drobno telo mu je trepetalo, sneg se mu je nabiral v debele plasti po obleki. Gazil je dalje in stiskal pod pazduho zavitek. Jaslice!

„Nocoj, Jezušček, ti ne bo mraz. Tako toplo je v mojem srcu. Glej, saj imam gosli, a moje srce ti neprenehoma poje. Jezušček, ne, nocoj te ne bo zeblo!“

Snežinke so se mu nagajivo zaga-njale v obraz in se talile. A jih ni čutil. Hodil je po beli cesti v neznane, daljne kraje.

Kolena so mu klecnila in pokleknil je na tla. „Jezušček, glej, beraček sem. Ničesar ti ne morem dati. Samo srce imam in če ga hočeš, le vzemi ga! Tvoje naj bo. Veš, drugi ljudje imajo tako mrzla in zlobna srca. Moje pa je toplo, vzemi ga! Grelo te bo v mrzlem hlevcu!“

V kolenih je začutil vlago. „Joj, saj nisem na beli in sončni cesti! Sredi sne-ženih polj sem. O, domov, domov!“ — Stresel ga je mraz.

„Mama, jaslice bom naredil!“ se je opotekel v sobo. „Jaslice, mama! Samo pastirčke moram še izrezati. Po mah bom šel pa jutri. Nocoj bo tudi brez mahu dobro.“

Mati se je ozrla vanj. Videla je nje-gov blede in premraženi obrazek, goste kodre, ki so se mu lepili na čelo, posi-

neli ustnici, ki sta trepetali. Zasmilil se ji je. „Marko, spat pojdi! Zebe te. Boš pa jutri postavil jaslice. Tudi drugi ti bodo pomagali.“

„O, ne, mama! Še nocoj moramo imeti jaslice! Še nocoj! Saj je sveti večer!“

Poiskal je škarje in pričel izrezavati pastirčke. A roke so mu bile tako čudno okorne kot še nikoli, prsti tako trdi. Že dvakrat je zarezal pastirčka v telo.

Luč je pričela utripati. — „Marko, spat pojdi!“ je zopet rekla mati. „Svetilka že pojema.“

„Joj, mama! Tako rad bi še nocoj dokončal jaslice! Tako rad...“ A ni mogel več. Škarje so mu padle z rok in zazvenele, glava mu je klonila. „Mama, zebe me!“ je zajokal.

Mati ga je dvignila. Kot nekoč, ko je bil še čisto majhen, ga je pritisnila k sebi in ga odnesla v posteljo. Samo čevlje mu je sezula. „Spi naj pa kar v obleki, mu bo vsaj topleje,“ si je mislila. Še z ostalih postelj je nanosila nanj odeje in ga z njimi ovila. — „Saj drugi otroci vasujejo pri sosedovih in pred polnočjo jih ne bo domov. Naj bo revčku vsaj na sveti večer toplo!“ — Usedla se je na rob postelje in se sklonila nad njim.

„Marko, vidiš, tako obhajamo reveži sveti večer. Vetровi nam pojo božične pesmi, ki nam ogrevajo srce. O, pa samo srce ogrejejo, roke pa so nam še naprej mrzle in trde. Še naprej nam gloje v telesu mraz in nam stresa kosti; glej, to je naš božič!“

Utihnila je in zaihtela. Marko je strmel v njen obraz. — „Joj, kako je nocoj mama lepa! Kako lep obraz ima! In kako lepo govori! Saj še oni srečni deček ni tako lepo igral na gosli kot poje nocoj materin glas. Še nikoli mi ni mama pokazala, da me ima rada. O, to noč mi ni več daljna in nerazumljiva. Moja dobra, zlata mamica je!“

„Ni bilo vedno tako žalostno pri nas,“ je tiho nadaljevala mati in si otrla oči. „Marko, ti se ne spominjaš več. Majhen si še bil tačas. Imel si dobrega očeta in če bi še ta danes živel, o, ne manjkalo bi ti kruha. Veselo bi plapolal ogenj v peči in v kotu bi zažarele jaslice. Kako rad te je imel! Kolikokrat te je ljubkoval v naročju in te zibal na svojih kolenih, ti si pa hrepeneče stezal ročice po njem: ata, ata... Nikoli ni bila naša soba tako mrzla kot danes. Takrat še nismo živeli v tej hiši siromakov. Nikoli nismo praznovali svetega večera brez jaslic. Pa, Marko, ata je umrl, nas pa je obiskala revščina in se morebiti za vselej naselila pri nas.“

„O, mama, saj ne bomo vedno tako revni!“ je skoraj zajokal Marko. „Mama, ko bo skopnel sneg in bo spet zasijala pomlad, ko bodo ozelenele loke in zacvetela polja, tedaj bom šel na bele in daljne ceste. V tuje in neznanе kraje bom šel, k tistim dobrim in skrivnostnim ljudem. Dali mi bodo vsega, da bomo imeli mi vsi dovolj. O, mama, nič več ne bomo lačni, pozimi nas ne bo več zeblo in noben sveti večer ne bo več tako žalosten, kot je nocoj. Vsako leto bom naredil jaslice. Pa pastirčke bom postavil okrog, o, mama, in ceste, bele ceste bom speljal med livadami!“

„Ubogi otrok!“ se je sklonila mati nad njim in ga poljubila. „Bog ve, kam te bo speljala cesta in kaj vse boš na njej doživel. O, samo mladosti naj ti ne zastrupi, naj ti ne stre srca! Marko, boj se neznanih in daljnih cest! Kaj bo mama brez tebe?“

Zamislil se je. Res, pozabil bo ceste, saj ga samo varajo. Tiho in jokajoč je zaprosil: „Mama, povej mi kaj o atu!“

Solza ji je orosila oči. Ni je obrisala. Počasi ji je drsela po licu. „Tebe, Marko, je imel ata najraje.“ Nekaj časa sta oba molčala. Marko je štel svetle bisere, ki so se utrinjali v maminini očeh.

Sklonila se je k njegovemu obrazu in tiho govorila: „Pred mnogimi leti je bilo. Že ves teden je deževalo in še je rosilo z neba. Ljubljanka je tisto leto prestopila že pri štepanji vasi in Sava je daleč naokrog preplavila polja. Pod noč je že šlo, ko se je ata ves premočen vrnil z dela. Na železnici je bil v službi. Prav večerjal je, ko je nekdo z vso silo udaril po vratih. Ni čakal odgovora. Planil je v sobo: „Viktor! Na pomoč!“ In oba sta se pognala v dež in temo. Tisto noč nisem zatisnila očesa. Skrbelo me je in ti si vso noč prejkokal. Še druge si budil iz spanja.

Zjutraj sem zvedela: dež, ki je lil že ves teden, je razmočil posavske hribe. Nekje v gorah se je utrgal peščeni plaz. Pridrvel je v dolino prav tedaj, ko je mimo vozil vlak. Zagnal se je vanj, ga spodnesel in treščil v Savo. Mnogo ljudi so požrli valovi, ali pa so se pri padcu pobili. Od vseh strani so hiteli nesrečnikom na pomoč. Predvsem železničarji.

Šele četrty dan se je proti večeru vrnil. Bil je bled in upadel, utrujen in neprespan. Ko mi je pripovedoval o nesreči, se mu je zjasnilo lice: „Nekega otroka sem rešil!“ A takoj se mu je obraz pomračil: „Mater pa so mu odnesli valovi! Ubogi otrok!“

Tožil je, da ga zbada v prsih. Še dober teden se je trudil in hodil na delo. Potem ni mogel več. Suh kašelj ga je neprestano mučil in mu cvilil v prsih. Nek večer me je prosil: „Daj, Marka mi malo pokaži!“ Položila sem te k njemu na posteljo. Nasmehnil se ti je in te gladil po kodrastih laseh. „Ti moj Marko!“ Tri leta ti je bilo tedaj. „Ata, ata!“ si se vzpenjal po njem. A roka

mu je omahnila, v prsih mu je znova zahroplo. In zgrudil se je med blazine ter umrl, ko si se mu ti smehljal v naročju.“

Marku je legla groza v srce. Luč je še enkrat hrepeneče zagorela, zatrepetala in ugasnila. „Marko!“ je zaklicala mati z jokajočim glasom. „Marko, moli nocoj za ata!“

Tiho je odšla. Marko je vedel, da joče.

Burja je zatulila okrog voglov. Divje se je zagnala v sobo, da je steklo zazvenelo. Za hip je postala, nato pa zdvijala preko polj. Marko si je utrl solze z oči in molil:

„O, Jezušček, nimam jaslic zate. Pa ne hodi proč od nas! Pridi v moje srce in ogrej se v njem. Toplo je, Jezušček, pozdravi mojega ata in mu povej, da ga imam zelo rad. Samo tega mu ne razodeni, da je njegov Marko beraček, ki blodi po daljnih, neznanih cestah. O, ne povej mu, da me ceste vabijo in kličejo. Saj bom zavrgel njih klic! Nič več mu ne bom sledil. Jezušček, povej atu, da smo lačni in da nas zebe, ker njega več ni. O, Jezušček, saj je moj ata pri tebi, kajne?“

Milo in mehko, kakor materina pesem uspavanka v prvih otroških dneh, so zadoneli polnočni zvonovi. Sprva tiho in lahno, nato pa vedno močnejše. Njih čisti glas je zabučal ob oknih, planil v sobo in jo napolnil z veselim bučanjem. Nato pa se je spet umiril in veter ga je odnesel s seboj v daljave.

Marko pa je potegnil odejo čez glavo in tiho zajokal med svetonočno pesem zvonov...

IGOR

Kdor ima premoženje sveta in vidi brata v pomanjkanju, pa svoje srce pred njim zapre, kako more biti ljubezen božja v njem?? Otročiči moji, ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom. ampak v dejanju in resnici (1 Jan 3, 17-18).

Lurd in njegovi čudeži

Ob stoletnici prikazovanja Matere božje v Lurdu so oči vernikov pogosto obrnjene v Lurd. Vsak bi rad osebno otipal tisto pečino, kjer je ona lepa Gospa s svojo brezmadežno ного stopila na zemljo.

Po čemer je Lurd najbolj znan in cenjen, so pa čudeži, ki se tam dogajajo. Kdo izmed nas bi ne prisostvoval rad vsaj enkrat dogodku, kjer bi bolnik kar na enkrat zaklical: Ozdravljen sem!

Vendar Mati božja ni prišla v Lurd, da bi nam natresla čudežev v zadoščenje naši radovednosti. Prišla je, da nas je opozorila, naj delamo pokoro in se vrnemo h Kristusu. So pa lurški čudeži zelo važni, ker so zagotovilo in poroštvo pravega in resničnega posega nebes v ta svet ter so jamstvo za resničnost prikazovanj Matere božje Bernardki.

O čudežih v Lurdu je prinesla lepo in pomembno razpravo španska revija „Sal terrae“ izpod peresa Avguščina Oliva z naslovom: Tehnični organizmi za dokazovanje čudežev (Organismos técnicos para comprobación de los milagros), kjer razpravlja o tem, kako je organizirana kontrola ozdravljenj in proglasitev čudeža v danem primeru.

Če je kdo zelo previden pri čudežu, je to uradna Cerkev. Šele po natančnem študiju zdravnikov in teologov in po molitvi izreče Cerkev svojo sodbo.

Kako se ta proces vrši v Lurdu?

Lahko rečemo, da je bil zdravnik, ki je prvi zabeležil čudovita ozdravljenja, dr. Dozous. (Prim.: „Pesem o Bernardki“ v „Svobodni Sloveniji“, Buenos Aires).

Danes pa deluje v Lurdu cel znanstveni aparat za študij dejstev in

ozdravljenj. Sestavljajo ga tri združenja oziroma uradi: 1. Urad za dokazovanje (Bureau médical et d'Études Scientifiques); 2. Mednarodni odbor (comité) zdravnikov; 3. Mednarodno združenje zdravnikov.

Urad za dokazovanje v Lurdu

Svoj začetek ima v letu 1858. Dr. Dozous je pravzaprav s svojim delom položil temelj tej znanstveni ustanovi. Namen tega urada (bureau) je znanstveni pregled dogodkov, ki se izvrše, da jim ni kaj oporekati. Njegovo delo ni javiti čudeže, pač pa le nepristranski študij dejstev. „Vaša edina naloga je: biti verodostojni.“ je dejal msgr. Théas, lurški škof. „Ne smete biti ne prestrogi ne popustljivi. Biti morate natančni in izročiti Cerkvi neizpodbitne zdravniške izsledke, ki omogočajo soditi, ali gre za čudež ali ne.“

Podčrtajmo, da ta zdravniški urad ni nekaj vase zaprt organizem, ki bi deloval za zaprtimi vrati, kamor bi bilo nemogoče stopiti; pač pa je znanstveni organizem, kamor more pogledati vsak zdravnik, katerekoli rase ali vere ali ideologije, da je le doktor medicine. Tako ni nobenega sumničenja s strani nekatoličanov.

Teoretični topek Urada za dokazovanje je sledeč: 1. Najprej se zahteva gotovost bolezni, da se izogne vsaki možni simulaciji. Prav tako ne pridejo v poštev bolezni, ki izvirajo iz samoprevare (sugestije) ali živčne bolezni. Poleg tega mora vsak bolnik prinesiti točno diagnozo bolezni z zdravniškim podpisom, sicer je na novo pregledan. Če mogoče, naj priloži še popis javljanja (síntomas) bolezni, analizo, radiografijo itd. 2. Nato

Urad sodi o zdravljenju. Pri tem gleda na ta dejstva in okoliščine: a) ali je bilo ozdravljenje nenormalno (n. pr. bolnik hipno ozdravi z neozdravljivo boleznijo ali brez zdravniškega posega); b) čas (hipno ozdravljenje); c) ali je ozdravljenje trajno in ni dvoma, da bi šlo le za trenutno olajšanje. Urad zahteva, da ozdravljenje traja eno leto. Cerkev pa še več.

Praktično pa Urad postopa takole: Po ozdravljenju se vrši prvi pregled in se dogodek zapiše. Je to le začetek študija. Študirajo se prejšnje diagnoze, zbere se ves material in se primerja s sedanjim stanjem ozdravljenega bolnika. Nato se vse to prereseta na več plenarnih sejah zdravnikov, ki veliko slučajev izključijo (n. pr. leta 1947 je prestalo kritiko od 75 le 6 poročil).

Predsednik urada dr. Pellier je tako opisal ves proces: Bolnika pripeljejo bolničarji. Govorim z njim in s spremljevalci, prosim vsa potrdila in če se zdi, da je primer resen, naročim kakemu kolegu, naj začne z natančnim pregledom. Ta zdravnik prosi za en dan ali dan in pol. Če je potrebno, rabi žarke X in laboratorij. Nato se bolnik predstavi plenarni seji, kamor morejo priti vsi zdravniki, ki so prisotni v Lurdu. Ko vsi podpišejo prvi akt, (in če je dovolj dokazov), se kliče bolnika za drugo leto. Med tem zdravnik kraja, kjer ozdravljeni bolnik biva, ozdravljenca nadzoruje in poroča Uradu. Tako se točno ve, ali je prišlo do poslabšanja ali pa je normalno stanje trajalo dalje. Po letu dni pride bolnik znova v Lurd in se ga še enkrat preišče.

Mednarodni odbor zdravnikov

Če se ugotovi, da je res obstojala omenjena bolezen, da je bila v težkem stanju (čeprav ne neozdravljiva), da

je bilo ozdravljenje v trenutku in za stalno ter da gre za ozdravljenje organa in ne le kakega telesnega delovanja (funkcije), tedaj Mednarodni odbor poroča in sodi, da je bil bolnik ozdravljen v Lurdu in sicer od bolezni, ki se je v danih okoliščinah po navadnem zdravniškem postopku ni dalo ozdraviti. Tako ta odbor potrdi in dopolni izsledke Urada za dokazovanje. Urad za dokazovanje, ki je prvi poklican, kot smo zgoraj videli, da študira ozdravljeni primer, ne more poslati svojih dognanj kanonični cerkveni komisiji kar naravnost mimo Mednarodnega odbora zdravnikov.

Mednarodno združenje zdravnikov

je tretji organizem v zvezi z lurškimi čudeži, a le z njimi indirektno povezan. Delo tega združenja je le bolj drugotnega pomena. Podpira le nekako moralno ona dva urada. Kajti to združenje je zelo obsežno, saj ima včlanjenih po vsem svetu več kot 3225 zdravnikov. Ne študira izsledke gornjega odbora, pač pa le v svojem dvo-mesečnem glasilu prinese 3 ali 4 najvažnejša ozdravljenja vsakega leta.

Kanonična komisija

Študij čudežnih ozdravljenj začne Cerkev tam, kjer se konča medicina. Znanost samo pravi: to ozdravljenje je naravno nemogoče, zdravniško nerazložljivo. In nič več.

Ko je mednarodni odbor zdravnikov opravil svoje delo, pošlje akt cerkveni oblasti. Za študij in oceno tega akta imenuje Cerkev posebno komisijo, ki se imenuje „kanonična“. Ta še enkrat pregleda ves postopek zdravnikov. Namen te komisije (sestavljajo jo teologi) je: dognati ali je Bog in samo on avtor ozdravljenja. (Ugotoviti „veritatem theologicam“).

Komisija je znana po izredni vestnosti in resnosti. Dr. Leuret pravi: „Večkrat se zgodi, da primeri, ki so bili po preteku enega leta ponovno pregledani in so srečno prestali zdravniško strogost, niso bili priznani za čudeže po kanonski komisiji.“

Po tem tako dolgem procesu in pregledovanju na obeh straneh — zdravniškem in kanoničnem — in po splošni skupni seji, se sestavi končni akt. Tega podpišejo vsi in ga pošljejo škofu. Ta izreče zadnjo avtoritativno sodbo. Opirajoč se na resne dokumente,

cenijo da je bilo med 1858 (začetek prikazovanj) in do l. 1915, 4310 zdravniško nerazložljivih ozdravljenj. Arhivi zdravniškega Urada za dokazovanje registrirajo več kot 3.000 ozdravljenih bolezni od 1858 do 1954. Cerkev pa je priznala za prave čudeže le 54 primerov. Čemu taka razlika? Ker ni vedno čelovala kanonična komisija, temveč le od časa do časa. Tako je n. pr. prva svetovna vojska prekinila delo kanonične komisije do 1946. Po tem letu je Cerkev priznala 14 ozdravljenj.

G. J.

BARILOČE VABIJO

Kdor misli prebiti svoje počitnice v hladu bariloških gora, kjer mu je zavetišče „Skalca“ stalno na razpolago, — ali pod šotori ob katerem od neštivilnih temnodrih jezer, ki jih je okolica Bariloč polna, se mora začeti pripravljati takoj, kajti poletje je že tu...

SESTRA PASKVALINA

Leta 1956 je ameriški zunanji minister Dulles obiskal pok. svetega očeta Pija XII. Pogovor je postajal vedno živahnější in ni bilo kazno, da bi se kmalu končal. Ura je kazala že pol čez eno popoldne. Nenadoma so se odprla stranska vrata. Vstopila je starejša redovnica in dejala brez kakih uvodnih besed kar naravnost v nemškem jeziku: „Heiliger Vater, Sie müssen essen“ (Sveti oče, treba bo jesti).

Sveti oče jo je blagohotno pogledal in prav tako v nemškem jeziku odvrnil: „Že dobro, sestra, prišel bom, predno se juha shladi.“

Nato se je obrnil k Dullesu in z nasmehkom dejal: „Ni je sile na svetu, ki bi dobro sestro Paskvalino zadržala, kadar je juha na mizi...“

Takega prizora pa ni doživel samo Dulles, temveč tudi marsikateri kardinal, ki ni znal pravočasno oditi. In če je sv. oče ob eni ponoči še delal v svoji sobi, so se spet tiho odprla vrata in tih, a zelo odločen ženski glas je dejal: „Sv. oče, že je ena zjutraj. Vi potrebujete počitka.“

Večkrat čez dan je sestra brez besed stopila k pisalni mizi in sv. očetu zamenjala narokavnike, ki so ščitili rokave belega talarja pred črnimi tintnimi madeži. Sv. oče ni dejal ničesar, le zadovoljno se je smehljaj, saj je vedel, da se sam kaj takega ne bi nikdar spomnil.

Vsi vemo, da je bil pokojni sv. oče velik človek v vsakem oziru. Ni bil samo sposoben diplomat, velik poznavalec tujih jezikov, temveč tudi strog asket. Zato je popolnoma razumljivo, da ni bazil na svoje zdravje, da je pozabljal na jed in se malo brigal, kako je oblečen. V tem oziru je bil nemočen kot

dete. V svoji dobroti mu je Bog poslal osebo, ki naj bi v teh stvareh bdela nad njim. Bila je to prav sestra Paskvalina. Zgodilo pa se je takole:

Prav takrat, ko so leta 1919 nemški komunisti izvedli državni udar na Bavarskem in začasno prevzeli oblast, je mladi škof Evgen Pacelli postal papeški nuncij v Münchnu. Večina inozemskih diplomatov je pobegnila, le Pacelli je vztrajal. Enkrat so komunisti že pomerili puške vanj, pa jih je mirno zavrnil: „Ne bo vam ravno v čast, če ubijete dekana diplomatskega zbora v Nemčiji...“

Končno se je moral pa tudi on umakniti. Zatekel se je v slavni benediktinski samostan v Einsiedelnu v Švici. Tam je spoznal tudi sestro Paskvalino.

Rodom je iz Ebersberga na Bavarskem. Vstopila je v red frančiškanskih sester sv. Križa, ki skrbe po škofijah, samostanih, katoliških zavodih in župniščih za kuhinjo, čistočo in pranje. Tako je bila ona dodeljena samostanu v Einsiedelnu.

Kot naravna ženska (takrat je imela 30 let) je takoj opazila na nunciju Pacelliju dve stvari: da je izredno svet in v vsakdanjih stvareh silno nepraktičen. Začela mu je streči in mu hitro pripomogla k trdnejšemu zdravju.

Ko je nuncij Pacelli leta 1922 nastopil mesto pri weimarski republiki, je takoj zaprosil za sestro Paskvalino, da mu vodi hišno gospodinjstvo. Predstojniki so radi ustregli in mu jo poslali še z dvema drugima sestrama.

Leta 1929 je nuncij Evgen Pacelli postal državni tajnik rimske Cerkve. Z njim je šla v Rim tudi s. Paskvalina. In ko je bilo treba voliti novega papeža, je šla s kardinalom Pacellijem v

konklave tudi ta dobra sestra, da bi mu kuhala. Naravno seveda, da je ostala ob njem tudi potem, ko je bil izvoljen za papeža.

Človeško gledano bi bil sv. oče Pij XII. umrl že davno, da ni imel nje ob sebi. Kajti z ene strani je pretirano gáral, z druge strani pa bil zelo strog do samega sebe. Sestra Paskvalina je prav z Nemcem lastno vztrajnostjo bedela, da šta napor in počitek v življenju sv. očeta ostala v vsaj približnem ravnotežju.

Seveda bi delali veliko krivico sestri Paskvalini, če bi si jo predstavljali kot gospodovalno žensko. Ne, ona je samo to hotela, da bi sv. očeta katoliški Cerktvi ohranila do skrajnih mej življenja. V tem je tudi uspela.

O pokojnem svetem očetu se bo še

veliko pisalo. O sestri Paskvalini pa bo glas kmalu utihnil. Za časa Pijevega papeževanja je le malokdo vedel, kdo skrbi za zdravje sv. očeta. Skromna sestra je bežala pred javnim razkazovanjem. Nikdar se ni dala fotografirati. Njeno kraljestvo je bila stanovanje sv. očeta.

Po smrti Pija XII. so sicer listi prinesli tudi njeno ime. Komunistični tisk je v svoji zlobi celo namignil, da je ona ukradla dnevnik sv. očeta in ga skrila na nemškem veleposlaništvu. Toda z nastopom novega papeža je njeno ime hitro prešlo v pozabo. Ne bo pa Bog pozabil njene zvestobe, s katero je toliko let nesebično služila njegovemu namestniku na zemlji.

Dr. D. K.

MEJA

GREGOR HRIBAR

DOLGOST ŽIVLJENJA NAŠEGA JE KRATKA

Ker je grob v bližini Petačevega groba ostal prazen, je gospod Simon pravilno sklepal, da je pripravljen za nekoga drugega. Hipoma mu je postalo jasno, da bodo ondi zagrebli prvo žrtev, ki se bo z nezakonitim pobegom iz raja skušala prebiti preko železne zavese, da v svobodi prične novo človeka vredno življenje. Molotov je iz lastne izkušnje predvideval, da bo takih primerov veliko in je zato skušal poriniti mejo vsaj do pokopališnega zidu.

Dušebrižnik se je ozrl preko Sršenke na jugoslovansko stran, da bi videl, ali že kdo prihaja. Daleč od meje je opazil mladega fanta, ki je tekel proti meji. Verjetno se mu je zmešalo in je upal pri

Angležih ali Italijanih dobiti politično zaščito. Bil je že zelo blizu meje, ko je izza grma stopil škipetarski graničar in streljal vanj. Ubežnik je padel na zemljo tik pred ciljem, še predno je bil razočaran nad zapadom.

Slemeniški župnik je razločno čul, kako je ranjeni begunec prosil: — Vode! Vode! — Graničar se mu je približal, ga ustrelil v glavo in zakričal: — Evo ti vode!

Od ostalih se za dogodek nihče ni zmenil. So bili pač že vajeni takih prizorov. Le dušebrižnik je bil trd od groze. Saj se je dogajalo vse tako, kakor pred 30 leti na Koroškem! Upal je, da bodo nesrečnika vsaj pokopali v odprti grob. Pa ne! Graničarju je prišel na pomoč drug škipetar, prijela sta mrliča za noge in ga vlekla v notranjost dežele. Gospod

Simon je mogel le opazovati, kako je bila mrtvečeva glava vedno bolj razbita, krvava in umazana.

Na prvi dan Marijine prikazni v Fátimi, 13. maja 1917, in hkrati na dan, ko je Evgen Pacelli, bodoči papež in posvetitelj Rusije Marijinemu Srcu, v Rimu po rokah Benedikta XV. prejel polnost duhovniškega posvečenja, je v neki cerkvi v Moskvi Marija Aleksandrovič poučevala otroke katekizem. Nenadoma so vdrlj v cerkev boljševiški revolucionarji na konjih, razdejali oltar in svete podobice. Gazili so tudi po zbeganih otrokih, nekatere so ranili, druge pomandrali do smrti. Marija Aleksandrovič je planila iz cerkve in vse to z grozo pripovedovala nekemu revolucionarju, ki je nanj pred cerkvi jo naletela. Namesto pomoči je dobila njegov odgovor:

— Vem to. Sem jim jaz vse to ukazal!

Preplašen kot Marija Aleksandrovič je tudi gospod Simon vprašujoče in očitajoče pogledal Tita, češ ali ne vidiš, kaj se dogaja v tvoji ljudski republiki.

Njegov pogled se je srečal s Titovim. Na njegovo še večje razočaranje mu je Tito prav tako brez besede zgolj s samozavestnim in zadovoljnim pogledom odgovoril:

— Vem to! Sem jim jaz vse to ukazal!

ODPRTA DAN IN NOČ SO GROBA VRATA

Ker so odprti grob očividno hranili za nekoga drugega, se je dušebrižnik resno in upravičeno zbal, da so njegova vrata zanj odprta. Saj je bil obdan od samih sovražnikov: Reber, Molotov, Tito, De Petacci, Sršenka, nihče ga ne mara. Kljub vsemu je bil vesel, da je že bil na drugi strani tako težko prestopne železne zavese, čeprav je čutil, da je bil De Petacciju silno na poti in bi ga plemeniti državnik kot nepolitičnega begunca najrajši repatriiral. Tako bi mu ne bilo treba odstopati skorjice od kruha, ki so ga Italiji velikodušno pošiljali Amerikanci.

Namesto da bi si skušal z begom v notranjost Apeninskega polotoka rešiti življenje, je gospod Simon znova prisluhnil posvetu ministrov. Razgovori še niso veliko napredovali. Jasno je bilo le to, da bi Molotov za Tita za vsako ceno rad izbil kako korist. Prepričljivo je razkladal zavezniku, da je nova meja okrog Gorice vse preveč zveržena in da se zato Goričani v mestu ne bodo dobro počutili. Meja naj gre, če že mora iti preko pokopališča, rajši preko vojaškega pokopališča Sredi polja (Redipuglia) ali pa vsaj tako, da bo Tito dobil Doberdob, slovenskih fantov grob, in tako imel enega več.

Ostali trije so Molotova pogovarjali, češ da je Tito od Italije to pot že dosti dobil. Naj za zdaj odneha, saj bo pozneje kdaj spet priložnost, da si Jugoslovani in Italijani skočijo v lase in mejo izravna.

Molotov jih je opozoril, da so sejo sklicali vendar zato, da svetu ohranijo in zagotovijo mir, ki človeštvo po njem tako zelo hrepeni. Hkrati je iznesel zanimiv predlog: Namesto da se v bližnji bodočnosti tod okrog borijo jugoslovanski in laški vojaki, naj se rajši takoj sedaj na licu mesta namesto njih v plemenitem dvoboju pomerita maršal in De Petacci. Ako ostane živ maršal, se meja potegne po Tilmentu, ako ostane živ De Petacci, se meja vrne na Snežnik. Grob je v vsakem primeru že pripravljen. In namesto mnogih vojnih vdov, bo jokala le ena vdova na eni strani meje.

Gospod Simon se je oddahnil. Končno je zvedel, kdo bo legel v odprti grob pod železno zaveso: Tito ali De Petacci, vsekakor pa ne on.

Zato pa se je zaradi Molotovljevega predloga toliko bolj vznemiril Jurij Catlett Marshall, državni tajnik in armijski general, ki Molotova ni pravilno razumel. Razburjen je dejal Molotovu, naj gre z De Petaccijem merit svoje moči on, če hoče, njega naj pa na miru pusti. Pomiril se je šele, ko mu je Molotov

pojasnil, da ni mislil njega, ki je maršal le po imenu, temveč Tita, ki je pravi maršal.

Marshall Molotovu ni ostal nič dolžan. Vrgel mu je v obraz, da tudi on ni pravi molotov, temveč da je pravo kladivo to, kar drži v rokah.

— In v srcu hkrati s srpom! je bil Molotov ponosen na simbol svojega svetovnega nazora in na svoje simbolično, revolucionarno ime.

Mednarodni položaj se je ob tako neprijazni izmenjavi besed med Kremljem in Belo hišo hipoma znatno poslabšal. Nihče se seveda ni zavedal resnosti položaja bolje, kakor De Petacci. V strahu, da bi se res moral pomeriti s svojim sosedom, se je nekajkrat prekrižal in hkrati francoskemu kolegu, pri katerem je upal najti še največ razumevanja, dopovedoval, da je on vendar praktičen katoličan in da zato dvoboja ne bi mogel vskladiti s svojim verskim prepričanjem. Težko bi si otežil vest in povrhu bi še zapadel papežu pridržanem izobčenju. Zato je Francoza za božjo voljo lepo prosil, naj za predlog ne glasuje, da ne bo sokriv tujega greha. Da bi svojo prošnjo še bolj podkrepil, je De Petacci pokazal s prstom na strankin znak, ki ga je nosil na prsih in je bila na njem poleg križa, znamenje ljubezni, zapisana tudi vzvišena beseda libertas — svoboda.

Med tem se je Tito De Petacciju že izzivalno približal. De Petacci se je še bolj stisnil k Bidaultu. Njegov strah je bil docela upravičen in razumljiv vsem navzočim. Ako bi se mogel De Petacci pomeriti s Titom v teku, bi seveda potolkel Tita v razmerju 10:1. Toda Molotov je predlagal boks in v tej stroki bi De Petacci pod Titovo železno pestjo nujno podlegel v razmerju 0:10.

Bidault je italijanskega kolega sočutno miril. Da ga k dvoboju nihče ne more prisiliti in da ga dejansko še nihče ne sili. Da predlog verjetno niti na glasovanje ne bo prišel, ker gre Molo-

totu itak le za to, da pridobi toliko na času, da Rusi izumijo atomsko bombo. Da pa je Molotov v tem primeru verjetno upal, da mu bo ustregel, ker se je še malo prej tako zelo junačil.

Da bi De Petaccija docela pomiril, je Bidault opozoril Molotova, da so sejo vendar zato pričeli, da se Tito in De Petacci med seboj ne pokončata. Razen tega je Bidault opozoril navzoče, da bi glede tega. koliko vdov bi jokalo na jugoslovanski strani, kjer je uzakonjena svobodna ljubezen, tudi bilo treba še obširno razpravljati, predno bi šel predlog na glasovanje.

Spričo tako tehtnih razlogov je Molotov predlog o dvoboju nenadoma umaknil in De Petacci je zopet vzbočil upadla prsa.

AL' DNEVA NE POVE NOBENA PRATKA

Da popravi svoj diplomatski poraz, se je Molotov obrnil k Reberju in ga pozval, češ da je že skrajni čas, da Anglija spremeni svoje sovražno stališče do Jugoslavije in popravi krivične posledice londonskega pakta.

— Lodonski pakt je podpisala tudi Rusija*, je Reber ostal za Molotovljevo poziv nedovzet.

— Povrnite ji vsaj njen velikodušni in prostovoljni vstop v vojsko! je Molotov še nadalje silil v Reberja.

— Mi nismo Jugoslaviji nič dolžni. Mi smo puč pošteno plačali!

— Ali res ne čutite hvaležnosti do Jugoslavije, ki je vezala številne nemške divizije, da niso napadle Anglije? je Molotov z vso paro nadaljeval diplomatsko ofenzivo.

* 15. 4. 1915 so veleposlaniki Anglije, Rusije in Francije z Italijo podpisali v Londonu londonsko pogodbo, ki je Italiji za izdajstvo nad Avstrijo zagotovila tisto slovensko ozemlje, ki ga je Italija po vojski dejansko dobila.

— Zaradi jugoslovanske vojaške pomoči ni bilo vojske niti en dan preje konec! Če je kdo komu kaj dolžan, je Tito nam, ker je v plačilo, da smo njemu na ljubo žrtvovali Mihajlovića, po vojski zasedel naše rudnike, je končno prišlo na dan, zakaj Reber na Jugoslavijo jezo kuha in ji škodi, kjer le more.

Tako se je seja vlekla v nedogled, kakor je predvideval Bidault. Gospod Simon je imel priložnost, da od blizu čuje, kako tujci barantajo za slovensko zemljo, ne da bi Slovence sploh kaj vprašali. Zdaj je bolje razumel, zakaj je Molotov zahteval, da o premiku kola razpravljajo tudi pod gospodarskim vidikom. Je le res, kar pišejo avstrijski listi, da je vsa politika velesil navadna kravja kupčija (Kuhhandel). Avstrijci že vedo, saj so nekdanji tudi oni bili velesila.

Ni lepo tako početje! Mar obstoji samoodločba narodov v tem, da zmagoviti narodi o malih narodih vse sami odločajo? Ko bi vsaj Tita kaj vprašali! Saj je koncem koncev on po materi tudi slovenske krvi.

Dušebrižnik je sedaj bolj razumel župančiča, ki je že leta 1918 tožil:

Obsojeni na molk v posvetu narodov
od daleč gledamo, ko svet gradijo nov,
v svobode sveto pesem dano ni
upletati nam svojih melodij...

A kaj je to? Prav sedaj se je Molotov obrnil do Tita, mu potihoma nekaj dopovedoval in smeje se hkrati z eno roko kazal na dušebrižnika, z drugo pa na novo izkopani grob. Ali Molotov res ne bo odnehal, dokler ne najde žrtve za odprti grob? Da! Vse je izgledalo tako, kakor da Molotov Tita sprašuje, ali hoče, da mu izposluje repatriacijo gospoda Simona, da ga likvidira.

Kaj bo storil Tito sedaj, ko mu je dano, da uplete v svobode sveto pesem svojo melodijo?

Tito je zapel na njemu lasten napev. Pokimal je v znamenje, da sprejme od vzhoda in tudi od zahoda vse, kar mu

*Na vrbe grbave sneg naletava,
kot beli prti svetle so doline,
oglašča zvon se že iz farne lne,
na krilih angelskih večer priplava.*

*Z vseh bregov se kosajo zvonovi,
zdaj slišim jih, kot bi drhtelo žito,
pojo kot slap, ki pada pod korito
za starim mlinom v grapi med gozdovi.*

*Potem prihajajo ponosno kakor lani
po vasi bratje: Riko, Zoran, Tone
in Miro, Vinko, fantje iz kolone,
postavni vsi, mladostno razigrani.*

*Na pragu mati v hišo jih povabi,
pred nje postavi oče polič vina,
(kako prileže se kostem črnina)
da z doma so bili, vsakdo pozabi.*

*Molče spreved zavija na dvorišče,
sam oče moli, žegna dom in staje,
vse kar je našega — tja do ograje.
Prej mrtvi dom življenje spet obišče.*

*Na vrbe grbave sneg naletava,
pod belo težo strehe se krivijo.
Že polnoč je. Spet bratje odhitijo
Molče gredo, težko in brez pozdrava.*

+

*Sam jaslic luč nocoj si bom prižgal,
za rod, kjer bilje vsako noč donijo,
za nje, ki po gozdovih trudno spijo,
za to, da Ti pod našim krovom bi ostal.*

Marijan Jakopič

dajo, a zato ni pripravljen reči niti boglonaj in še manj sprejeti kak pogoj ali nasvet za gradnjo socializma.

Ko je kralj Baltazar bral na steni svojo smrtno obsodbo MANE, TEKEL, FARES, pravi sveto pismo, da je do kraja

prebledel in se pričel tako tresti, da so kolena tolkla drugo ob drugo. Nič čudnega torej, ako se je v tej grozopolni uri tudi dušebrižnik tresel kakor šiba na vodi ob misli, da ga utegnejo v nekaj trenutkih nasilno reparirirati. Z begom bi si še utegnil rešiti življenje. Toda noge mu niso bile več pokorne. Bile so kakor prikovane v zemljo. Kakor odreveni ptiček pred kačo in počaka, da se kača prilazi do njega in živega požre, tako je tudi gospod Simon, kakor odrevenel, čakal, da pade živ rdeči zmiji v goltanec. Le kesal se je v dno srca, ki mu je divje bilo, da se je podal v tako nevarni obmejni pas. Kaj bi dal, ko bi bil ostal na Slemenici!

A sedaj je bilo že prepozno. Molotov je prav tisti hip stavil predlog, da se izroči Titu pobegli tovariš Simon, fašist, reakcionar in vojni zločinec, ki se njegovih rok drži še bratska kri.

Predlog je bil takoj dan na glasovanje.

Štiri roke so se takoj dvignile, da uporabijo slemeniškega župnika. Tajnik Bidault je štel glasove in beležil izid glasovanja:

Za izročitev so glasovali Molotov, Reber, De Petacci, zastopnik Italije, in Madame Sehrsön, predstavnica Avstrije.

Proti izročitvi so glasovale Združene države Sev. Amerike in Francija.

Glasovanja se je zdržala Jugoslavija.

Ker je bil postopek tak, da je moral biti vsak predlog sprejet soglasno, in ker sta Italija in Avstrija imeli zgolj posvetovalen glas (da se postopoma priučita demokracije!) je bilo gospodu Simonu bivanje zapadno od železne zavese tudi za nadalje še zajamčeno.

Dušebrižniku je odleglo. Srce se je umirilo. Kri je zopet zaplula po skrčenih žilah. Kljub prestanemu strahu je bil vesel, da je imel priložnost do kraja spoznati svoje sovražnike. Anglija, Italija in Avstrija, torej tri zapadne države, ki ne

spoštujejo pravice političnega zavetja. Kar spoštuje vsak svoboden in kulturni narod, je tem državam deveta briga.

Gospod Simon je zlasti zameril De Petacciju, da je glasoval za izročitev in se tako čvrsto uvrstil v vrsto njegovih sovražnikov. Pravkar se je on sam tresel pred Titom in se skliceval na svoje demokršćanstvo, sedaj pa njega peha v nesrečo. Ali se tako tolmači pomen križa in besede: svoboda na njegovem strankinem znaku? Zlodej razumi take demokristjane, ki se sklicujejo na krščanska načela in ljudsko voljo le, kadar njim prav pride!

Dušebrižnik se je s prezirom ozrl na De Petaccija in pri tem opazil, da je z njegovih prs pravkar izginil strankin znak. Torej se mož le zaveda, da njegovo ravnanje ni v skladu z načeli, ki jih izpoveduje.

Zelo se je čutil dušebrižnik tudi Reberju. Ko bi mož vsaj glasoval za izročitev pod pogojem, da Tito odneha od zahteve po premaknitvi kola s Petačevega groba! Takoj bi vsaj vedel, zakaj je bil vrnjen in ubit! Je pač Anglež Tita že v jeseni spoznal in ve, da Tito v zamenjavo za begunce nič več ne odstopa slovenske zemlje.

Glasovanje je končno tudi glede Sršenke prineslo potrebno pojasnitev. Uršula Sehrsön torej ne prisostvuje seji v imenu časnikarskega zbora, kakor je dotlej zmotno sklepal, temveč je opolnomočena opazovalka Avstrije. Tako gospod Simon vsaj ve, s kom ima opravka na Slemenici in zakaj je Sršenka tako objestna nasproti njemu. Res sreča, da ima njen glas pri mednarodnih glasovanjih zgolj posvetovalen značaj!

Toliko več hvaležnosti je čutil dušebrižnik v srcu do Marshalla in Bidaulta. Slednji se je izkazal za pravega kristjana, Marshall pa za resničnega demokrata. Vsa čast jima! Bog živi tudi v novem letu sedem mesecev stari Marshallov plan!

CERKEV NA SVETOVNI RAZSTAVI V BRUSLJU

Rajni papež Pij XII. je udeležencem mednarodnega katoliškega kongresa, ki je bil v paviljonu „Civitas Dei“ (Božja država) na svetovni razstavi v Bruslju in kateremu je predsedoval papežev zastopnik, kardinal Jožef Siri, nadškof v Genovi, poslal naslednjo poslanico:

„Slavite Gospoda, vsa Gospodova dela, hvalite in poveljučite ga vekomaj!“ (Dan 3, 57). Ko v duhu gledamo neizmerno množico pripomočkov, raztresenih po naravi, ki jih človek s svojim delom izrablja, da prinašajo družbi korist in srečo, prihaja na naše ustnice sam od sebe poziv: „Pojmo slavo Najvišjemu!“ In prav zato, ker mednarodna svetovna razstava hoče obiskovalcu predočiti majhno zbirko teh pripomočkov in človeških del ter tako odpreti pot do večje blaginje, smo srečni, da vas moremo s to poslanico pozvati: „Dajte Bogu dolžno hvalo!“ Ali nimajo globokega pomena tudi evharistična opravila, pri katerih se v katoliških dnevih zbirate v velikem številu pred svetim daritvenim oltarjem, ki je postavljen v obsežnem stadionu Heysel?“

Potem je sveti oče pozdravil belgijskega kralja in vso kraljevo družino. S svojo tvornostjo je vladar povečal sijaj slovesnosti, katerih se tudi papež udeležuje po svojem zastopniku. Nato pa je pozdravil še kardinala in nadškofa iz Malinas, vse škofe, cerkvene, državne in vojaške zastopnike, ki so se udeležili slovesnosti. Potem pa je spet nadaljeval:

„Dá, slavite Boga zaradi mnogih kulturnih in tvornih zakladov, ki jih je podaril našemu stoletju! Sicer jih je veliko, pa predstavljajo le majhen del dobrin, ki jih je dal Stvarnik v svoji darežljivosti in razpolago ljudem, ko je Adamu in Evi govoril: „Napolnita zemljo in podvrzita si jo!“ (Gen 1, 28). Dovolj je, da na veličastni razstavi le z očmi preletimo to mnogovrstno bogastvo, pa moramo že občudovati človekovo moč in veličino njegovih del.

Različne države so v miroljubni tekmi druga poleg druge obiskovalcem predstavile najzanimivejše izdelke svoje dežele, najnovejše proizvode svoje industrije, mojstrska dela svoje umetnosti in najbolj smeje in plemenite umotvore človeške podjetnosti. S kakšnim ponosom gleda moderni človek upravičeno na vesoljstvo, katerega tajnosti želi spoznati! S kakšno nepotrpežljivostjo pričakuje sađu svoje-ga truda, ki mu naj prinese srečo in mir, po katerih tako hrepeni!“

Narodi se vedno bolj zavedajo medsebojne odvisnosti. Znanost odkriva nove pogonske sile. Tehnika obeta tako proizvodnjo, da ljudje nekdanj o njej še slutili niso. Vse to budi upanje, da se bodo življenjske razmere splošno izboljšale in dvignile. Razstava v Bruslju, kjer se zbirajo narodi vsega sveta, bo olajšala — tako sveti oče upa — sodelovanje med njimi, kar bo v blagor vsemu človeštvu. Narodi, katerim je Bog dal veliko zemeljskih pridelkov in pristno, visoko kulturo, so dolžni plemenito in velikodušno podpirati svoje brate, ki vsega tega nimajo.

Toda občudovanje proizvodov človeškega uma, o katerih tako nazorno priča razstava, pa bi bilo prazno, če bi na koncu ne počastili Boga, od katerega so vse dobrine. Nekateri danes namreč predrzno govoré, kakor neumnež, ki ga psalmist obsoja: „Ni Boga.“ Zato se morajo kristjani toliko bolj goreče zahvaljevati Bogu.

V kapeli papeškega paviljona je na razstavi pod evharističnima podobama skrit Jezus, božji Sin, naš edini Odrešenik. To nas neprestano spominja Nanj, ki mu je dana vsa oblast. Zato mu tudi gre vsa čast in slava. Obenem pa nas to tudi spodbuja, naj se od ustvarjenih stvari dvigamo k Bogu, od minljivih dobrin pa do sreče, ki je svet ne more dati.

Papežu je v veliko zadoščenje, ker papeški paviljon s svojo kapelo, ki je tako obiskana v samem sruce te razstave, predstavlja in poudarja najvišje verske in

npravne vrednote, brez katerih bi vsi zakladi, razstavljeni na različnih krajih, izgubili svojo vrednost.

Svojo poslanico je papež Pij XII. zaključil z besedami: „Prisrčno se zahvaljujemo vsem sinovom iz Belgije in iz drugih dežel, ki so s svojo zmožnostjo in požrtvovalnostjo in nič manj s svojimi ponudbami omogočili zgradbo tega paviljona, ki odkriva številnim obiskovalcem pravi obraz Cerkve, že od svoje ustanovitve vedno zveste poslanstvu resnice, ljubezni in miru, ki ga je prejela od svojega Ustanovitelja. O, da bi jim mogel odkriti, da je Cerkev tista spoštovanja vredna mlada mati, ki je vsa stoletja vzgajala narode in sprejemala vse prave vrednote pristne kulture, mati, ki spoštuje znanost in npravno upravičenost njene uporabe, ki se veseli pravega napredka človeštva in ga želi pripeljati do čistih virov prave sreče.“

MOLITEV PAPEŽA PIJA XII. K NAŠI GOSPE POČITKA

Sveti oče Pij XII. je sestavil naslednjo molitev k presveti Devici Mariji, da bi jo molili v malem rimskem svetišču Naše Gospe počitka, kamor je v mladosti večkrat tudi sam prihajal molit.

„Blažena Devica, ki nas pod naslovom počitka spominjaš milostne dobrote, s katero odniraš svoje materinsko srce svojim otrokom, poslušaj našo prošnjo:

Po tvoji mogočni priprošnji, o Marija, naj naše duše in naša srca naidejo pri tebi počitek tako, da se bodo izročile volji nebeškega Očeta, spoznale svoje slabosti, vztrajale v zvestobi božjim obljubam, upale v večne dobrine in se ljubeče združile s tvojim križanim Jezusom, ki je vzvel nase vse naše križe.

Če nas boš ti, o Marija, varovala, za nas ne bo prazna tleseda, ki pravi, da si počitek sredi zemeljskega nemira. Bodi počitek močnega, ki so na straži proti sovražnim silam. Bodi počitek čistim, ki so daleč proč od pokvarjenosti sveta. In kakor moremo po tebi že v tem življenju doseči mir, tak naj dosežemo po tvojem zasluženju potem, ko bomo končali svoje kratko romanje po zemlji, svoj mir tudi v večnosti. Amen.“

POKOJNI SVETI OČE PIJ XII. ŽUPNIKOM IN PRIDIGARJEM V RIMU

1. Versko stanje v Rimu

Tudi v Rimu jih je mnogo, ki so se oddaljili od Kristusa. Vendar se ne sme pretiravati sence, pa tudi ne zmanjševati važnosti luči in svetlobe. Prava ugotovitev verskih razmer pomeni že prvi korak do izboljšanja.

Mnogo vernikov je zašlo v stanje duhovne otopenosti in zaspanosti. Drugi še izvršujejo verske dolžnosti, pa se nečejo pri tem iznebiti duhovne sebičnosti, duhovnega samoljubja. Spet drugi še verujejo, pa nečejo spolnjevati verskih dolžnosti. Mnogo pa jih v veri omahuje, ali pa so jo že popolnoma zapustili.

Kakor je imel božji Odrašenik, tako ima tudi Rim v svoji sredi nesrečne ljudi, ki sejejo sovraštvo do svetih oseb in do svetih stvari. V svoji borbi proti njim se poslužujejo vseh mogočih sredstev. Tudi Rim ima svoje temne, mračne okraje, svoje zapuščene otroke, ki potrebujejo luči evangelija tako, kakor drugi misijonski kraji. Vsi, ki Rim poznajo, morajo to priznati. Našli bodo duše, ki so zašle, pa se bodo razveselile, ko jih bodo povabili, naj vzljubijo luč in hodijo za njo, dokler jim sije. Papež in vsi dušni pastirji se morajo skupaj prizadevati, da bi rešili čim več duš. Vendar jih globoka žalost zaradi duš, ki se pogubljujejo, ne sme streti, ampak jih le spodbujati k vedno večji apostolski gorečnosti.

2. Važnost misijonov v Rimu

Sveti oče je z velikim veseljem sprejel novico, da bo v Rimu ob stoletnici Marijinih prikazovanj v Lurdu izredni misijon, ki hče zajeti in doseči vse, kar je mogoče. Upoštevati je treba razsežnost Rima, število prebivalcev, ki izredno raste, in tudi pristo voljo ljudi. Vsem bo torej na razpolago rosa milosti Svetega Duha; vendar jo nekatere duše ne bodo hotele sprejeti, ampak ostale zakrknjene.

Gotovo pa bo misijon imel svoje uspehe. V ta namen je namreč molilo mnogo duš in sprejemalo nase različne žrtve. Kakor sveče so, ki goré in se povživajo pred Gospodom, da bi tako izprosile me-

stu obilo božjega blagoslova. Te plemenite tekme so se udeleževali tudi cerkveni predstojniki, škofijski in redovni, pa tudi verniki vseh stanov. Zdi se, da je Katoliška akcija v prvi vrsti. Njej so se pridružile vse druge katoliške organizacije.

3. Navodila pridigarjem

Osebam vseh stanov bodo prišli le tedaj do srca, če bodo vsaki duši povedali to, kar najbolj potrebuje. Nekatere bo treba pridobiti, da bodo spet začele iskati Boga, drugim pa omogočiti, da ga bodo bolj spoznale. Mnogo jih bo treba pripraviti do tega, da bodo od spoznanja Boga prišle do ljubezni in začele spolnjevati dolžnosti do njega.

Z dušami, ki so se premišljeno oddaljile od Boga, je treba drugače postopati ko z dušami, ki se mu spet hočejo na kakršenkoli način približati. Tistim, „ki hrepene samo po zemeljskih dobrinah in mislijo posvetno,“ kakor pravi sv. Pavel (Flp 3, 19) ter so živega Boga nadomestili z minljivimi maliki, bo treba klicati v spomin, kako hitro mine slava tega sveta in propade bogastvo; da v prepovedanih nasladah ni prave sreče, ker povzročajo večkrat prelivanje solza in krvi. Tistim pa, ki so se že iznebili samo iskanja osebnih in tvarnih koristi, je treba buditi zavest, da so manj oddaljeni od Boga, kakor mislijo. Njihova navezanost na družino, njih vestno spolnjevanje dolžnosti, njih lakota in žeja po pravici, so že znaki hrepenenja po Bogu in iskanja Boga.

Da bi verniki čim bolj spoznali Boga, je potrebno, da pogloblje vztrajnim in sistematičnim študijem nauk o Bogu. Verska kultura namreč večkrat zelo zaostaja za svetno. To je vir dvomov, oboževanja razuma in izguba vere. Čim bolj kaka duša spozna Boga, tem lažje ga prizna in temu primerno prilagodi svoje delovanje.

Kolikor bolj se bo zavedala, da je popolnoma odvisna od Boga, toliko lažje ga bo priznala za svojega neomejenega Gospodarja in za svoje vse. Od njega je prelela življenje. Bog je njen oče, ona pa njegova hči. Odtod izvirata ljubezen do Boga in želja po njegovih darovih in po

njem samem. Duša, ki resnično ljubi Boga, hoče čim bolj spoznati njegovo voljo, svojo pa spraviti v soglasje z njo. Tako take duše nehotе pridejo do tega, da vselo služijo Bogu.

Papež priporoča vsem duhovnikom in vernikom, da neprestano molijo in delajo na to, da bo Jezus čim prej našel prosto pot do vseh src, do vseh družin, do vseh domov, do vseh šol in do vseh delavnic. Skrbé naj, da ne bodo z neprimernimi nastopi vznemirjali gorečnosti, ki jo je zbudila božja milost. Odločni in delavni naj bodo. Duše, ki se ne bodo odzvale prvemu pozivu, se bodo uklonile obzirni, a odločni nadležnosti. Tako Jezus ne bo trkal zastoj. Tudi življenjski naj bodo. Vernikom naj pomagajo, da bodo izvajali iz krščanskih resnic načela za vsakdanje življenje in delo.

4. Tri točke krščanske morale

Prva točka se nanaša na posvečevanje nedelj in praznikov. Današnji svet, posebno po velikih mestih, zelo malo pozna nedeljski počitek, ker ne živi s Cerkvijo. Na njegovo mesto je stopilo posvetno, grešno razveseljevanje, ki ne more nuditi potrebnega in upravičenega razvedrila. Vdajajo se mu bogati in revni. Pri tem pa večkrat ne upoštevajo nravnih predpisov. Lahkomiselno zapravljajo svoje tedenske prihranke. Celo med tistimi, ki se še udeležujejo svete maše, so redki, ki bi eno uro Gospodovih dni porabili za versko samovzgojo, za vzgojo otrok ali za izvrševanje del krščanskega usmiljenja med ubogimi in bolniki. Tudi Rim večkrat oskrunja Gospodove dneve s hlapčevskimi deli in tako javno daje veliko pohujšanje. Ali more dajati zgled kraščanskega življenja mesto, ki doslej še ni moglo urediti nekaterih javnih trgovin tako, da bi tisoče delavcev moglo uživati nedeljski počitek in spolniti svoje verske dolžnosti? Zato naj poučé vernike, kako naj preživé Gospodov dan, kakšne npravne omejitve morajo spremljati zabave, kakšna dobra dela Bog hoče, da izvršujejo na dan, ki je hól njegov ko naš.

V drugi točki papež omeni samomore. Življenje vsakega človeka pripada samo Bogu. Zato se mu nihče ne more odreči.

Kdor kaj takega stori, zelo hudo greši. S temi besedami je sveti oče opozoril na izredno veliko število samomorov v Rimu in v drugih mestih. Nameravani, pa tudi izvršeni umori se širijo med vsemi sloji, med starimi in mladimi ljudmi, celo med tistimi, ki imajo upanje v večno življenje.

Ko župniki in misijonarji berejo žalostna poročila o tem, se jim mora brez dvoma zbuditi vest in vprašanje: Ali smo dušni pastirji dovolj storili, da bi se kršćanska vera in kršćansko upanje v srcih globoko ukoreninila in jih spodbujala k srčnosti v nezgodah, k potrpežljivosti v boleznih, k zaupanju v božjo previdnost ter jim dajala duhovno moč, da bi zavračali bolno domišljijo in skušnjavo, da bi izvršili samomor?

Samomor je greh, ki ne odklanja samo redne poti božjega usmiljenja, ampak je tudi sad pomanjkanja vere in kršćanskega upanja. Zato jih papež opominja: „Učite torej svoje vernike, da bodo imeli strah pred zločinom. Vzgajajte jih, da bodo vdano prenašali nesrečo. Svarite jih pred njim z božjimi in človeškimi dokazi, ki jih obširno razlaga kršćanska moralika. Storite vse, kar je mogoče, da boste popolnoma zatrli širjenje te nadloge. Boj proti samomoru je namreč važna dolžnost duhovniške službe.“

V tretji točki sveti oče priporoča, da bi velika rimska prestolica upoštevala peto božjo zapoved, ki se glasi: „Ne ubijaj!“ Papež opozarja na vse tiste, ki so zaradi prometnih nesreč, povzročenih z lahkomišelnostjo uporabo modernih vozil, izgubili življenje, ali pa postali pohabljeni. Vedno več prometnih nesreč ubija naravni čut, da ne pozna več strahu pred temi dejanji.

Statistike prinašajo strašne številke oseb, ki so morale umreti zaradi prometnih nesreč. Samo v rimski občini je bilo novembra lani 2968 nezgod zaradi prometa; 1928 oseb pa je bilo pohabljenih. Ako bi zbrali številke celega leta, bi presegle število italijanskih vojakov, ki so padli v najhujših bitkah.

Teh nesreč pa ni kriva samo tehnika, ampak tudi neprevidnost tistih, ki se drznejo voziti brez potrebne skušnje, v neugodnem živčnem razpoloženju, ali pa, ker ne poznajo razsodnosti in prometnih

predpisov. Vse obsodbe je vredna lahkomišelnost tistih nespametnih voznikov, ki v mestnem središču večkrat blazno drve in tekmujejo v hitrosti, pri tem pa ne mislijo ne nase ne na druge. Vsak kristjan se mora zavedati odgovornosti, ki ga čaka, če bi zaradi nepotrebne in neupravičene naglice postal morilec. Res je predvsem državna oblast dolžna skrbeti za varnost in kaznovati tiste, ki kršijo prometne predpise. Vendar pa so dolžni tudi župniki in duhovniki opozarjati voznike na njihovo нравno odgovornost pred družbo in pred Bogom za žrtve, ki so zaradi njihove lahkomišelnosti izgubile življenje.

5. Zaključna beseda

Sveti oče želi, da bi Rim živel tako, kakor Bog hoče in kakor zahtevajo njegova preteklost, sedanost in prihodnost. To željo je utemeljil z besedami:

„Delajte brez odmora! Pridobivajte najbolj požrtovalne duše, da vas bodo podpirale. Hvala Bogu, da so take duše vseh starosti in poklicev na razpolago že v vseh okrajih, v vseh domovih in v mnogih družinah. Napravite iz njih misijonarje! Priporočajte jim, naj se vadijo v kršćanskem junaštvu, naj vztrajajo v borbi z indiferentnim svetom, ki odpada od vere in jo sovraži. Odločno in zaupno jim povejte, da manjka na svetu svetnikov, svetih duhovnikov, svetih redovnikov in svetih redovnic. Predvsem pa današnji svet potrebuje mnogo svetih laikov (vernikov).“

Po tem pozivu jim je papež priporočil, naj vsi premišljujejo življenje, ki je s Kristusom skrito v Bogu in pridobivajo ljudi, da bodo Boga spoznali, ga ljubili in mu služili. Predvsem naj skrbé, da bodo pomnožili število in svetost prednjih čet tiste junaške vojske, ki bo s svojim delom, ako bo Bog to hotel, pripravila Cerkvi tako zmago in slavo, ki je še slutiti ne moremo.

MOLITEV ZA MOLČEČO CERKEV

O Gospod Jezus, Kralj mučencev, krepčilo potrjih, opora teh, ki trpe zaradi svoje ljubezni do Tebe in zvestobe Tvoji nevesti, sveti materi Cerkvi, usliši do-

Zima: beseda, ki jo vsi narodi poznajo, a tako različno doživljajo. V Sloveniji sneg in spokojni mir, v Argentini malo več mraza kot navadno, gole drevice in — večni nemir

brotno naše goreče molitve za naše brate „molčeče Cerkve“! Ne dovoli, da bi kdaj popustili v boju ali omahnili v veri, temveč jim podeli sladko tolažbo, prihranjeno tistim dušam, ki jih milostno vabiš za svoje družice na križu.

Tistim, ki morajo trpeti muke in nasilje, lakoto in trude, bodi neporušna trdnjava, v kateri bodo črpali pogum za preskušnje. Daj, da bodo z vso gotovostjo pričakovali plačilo, obljubljeno stanovitnim do konca.

Tistim, ki so podvrženi moralnemu pritisku, često toliko bolj nevarnemu, kolikor bolj je prikrit, bodi luč! Razsvetli jim pamet, da bodo jasno videli pravo pot resnice! Okrepi njihovo voljo, da bodo zmagovito šli skozi notranje borbe in nadvladali vsako negotovost in utrujenost!

Tistim, ki jim ni mogoče očitno izpovedovati vero, redno krščansko živeti, pogosto prejemati svete zakramente, sinovsko občevati z duhovnim voditeljem, bodi Ti sam skriti oltar, nevidni tempelj, preobilna milost in očetovski glas! Pomagaj jim; poživiljaj jih, ozdravljaj žalostne duše in jim podari veselje in mir!

Naša goreča molitev jim bodi v pomoč in duh naše bratske vzajemnosti naj jim dá čutiti, da niso sami. Njihov zgled naj

bo v spodbudo vseh Cerkvi, posebej še nam, ki se jih s tako ljubeznijo spominjamo!

Skrajšaj, o Gospod, dobo preskušnje! Daj, da bodo kmalu vsi — skupno s svojimi spreobrnjenimi tlačitelji — mogli služiti in častiti Tebe, ki z Očetom in s Svetim Duhom živiš in kraljuješ na vekov veke. Amen.

(Zložil Pij XII. ob II. mednarodnem kongresu za laični apostolat, oktobra 1957 v Rimu.)

RESOLUCIJA II. MEDNARODNEGA KONGRESA ZA LAIČNI APOSTOLAT glede „molčeče Cerkve“

Udeleženci II. mednarodnega kongresa za laični apostolat, zbrani v Rimu od 5. do 13. oktobra 1957, se ganjeni in s spoštovanjem poklanjajo žrtvam in mučencem molčeče Cerkve.

Izjavljajo, da so popolnoma solidarni z vsemi, ki trpe za svojo vero, pa naj pripadajo kateremu koli plemenu in narodu.

Spričo preganjanja, ki kar naprej pušča mnoge dežele, in spričo brezbriznosti toliko vernikov do ene najhujših in najbolj bolečih preskušenj v življenju Cerkve, dajejo s svetim očetom na znanje, da „Kristusova Cerkev še malo ne misli, da bi se brez boja umaknila svo-

jemu zakletemu sovražniku brezbožnemu komunizmu“, in s poudarkom priporočajo vsem kristjanom:

1. naj podvoje molitve za žrtve in preganjance; še posebej naj pogosto molijo molitev za molčečo Cerkev, ki jo je sestavil sveti oče sam;

2. naj posvete vso pažnjo zanesljivim dokumentom in poročilom (o razmerah za železno zaveso). Bila bi velika napaka, če bi ostali nevedni o teh dejstvih;

3. naj se mnogo bolj kot doslej vključijo v prizadevanja za stvarno in duhovno pomoč; med temi prizadevanji naj bi imele važno mesto radijske oddaje za versko oblikovanje, da se na ta način borimo proti sistematični brezbožni propagandi, ki se posebno trudi, da bi iztrgala vero iz mladih src;

4. naj z vsemi silami delajo pri gradnji resnično pravičnega, svobodnega in bratskega sveta na temelju krščanskih načel.

IZJAVA O KARDINALU MINDSZENTYJU

Madžarski parlament je koncem septembra zaključeval svoje zasedanje, ki je bilo tudi zadnje pred novimi volitvami. Na sejo, ki je bila dne 26. septembra, je prišel predsednik republike Istvan Dobi in med sejo poslancem prebral pisma, ki mu jih je baje pisal kardinal Mindszenty iz svojega azila v poslopju ameriškega veleposlaništva v Budimpešti. Istvan je poudarjal, da je v pismih kardinal sporočil, da obžaluje svoje obnašanje in da „prosi za odpuščanje“. Poznaje ni bilo o teh pismih nič več govora.

Vlada se obnaša do cerkve na poseben način. Takoj po dogodkih v oktobru 1956 je objavila, da je fond, ki je nakazoval podporo cerkvenim ustanovam, znižala za 25 odstotkov, dodala pa, da bo dajala posebne doklade, ako se bodo cerkvene „oblasti“ primerno obnašale. V letu 1957 je bilo „razdeljene“ podpore toliko, da je skupni znesek presegal obrok prejšnjih let. Letos so objavili, da so razdelili posebnih podpor več kot pa je določal skupno določeni znesek.

Ko so komunisti prevzeli oblast, so Cerkvi najprej odvzeli vse premoženje in zaplenili vsa posestva. Cerkve so se mo-

gle ohranjati samo z darovi vernikov. Fond za podporo so sicer potem ustanovili, vendar so ga vedno spreminjali in ob raznih časih tudi ukinjali. Nazadnje so začeli pisati, kako so se odločili za „velikodušnost“, ko bodo začeli dajati izredne podpore tistim, ki se bodo „lepo obnašali“.

KRIZA PRI FRANCOSKEM TEDNIKU

Po vojni je v Franciji in po svetu zaslovel tednik „Temoignage chretien“. List je veljal za branilca naprednejših idej. Objavljal je tudi reportaže iz Jugoslavije, v katerih je skušal razlagati razmerje med Titom in cerkvenimi oblastmi. Vendar se je list po procesu proti kardinalu Stepincu odločno usmeril proti režimu v Jugoslaviji.

Koncem avgusta pa je bilo objavljeno, da je kardinal Pizzardo v imenu kongregacije sv. oficija opozoril francoske škofove na nekatere trditve, ki so bile v zadnjem času objavljene v tedniku „T. C.“. Kardinal je poudaril, da so taki narzori zgrešeni. Ko je glavni urednik Suffert izvedel za to kardinalovo sporočilo, je odstopil, vendar je naslednja številka objavila spomenico nekaterih sodelavcev, ki pozivajo glavnega urednika Sufferta, da naj se „ne vda pritisku“.

V naslednji številki je list objavil poročilo, v katerem pravi, da ni bil cerkveno obsojen in da se zato v uredništvu ne bodo izvedle posebne spremembe. Pač pa list ponavlja svojo popolno predanost in pokorščino Cerkvi. Spomenica glavnemu uredniku je bila v listu objavljena brez znanja urednikov in jo uredništvo obsoja in obžaluje njeno objavo.

JUGOSLOVANSKI ROMARJI V LURDU

Angleški katoliški listi so objavili novico, da je skupina jugoslovanskih romarjev prišla v Lurd. Isti listi so že na pomlad poročali, da bodo prišli romarji, vendar pozneje iz Jugoslavije ni bilo potrdila o tem. Vendar je skupina iz Jugoslavije prišla. Na čelu romarjev je bil nadškof iz Bara v Črni gori msgr. Aleksander Tokić; večje skupine romarjev so bile iz Beograda in Zagreba.

MARJETICA

PIŠE ZORA PIŠČANEC

I.

Prijazna vasica blesti v poslednjih sončnih žarkih. Tam daleč na obzorju se spušča sonce v morski objem.

Visoko v hrib se vzpenjajo bele hišice, za njimi mogočno kraljujejo silne gore še z zadnjimi snegovi zasnežene.

Tu pa je že vse v cvetju in zelenju. Žito je že visoko zrastle iz naročja zemlje in lahno valovi v pomladnem vetru. Visoko pod nebesnim svodom v lahnih zaletih krožijo lastovke, spuščajo se nato prav nizko do ostrēja hiš in iščejo tam svoja lanska gnezdeca. V vejah ozelelenih dreves veselo drobijo slavčki svoj zadnji pozdrav zahajajočemu soncu, drobni črički v travi jim neumorno odgovarjajo.

V ta čudoviti mir majniškega večera mehko zadoni zvon Marijinega svetišča na nasprotnem hribu.

Marjetica pospeši korak, da bi šmarinic ne zamudila. Te ure, ki jih v teh mehkih majniških večerih daruje nebeški Mater, so zanjo najlepše.

Po strmem klancu prispe na majhno jaso. Tedaj v zadregi obstane.

Mlad slikar sedi pred stojalom, čez katero je razpeto platno in s čopičem mehko boža skoro že dovršeno sliko. Bela cerkva na gričku, v ozadju zasnežene gore, bujno zelenje mogočnih lip, vse je živo zadeto, da Marjetica v občudovanju razširi oči. Tedaj jo tudi slikar zagleda in nič manjše začudenje ne spreleti njegovega obličja.

Pred njim stoji v soncu vsa ožarjena, lepa in mlada kot pomlad sama. V rokah drži šopek belih šmarnic; vsa njena postava izraža neko ljubkost in preprostost obenem, nekaj nedoumljivega, kar ni zapazil še na nobenem dekletu.

„Dober večer, gospod!“ tiho pozdravi Marjetica slikarja, ki se je šele pred dobrim tednom naselil v njihovi vasici. Parkrat ga je že videla, kako se je vzpenjal s svojim stojalom v hrib. Le v cerkvi ga še ni videla.

„Pozdravljena deklica, kam pa tako naglo?“ se slikar z zanimanjem zazre v njeno prikupno postavo.

„K šmarnicam grem, pa moram pohiteti, ker bo vsak čas zazvonilo v tretje.“

„Ali ni škoda tvoje mladosti, da jo zapiraš med tiste štiri vlažne stene sedaj, ko je zunaj v naravi najlepše?“

„O ne, gospod, zame je najlepše pri Mariji, tam cvete najlepši maj,“ mu Marjetica vneto odgovori.

Z začudenjem jo slikar pogleda. Njene oči sijejo vanj kot kristalno čista gorska jezera.

„Zate bo to že res, mene pa bi vera ne mogla več zadovoljiti. To je le prevara, sladka iluzija, potrebna starim ženicam in preprostim ljudem.“

Marjetica prezre žalitev, v srcu ji vstaja globoka žalost.

„Vi ne verujete v Boga,“ ji zatrepeta glas, kakor da bi ji zmanjkalo pod nogami, „kje pa zajemate moč za viharje življenja? Meni je vera vse.“

Slikar se veselo zasmije.

„Deklica zala, kaj pa ti veš, kaj je življenje! Glej, mladost ti bo minila, ne da bi jo izrabila, ali je ni škoda? Naša moč je v naši mladosti, deklica!“

Pri cerkvi zazvoni z vsemi zvonovi.

„Oh,“ se Marjetica prestraši, „zamudila bom, zbogom!“

„Že greš? Pa vsaj eno cvetko mi pusti za spomin,“ jo mehko poprosi.

„Ne morem, gospod, Mariji so namenjene. Bom pa molila za vas,“ mu zakliče, ko se že vzpenja na nasprotni hrib.

„Hvala, boš vsaj takrat name mislila; pa kako ti je ime, deklica?“

„Marjetica!“ zvonko zadoni že raz srede hriba in prijetno odmeva s hriba v hrib v pomladni večer.

„Marjetica, Marjetica,“ tiho ponavlja tudi mladi slikar. „še sama ne veš, kako ti pristojata to ime.“

Zamišljeno gleda za njo, dokler njena vitka postava ne izgine v senci mogočnih lip.

Marjetica je ta večer pri šmarnicah nemirna. Njen lepi, mehki glas ji podhrteva. Ne more ga obvladati. To ji povzroča še hujši nemir. Pevke jo presenečene pogledavajo, stari organist maje z glavo.

„Utrujena sem, preveč sem hitela,“ se skuša opravičevati. Na dnu srca pa ji že vstaja rahel dvom nad to trditvijo, čuti, da jo vznemirja misel na pogovor, ki ga je pravkar imela s slikarjem. Nekaj kakor slutnja jo prešinja.

Dva dni ni več videla slikarja, tretji dan pa se nenadoma pojavi ves nasmejan pred njo, ko je na dvorišču pod latnikom šivala.

„O, Marjetica, pa sem te vendar dobil, pozdravljena!“

Marjetici srce v nemiru zatrepeta, lica spreleti rahla rdečica.

„Iščem primerne razgledne točke za svoje slike, vaše dvorišče je kakor nalašč za to.“

Njegov večji pogled umetnika z zado-

voljstvom objema čudovito pokrajino, ki valovi vse naokoli.

„Marjetica, saj mi boš dovolila, da bom tu slikal!“

Marjetica pa mu ne odgovori. V srcu čuti tiho zadovoljstvo ob misli, da ga bo sedaj lahko vsak dan videla, pa že jo prepodi temna bojazen in najrajši bi ga zaprosila, naj gre daleč od nje, da ga ne bo videla nikoli več.

Na prag stopi mama Marjeta. Za roke drži dva okrog osemletna dečka, očividno dvojčka.

Vseh treh oči začudeno obstanejo na tujem gospodu.

„Dober dan, gospa! Sem slikar Pavle Zalar,“ se predstavi slikar, „rad bi od vas dobil dovoljenje, da bi slikal na vašem dvorišču. Čudovito lep razgled imate.“

Mami pohvala dobro de.

„Seveda, gospod, prav rada vam dovolim. Samo bojim se, da ne boste v miru tu. Moja dva dečka sta tako nemirna.“

„O, prav nič se ne bojte, gospa, prav kmalu bomo prijatelji. Kako vama je ime?“ se jima slikar približa in ju pogladi po svetlih kodrih.

„Jaz sem Ciril, on je Metod,“ hitro pojasni Cirilček.

„O kako lepa slovenska imena imata, le pridna bodita, jutri vama nekaj lepega prinesem.“

Kmalu sta se za hišo izgubila v gozd, samo njun razposajeni smeh prihaja od časa do časa do Marjetice in slikarja, ki sta ostala sama na dvorišču.

„Marjetica, ali si kaj molila zame te dni?“ jo tiho vpraša slikar Pavle.

„Sem, gospod,“ prizna z glasom, ki se ji rahlo tresce.

„Pa kakšna je bila tvoja prošnja zame, Marjetica?“

Marjetica dvigne k njemu svoje sinje oči z rahlo žalostjo zastrtre.

„Da bi bili srečni, gospod.“

„Ali misliš, da nisem srečen?“ jo začudeno vpraša.

„Ne, gospod, vaša sreča ni popolna, če Boga ne poznate.“

Zamišljen umolkne in Marjetica opazi, kako je njegov pogled splaval kvišku h gorskim velikanom, ki se skoro navpično dvigajo v nebo za zadnjimi z vitkimi smrekami obraščenimi hribi.

„In vendar Marjetica imam vse, kar svet imenuje srečo: mladost, zdravje, bogastvo, slavo. Poslušaj me,“ na klopici je še nekaj prostora in Pavle prisede k njej. Neprisiljeno začne pripovedovati: „Bil sem edini sin, starši so mi že v zgodnji mladosti umrli; komaj medlo se jih še spominjam. Vzel me je k sebi stric, ki je imel velikanška posestva na Gorenjskem. Dal me je v šole, napredoval sem dobro, a vendar zadovoljen nisem bil. V meni je gorela le ena želja: akademija umetnosti v Rimu. Stric je nasprotoval tej želji, ker me ne bi rad pustil tako daleč od sebe.“

Zgodilo se je, da se je stric smrtno ponesrečil na lovu in jaz sem postal edini dedič vsega milijonskega posestva. Še tisto leto sem se odpravil v Rim in moja pot se je kmalu začela vzpenjati kvišku do najvišje slave. Moje slike krasijo največje palače v Rimu, zaslovele so še po drugih velikih mestih, še tujina se zanje zanima.

Povej mi, Marjetica mala, zakaj bi ne bil srečen?“

„Zato, gospod, ker je vaša sreča tako rahla, kakor biserna kaplja na veji. Bog vam lahko vse odvzame: bogastvo, slavo, zdravje, kaj vam bo potem še ostalo? Kdo vam bo dal moči, da boste kljub vsemu še z jasnim čelom nadaljevali pot v trpljenje in odpoved? Samo v Bogu je naša moč in ne v naši mladosti, kakor ste mi zadnjič rekli.“

Poslušal jo je in zbudilo se je v njem nekaj spoštovanju in občudovanju podobnega. Pa le za hip in že ga premaga mladostna objestnost.

„Marjetica, kdo bi sedaj mislil na tako žalostne reči? Mladost je le ena. Glej, kako lepo cvetejo rožice na polju! Zakaj bi šli brezbržno mimo njih, ko pa so le za nas ustvarjene, zakaj bi si jih ne natrgali?“

„Radovedna sem, koliko cvetk ste že potrgali na vaši poti, kaj je zdaj z nimi?“

„Vidiš, Marjetica, to je pač usoda vsake cvetke. Dokler nam lepo cvete in prijetno dehti, jo imamo radi, ko pa uvene, jo zavržemo in si utrgamo drugo, lepšo. Vsaka pomlad nam prinaša novih; in ta pomlad mi je prinesla še najlepšo, mojo zlatobelo Marjetico.“

Hoče jo prijeti za roko, a hitro se mu umakne.

„O ne, gospod, nikakor ne!“

S čistim glasom mu polglasno zapoje:

„Tudi jaz sem rožica,
v božjem vrtu vsajena;
skrivam se zdaj tu zdaj tam,
utrgati se pa ne dam.“

Slikar jo začudeno posluša. Še nikdar mu ni nobena deklica odrekla ljubezni. V Rimu so se najbogatejše potegovale zanj, lahko mu je bilo izbirati med najlepšimi. Vendar vsake se je še naveličal, kajti prav kmalu je spoznal, da so bile vse kakor pomladni tulipani, lepi, a varljivi, katerim tako hitro odpade list za listom in jim ostane samo še golo stebelce.

Tu pred njim pa stoji deklica, revna in preprosta, zato pa tem mikavnejša v vsej svoji naravni lepoti. S svojim odporom je še bolj podžgala v njem željo, da bi spoznal do dna to veliko skrivnost zaprtega dekliškega srca.

„Marjetica, tudi tebe bom premagal!“
Ponosno se zravna in ga zaničljivo pogleda:

„Nikoli, gospod, pa četudi bi morala umreti!“

Mučno tišino prekineta bratca, ki vsa zasopla pritečeta na dvorišče.

„Marjetica, Marjetica!“ kličeta že od daleč, „veš, slavček si je spletel gnezdece zadaj za hišo na najvišjem hrastu. Tri drobna jajčeca so bila notri.“

„Pa kaj sta naredila z njimi?“ se Marjetica na moč prestraši.

„Veš, Marjetica, Cirilček jih je hotel vzeti, jaz pa sem mu rekel, da morava prej tebe vprašati.“

Olajšano se Marjetica oddahne in pritisne k sebi oba bratca.

„Ali vama nisem že povedala, da ne smeta plezati po drevesih? Kako lahko bi padla in se pobila in mamica in Marjetica bi jokali. Zdaj pa pomislita še na mala slavčka, s kakšno skrbjo sta si spletla gnezdece, kako komaj čakata, da

se bodo iz tistih drobnih jajčk zlegli mladiči, kako prepevata v svoji sreči in hrepenenju, ko vidva še sladko spita in še zvečer, ko se vama ne zljubi več niti ust odpreti. In vidva, neusmiljena dečka, sta jima hotela ugrabiti vso njuno srečo?“

Bratca jo s sklonjeno glavo poslušata. Cirilček se prvi spusti v jok, za njim še Metod.

„Marjetica, saj bova pridna, nikoli več ne bova plezala na drevesa, samo žalostna ne smeš biti,“ jo Cirilček vneto prosi.

„Zdaj nisem več žalostna, bratca moja; zvečer pojdemo skupaj k šmarnicam, le glejta, da mi ne uideta kakor vedno!“

Spet sta odbrzela čez dvorišče na spodnji travnik. Marjetica je zopet prišla za šivanje.

Slikar Pavle jo zamišljeno gleda.

„Marjetica, ali se ti vedno posreči, da tako hitro spreobrneš ta dva mala grešnika?“

„Skoro vedno, zelo dobro srce imata, čeravno sta tako navihana in živa.“

„Marjetica, ali boš tudi mene kdaj spreobrnila? Vem, prej sem te užalil, odpusti mi. Tudi jaz bi bil rad dober, kot si ti. Slutim, da je svet, v katerem ti živiš, tako lep, a zame tako nedosegljiv.“

Zdrznila se je, kajti v tej njegovi obtožbi je začutila prvi klic po Bogu. Prevzelo jo je globoko sočutje do tega velikega otroka, ki je kljub vsemu bogastvu in slavi tak siromak.

„Molila bom za vas, gospod, Bog je tako dober!“ mu vneto obljudi.

Kmalu se je poslovil z obljudo, da bo že prihodnje jutro začel z delom.

Zamišljen se vrača v dolino. V svoji duši nosi svetlo podobo nje, ki je vsa čista in lepa kot angel iz nebes stopila v njegovo življenje, da mu pokaže novo pot do srečnega cilja.

MOJ ZAKLAD

Kje ste, tihe cerkvice,
v griču razevetène,
Oče, Jezus, Duh Srcé —
Bog narave ene.

Mar je tudi Tebe strel
strl v razvaline?
Z mojim srcem v beg si šel
v kraj brez domovine.

Spet mordá potez armad
bomo nizka cena —
vérujem v svoj skrit Zaklad
véčnega omena.

Vladimir Kos S. J., Japonska

(Še bo nadaljevalo)

SLOVENIJA

Sedanjí sv. oče Janez XXIII. je v dnež od 9. do 12. novembra 1927 obiskal Ljubljano v svojstvu apostolskega vizitatorja v Bolgariji. Tedanji ljubljanski škof dr. Anton B. Jeglič, mu je razkazal škofove zavode v Št. Vidu, Jugoslovansko tiskarno in novo frančiškansko cerkev v Šiški. Udeležil se je 12. novembra tudi akademije v čast sv. Jozafatu, ki jo je priredil semeniški odsek Apostolstva sv. Cirila in Metoda. V svojem nagovoru je nadškof Angelo Roncalli povedal, da ljubi Bolgarijo, ker ve, da bolgarsko ljudstvo pozna in ljubi Kristusa; kdor pa ljubi Kristusa, ni daleč od njegove Cerkve. Tudi je bogoslovcem — govoril je v razumljivi latinščini — priporočil ljubezen do kréanskega Vzhoda, ki naj se kaže zlasti v molitvi, da bi po vsem svetu zavladal mir Kristusov.

Na dan kronanja sv. očeta Janeza XXIII., 4. novembra, je bila v ljubljanski stolnici velika slovesnost. Škof msgr. Anton Vovk je ob asistenci vse ljubljanske duhovščine imel slovesen vhod iz škofije v cerkev. Pevci so tedaj s kora zapeli Kimovčevo „Ti si Peter skala“, po lepi škofovi pridigi pa Mavovo: „Ne boj se, verna čreda“. Maša je bila Mozartova, Aleluja od Wittta, psalm 150. od Francka. Stolnica je bila natrpano polna in okrašena z zastavami in cvetjem. Močni zvočniki, ki jih sedaj cerkev ima, so posredovali prenos petja in pridige po vsem širnem prostoru. Po sv. maši je stolni proš dr. Franc Kimovec prebral in izročil škofu Vovku kot papeževemu namestniku vdanostno pismo ljubljanske škofije.

V Ljubljani je umrl 25. oktobra 1958 prelat dr. Matija Slavič. Izpolnil je 82 let življenja. Dne 29. oktobra so ga pokopali v rojstnem kraju Križevci pri Ljutomeru. Pokojni prelat je postal duhovnik 20. julija 1900. Leta 1905 je postal doktor bogoslovja; leta 1920 profesor Stare zaveze na teološki fakulteti ljubljanske univerze. Njegovo največje življenjsko delo

je prevod sv. pisma Stare zaveze, ki ga bo v kratkem izdala celjska Mohorjeva družba v 6 zvezkih. Pokojni prelat je zelo zaslužen tudi v narodnem pogledu. Na mirovni konferenci v Parizu je po prvi svetovni vojni uspel, da so zapadni zavezniki pristali na mejo proti Avstriji in Madžarski, ki je na splošnem zadovoljiva za Slovence. Zato ga je tista leta v znak hvaležnosti veliko obmejnih štajerskih in prekmurskih občin imenovalo za svojega častnega občana. Osebnó je bil pokojni prelat mož skritega dela in obilne molitve. Med počitnicami je rad zahajal na Blejski otok in tam maševal in predstavil sv. pismo. Leta 1945 je odšel za dve leti v tujino, na se potem vrnil in v tihoti končal svoje življenjsko delo.

Umril je msgr. Josip Vodopivec. V četrtek, 9. oktobra, je v bolnišnici v Vipavi umrl bivši tolminski dekan, msgr. Josip Vodopivec v 74. letu starosti. Prepeljali so ga v njegovo rojstno vas Dornberg, kjer so ga pokopali ob velikanski udeležbi ljudstva in ob asistenci tridesetih duhovnikov. Pokojni monsignor je pel svojo novo mašo leta 1907 v Dornbergu. Služboval je nato v Černičah, Kanalu, Cerknem, nato kot župnik v Nabrežini, kjer je ostal 14 let. Leta 1929 je bil poslan za dekana v Tolmin, od koder so ga za časa druge svetovne vojne izgnali komunistični nasilneži. Skrušen in bolan se je zatekel v frančiškanski samostan v Ljubljani, pozneje pa se je vrnil na Primorsko in zadnja leta preživel v Kanalu. Tam je tudi pel svojo zlato mašo. Vsemogočni naj bo svojemu zvestemu služabniku bogat plačnik.

Lansko leto, 15. junija, je praznovala župnija in farna cerkev sv. Antona Padovanskega na Viču v Ljubljani petdesetletnico posvečenja. Temeljni kamen je bil blagoslovljen 2. aprila 1907, 14. junija 1908 je pa cerkev posvetil knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Cerkev je zidana v renesančnem slogu, je dolga 45, široka 22 in visoka 16 metrov. Zvonik je visok 47 metrov. V cerkvi je prostora za

3000 ljudi. — Za zlati jubilej se je župnija notranje in zunanje dobro pripravila. Cerkev je dobila lep okras: v notranjosti cerkve oblogo iz umetnega kamna in lepo korno ograjo po načrtu pok. arhitekta Plečnika. Od 8. do 15. junija je bila za vso župnijo duhovna obnova kot priprava na jubilej. Vsak večer je bila sv. maša, litanije in govor. Načrt govorov je obsegal vse glavne točke župnijske cerkve: glavni oltar, tabernakelj, obhajilna miza, krstni kamen, spovednice, stranska oltarja, križev pot, vse v zvezi z duhovnim življenjem župljanov. V nedeljo, 15. junija, je pa opravil škof msgr. Anton Vovk pontifikalno mašo. Po slovesnem vходу je imel pridigo: Cerkev, hiša molitve, pevci pa so izvajali na koru Mozartovo Missa brevis v C-duru z orkestrom.

Domžalska župnija je obhajala dne 25. septembra 1958 zlati jubilej, ko je postala samostojna župnija. Preje je spadala pod Mengeš. Cerkev je stara in je že l. 1396 služila kot tabor zoper Turke. Prve duhovnike zasledimo pri tej cerkvi l. 1776. Imenovali so se kurati ali beneficiati. Niso pa imeli nobenega drugega opravila, kot da so maševali, kajti niso bili samostojni dušni pastirji, temveč samo pomočniki mengeških duhovnikov. Prvi župnik v Domžalah je bil Franc Bernik, ki je tam preživel 45 let in umrl 5. novembra 1948. V tem času je napravil zares velike in občudovanja vredne stvari: pokopališče, novo kapelico na Goričici (kjer stoji župnijska cerkev), kaplanijsko poslopje, mežnarijo, povečal cerkev in ji dal sedanjo obliko, poskrbel za krasno poslikanje prezbiterja (Slavko Pengov), preskrbel nove orgle (Franc Jenko), sezidal Dobrodelni dom in otroški dom (sedanji Dom onemoglih) in postavil Društveni dom (sedaj Dom kulture).

V Breginju so 28. septembra 1958 obhajali stoletnico nove cerkve sv. Nikolaja. Za to priliko so cerkev vso obnovili in preslikali. Slikal je Tone Kralj. Oltar je zdaj prost, brez zaves; ob strani izza oltarja se dviga lep velik križ. V prezbitერიju je na desni strani slika zadnje večerje, na levi pa prizor, ko se vstali Jezus

prikaže apostolom. Nad eno spovednico je slika izgubljenega sina, nad drugo je pa izgubljena in najdena ovca. Poleg tega je seveda vsa cerkev na novo prebarvana, da je videti nova. Kip sv. Miklavža je sedaj zunaj nad vrati in sicer nov in večji. — Ob priliki stoletnice je bila tridnevnica, ki jo je vodil g. Josko Kragelj. K slovesnostim zadnjega dne, ko so blagoslovili slike, križev pot in križ, so prišli gg. Češornja, Klinkan, korbariki dekan, selski župnik in gospod iz Platič ter veliko ljudi.

Tuhinjski del kamniške dekanije je proslavil lurško stoletnico na praznik Marije Vnebovzete v Zgornjem Tuhinju, kjer so prav na ta praznik obhajali tudi farno prošenje in kamor že od nekdaj na ta dan prihajajo ljudje od blizu in daleč. Marijini častilci so prišli ne le iz domače župnije, temveč tudi iz Šmartne, Sel, špitaliča, Motnika, Češnjic in drugod. Toliko jih je prišlo, da jih je mnogo moralo ostati izven prostorne cerkve. Slavnostni govornik je bil šmartinski župnik Ignacij Škoda, ki je opravil tudi slovesno asistiranje sv. mašo. Po končan sv. maši se je razvila lurška procesija z Marijinim kipom. Češenjski župnik Miha Trdin je s krajšim govorom poprosil Marijo, naj nas s svojo priprošnjo in varstvom vedno spremlja na naši zemeljski poti in nas vse srečno pripelje nazaj k svojemu Sinu. Zahvalna pesem je nato zaključila mogočno lurško proslavo.

Na kvatrno nedeljo v septembru vsako leto prijetno zaživi prijazni griček ob vznožju goric pod Gorjanci na Slinovcah pri Kostanjevici na Krki. Tam stoji mogočna Marijina božjepotna cerkev — Mati božja dobrega sveta. Postaviti jo je dal opat kostanjeviškega cistercijanskega samostana Aleksander Haller pl. Hallerstein. Cerkev je bila dovršena l. 1777. eno leto pred razpustom samostana, ki ga je odločil cesar Jožef II. — Lansko kvatrno nedeljo, 21. septembra 1958, je bila na Slinovcah dekanijska lurška proslava leskovške dekanije. Na predvečer je bila sv. maša s pridigo, nato pa procesija z lučkami okrog cerkve, ki jo je vodil ljubljanski škof Anton Vovk. Naslednji dan je bilo več svetih maš.

ob desetih pa jo je imel s pridigo ljubljanski škof. Med sv. mašo je bilo ljudsko petje.

Pri Sv. Lenartu nad škofjo Loko zidajo cerkev. Leta 1944 so jo partizani z župniščem vred razstrelili. Le nekaj zidu je ostalo. Farani so nato postavili zasilni oltar v cerkovnikovi kuhinji, ki se ni bila porušila. Tam so imeli sveta opravila, dokler niso zgradili lesene barake, ki jim še sedaj služi za cerkev. Za popravo župnišča so dobili dovoljenje kmalu po končani vojski, za cerkev pa šele letos. Župljani pomagajo z delom in lesom, kolikor ga smejo posekati in hiše se vrstijo s kuhanjem in dajanjem hrane za delavce. Seveda so težave velike, kajti fara je v hribih in daleč od prometnih zvez, ljudje pa le težko vnovčijo svoje pridelke.

Novo cerkev zidajo tudi v Šmartinu v Tuhijski dolini. Prejšnja je bila iz leta 1735. V zadnji vojski je bila skoro do tal porušena. Zadnje ostanke so morali nato podreti ljudje še na zahtevo oblasti. Tudi župnika Ignacija škoda so zaprli in obsodili na dvajset let ječe. Vsa služba božja se je ves čas po zadnji vojni vršila v zasilnih prostorih v župnišču. Letos so se na razmere na boljše obrnile. Župnik se je vrnil na svobodo in prišlo je tudi dovoljenje za novo cerkev. Dolga bo 22 metrov, široka pa 13 metrov. Zvonik bo visok tudi 22 metrov, približno toliko, kakor je bil prejšnji.

V Novem mestu je bila obsojena na devetnajst mesecev strogega zaporu Roza Matoh, ker je iz Trsta vtihotapila „protijugoslovanski propagandistični tisk“. Ta tisk je obstojal v 1 izvodu molitvenika „Kristus Kraljuj“, 1 izvodu življenjepisa o sv. Mariji Goretti, nekaj izvodov „Knjižice“ (Soncu naproti, Postoj - premisli, Lurd), 1 knjigo preludijev za orgle (brez besedila) ter nekaj izvodov revij „Duhovno življenje“ in „Katoliških misijonov“. Gospodična Roza Matohova je potem dala te knjige in časopise brati svojim znancom. Časopis iz Slovenije, ki o tem poroča, pravi, da vsebina „Duhovnega življenja“ ni nič pobožna, temveč polna najgrših obrekovanj narodno-osvobodilnega boja, smešenja najvišjih državnih in političnih voditeljev ter povelje-

vanja belogardizma ter drugih fašističnih ideologij. Roza Matohova je po mnenju časopisa nepoboljšljiva sovražnica ljudske oblasti. Pred zadnjo svetovno vojno je bila vnetá prosvetna delavka in „klerikalna“ učiteljica, med vojsko je sodelovala s kaplanom Volbankom (to ime je, kot se zdi, domačim oblastem še vedno „drago“), po vojni je bila obsojena na zaporno kazen, spuščena in sprejeta v tovarno, kjer je zaslužila mesečno 22.000 dinarjev. In po vsem tem zaupanju, taka nehvaležnost, da se je drznila razširjati sovražno literaturo in tihotapiti prepovedani tisk v Titovo državo! Uboga država, kjer smatrajo verski tisk za sovražno literaturo in se boje šal na račun predstavnikov „ljudstva“!

V zvezi s tem procesom je komunistični list v Trstu „Primorski dnevnik“ z njemu lastno ogabnostjo napadel dr. Jožeta Prešerna, ki je gori omenjene tiskovine gdč. Rozi Matoh izročil. Imenuje ga „liferanta protijugoslovanskega propagandističnega tiska“ in trdi, da je dr. Prešeren motil dobre odnose med Italijo in Titovo Jugoslavijo, ker se je ukvarjal s pošiljanjem brošur čez mejo, v katerih so članki, ki so kaznivi tudi po italijanskih zakonih. — Dr. Jože Prešeren je nato priobčil svoj odgovor v „Katoliškem glasu“. Utemeljeno poudari, da vse, kar je gdč. Roza Matoh vzela s seboj, nima ničesar opraviti z gonjo proti Jugoslaviji ali s proslavljanjem fašističnih režimov. Če pa stoji v „Duhovnem življenju“ ali v „Katoliških misijonih“ kaka beseda zoper komunizem, je to povsem naravno, saj moramo katoličani slediti po svojih vesti besedi Pija XI., da „je komunizem po bistvu nekaj slabega in da z njim ne bo sodeloval v nobeni stvari nihče, komur je mar krščanske kulture“. „Da je vsak molitvenik — nadaljuje dr. Prešeren — vsaka vzgojna knjižica, vsaka verska revija, vsaka knjiga, ki upošteva vero in moralno, komunizmu napoti, to sem doslej vedel. Zato se komunizem bolj trudi, da bi take reči zatrl, kakor si prizadeva, da bi zvišal plače delavcev. Nisem pa do sedaj razumel, da bi te stvari bile tako hude, da bi motile mir med dvema državama.“

Misijonska nedelja v Gorici. Kakor vsako leto, tako je tudi letos misijonska nedelja razgibala naše ljudi, da so se odzvali trojnemu vabilu sv. Cerkve: molitve, dela in žrtve za misijone. Pridno so segli tudi po misijonskem tisku, zlasti „Misijonski nedelji“, ki je bila letos še posebno pestra in zanimiva. Dekliška Marijina družba pa je, kakor običajno vsako leto, priredila v Marijinem domu na Placuti lepo misijonsko akademijo. Na sporedu je bilo petje, ki ga je izvajal stolniški zbor DMD in pa pretresljiva igra „Lurška pastirica“. Tudi srečolov v korist misijonom je najboljšo uspel.

Misijonski večer v Marijinem domu na Placuti. Misijonar Andrej Majcen, ki je na misijonsko nedeljo predaval v Rojanu, nato še v Dolini in Boljuncu, je v torek, 22. oktobra, prišel tudi v Gorico. Sprejeli so ga z največjim veseljem. Zanimivo predavanje g. misijonarja so spremljale zelo lepe barvane slike, posnete v njegovem misijonu v Vietnamu, kjer deluje že polnih 23 let. Sedaj je prišel na obisk v domovino, da obiše svojo bolno mamo in si okrepi zrahljano zdravje. Iz njegovega pripovedovanja so poslušalci lahko razumeli, kako silno težko in naporno je življenje naših misijonarjev v tujih deželah.

Kulturni večeri v Gorici. Slovensko katoliško prosvetno društvo je z jesenjo začelo svoje kulturne večere in doslej so bili že trije. Prvega so otvorili Korošci z lepo igro „Žrtev spovedne molčečnosti“. Na drugem kulturnem večeru je predaval g. Maksimilijan Komac o temi „Marija v umetnosti“. Temeljito pripravljeno predavanje je že takoj v začetku zajelo številno občinstvo, da je z največjim zanimanjem in duhovnim užitkom sledilo predavateljevim besedam, ki je prikazal Marijo v besedi naših pesnikov in pisateljev od Prešerna po do današnjih, še živečih pesnikov. — Tretji kulturni večer pa je bil posvečen Lurdu. Č. g. Vinko Zaletel s Koroške je prikazal zelo lepe barvane slike s skupnega slovenskega romanja v Lurd v letošnjem juliju. Slike je spremljal magnetofonski trak tako, da so poslušalci lahko slišali

naše lepo petje v lurških bazilikah in ob procesijah.

II. slovenski tabor v Dolini. V nedeljo, 26. oktobra, so v Dolini pri Trstu praznovali II. slovenski tabor. Za primorske Slovence je bil to dan, s katerim začenjajo novo dobo slovenskih taborov. Dolina je ponosna na II. slovenski tabor, ki se je vršil pred 80 leti na istem kraju in v isti obliki. Odlični govorniki, pevski zbori iz Goriške in Tržaške so prinesli obilo sonca na dolinski tabor. Zdrava slovenska ideja, narodna in verska, je našla široko pot v odprta srca. Tabor se je zaključil z večerno sv. mašo v dolinski cerkvi. Sv. mašo in lep govor je imel msgr. Josip Ukmar iz Trsta. S prisrčno molitvijo so se zahvalili udeleženci Bogu za tako lepo uspehi dan. Zvečer pa je tržaška mladina priredila v dolinski župniški dvorani Linhartovo veseloigro „Matiček se ženi“.

SLOVENSKA KOROŠKA

Nov udarec so zadali nemški nestrpneži slovenskemu življu na Koroškem. Od leta 1945 sta se v južnem delu Koroške, kjer živita pomešana dva naroda, poučevala kot obvezna predmeta oba jezika: nemški in slovenski. To pa Nemcem ni bilo všeč. S šolskimi štrajki in hrupnimi nastopi so dosegli, da je deželni glavar Koroške, socialist Wedenig, 23. septembra izdal naredbo, da pouk slovensčine ni več obvezen in da postaja prost predmet, ki se ga uči le, kdor bo to hotel. To se pravi: v lastni deželi so oblasti domači jezik proglasile za tujega.

Ob priliki blagoslovitve nove šole v Božjem grobu pri Pliberku, ki jo je opravil g. prošt in dekan Trabesinger, je govoril tudi deželni glavar Ferdinand Wedenig. Če bi ga sodili po besedah, bi mož zaslužil vso pohvalo. Toda vemo, da je odlok o odjavi od slovenskega pouka prav on podpisal in tako omogočil odpravo slovenskega pouka na mnogih šolah. Zato prav njegove besede Slovence silijo k zaključku, ki v nobenem primeru za deželnega glavarja ni časten: ali je hinavec ali je bojazljivec. Govoril pa je sledeče: „Nikakor ne razumem

staršev, katerih materni jezik je slovenski in kateri doma z otroki slovensko govorijo, da ti svoje otroke odjavljajo od pouka slovenščine. Niti malo se ne zavedajo, kako krivico delajo s tem početjem svojim otrokom in kaj jim s tem odvzamejo. Ves svet gleda na nas. Če členu 7 avstrijske državne pogodbe ne bomo dosledno izpolnjevali, bodo prišli sodniki in bodo mogoče razsodili vse bolj trdo, kot imamo sami priložnost.“

Šolski svet za Koroško je nehote priznal, da so na Koroškem otroci, ki ne znajo nemškega jezika. V svojih navodilih pravi: „Celotni pouk za odjavljene otroke je do tretje šolske stopnje v nemškem jeziku, za učence in učenke pa, ki nemškega jezika ne znajo ali pa le slabo, naj bo posredovalno sredstvo lastni dialekt, toda le ustno.“ S tem je uradno potrjeno, da niso bili odjavljeni od slovenskega pouka le nemški otroci ali otroci, ki so večji nemškega jezika, marveč tudi otroci, ki nemško sploh ne znajo, ali pa tako malo, da jim je treba nemški jezik posredovati s pomočjo dialekt, kot nemški nestrpneži imenujejo slovenski jezik, in še to le ustno, da se ne bi slovenski otroci slučajno naučili tudi slovenske slovnice in pravopisa.

Katoliško prosvetno društvo v Globasnici je v začetku oktobra priredilo gostovanje pri gradiščanskih Hrvatih. V soboto, 4. oktobra, je trideset mladih pevcev in pevk v zgodnjih jutranjih urah odšlo na pot, ki jih je vodila preko Velikoveca in Gradca proti Gradišču (Burgenland). Na večer so prispeli v hrvaško naselje Trajštovf (Traunsdorf), kjer so jih pozdravili domačini z župnikom in nadučiteljem na čelu. V gostilni Vojnović je bil nato pevski nastop, združen s ples-

nimi točkami, ki je trajal dve uri. Naslednji dan, v nedeljo, so se globaški pevci udeležili najprej sv. maše, kjer so izmenoma prepevali z domačimi slovenske mašne in Marijine pesmi. Gradiščansko je dežela vinogradov, zato so si pevci ogledali tudi svetovno znani vinski kraj Rust in pokusili vinsko kapljico. Popoldne je bil na programu obisk kraja Frakanava (Frankenau), 70 km južno od Trajštova. Tam sta slovensko skupino podpravila znani voditelj gradiščanskih Hrvatov župnik Ignac Horvat ter predsednik tamošnjega prosvetnega društva Gregorič. Najprej je bil blagoslov v cerkvi, nato pa nastop naših pevcev. V velikem zaprtem dvorišču neke gostilne je bil pripravljen oder na prostem. Vreme je bilo zelo lepo. Na večer so pevci odri-nili proti Dunaju, si ga drugi dan ogledali in se vrnili preko Marijine božje poti Maria Zell zadovoljni domov.

Šentjanski cerkveni zbor in farna mladina so preteklo poletje naredili izlet med primorske rojake. Udeležencev je bilo štirideset. Najprej so se ustavili v Vidmu (Udine), kjer so bili pri sv. maši, nato pa so si ogledali Benetke in na večer prišli v Gorico, kjer so imeli pevski nastop za tamošnje Slovence. Naslednje jutro so se najprej udeležili sv. maše pri šolskih sestrah, nato pa se odpeljali v Devin, kjer so si ogledali slavni Devinski grad. Opoldne so bili zopet v Gorici, popoldne pa si ogledali še Števerjan, znan po svojih češnjah, sadnem drevju in vinogradih, ter v Podgori, kjer je bilo ob treh popoldne veliko marijansko slavlje za vse Slovence iz Goriške pokrajine, ki ga je pa žal zelo motil dež. Preko Vidma in Žabnic so malo čez polnoč spet prišli domov.

Uboštvo, ki o njem govori evangelij, ni ona topa beda množic, ki morajo životariti v svojih umazanih četrtih, zakaj tako življenje pomeni pogubo za telo in dušo. Prav razumljeno krščansko uboštvo je namreč oni prōstovoljni skromni način življenja, ki si v njem kristjan ne more s svojim delom pridobiti vsega, česar potrebuje za življenje.

DOMOVINA, MILI KRAJ...

POTOPIŠ Č.G. HLADNIK JANEŽA

(Nekaj vtisov iz obiska po slovenski zemlji)

Po dvaindvajsetih letih je končno le prišel zaželeni trenutek, da sem mogel zares spremeniti v resničnost sanje, s katerimi sem često potoval v domovino.

Buenos Aires sem zapustil 10. aprila. Moja pot je šla skozi Fátimo, Santiago de Compostela, Zaragozo in Lurd, kjer sem želel počastiti Marijo in prositi milosti ne le zase temveč tudi za vse rojake in farane ter tiste, za katere sem še posebej dolžan moliti.

Skozi Rim, Trst, Gorico, Celovec in slovenski Korotan me je vodila pot, ker sem hotel pred vstopom v Jugoslavijo obiskati vso slovensko zamejsko zemljo in prijatelje po tistih krajih.

Prvi direktni stik z domovino sem imel 10. maja. V Podgoro, to je goriško predmestje, kjer župnikuje č. g. Bernard Špacapan, brat mojega svaka Mirka Špacapana, je prihitela Cveta Merlak, moja nečakinja, hči sestre Antonije, poročene Merlak.

Ta nečakinja, zobozdravnica v Šen Petru pri Gorici, je poročena z dr. Šubicem, zdravnikom šenpeterske bolnišnice. Ko sem odhajal v Argentino, je imela 8 let. Ker ima prehodno dovoljenje, je prihitela v italijansko Gorico, da me pozdravi, a mi je prinesla tudi veselo vest, da je njena mati, to je moja sestra Antonija, pri njej in da bi lahko še isto popoldne govoril z njo na šenpeterskem prehodu.

Kot dogovorjeno sem bil na mestu ob treh popoldne. Ona me je že tam čakala. Z dolgim pogledom sva skušala oba ugotoviti spremembe, ki jih je čas v dvain-

dvajsetih letih vtisnil... Koliko mladostnih spominov je tiščalo na dan v tistem hipu. Saj sva bila vedno tako tesno med seboj navezana... Še je isti obraz! Brez besede sva postala za hip... Bog te sprimi. Dobrodošel po tolikih letih... Isti glas! Kako bi pač ostalo oko suho! Trenutna ganjenost človeka tako prevzame, da kar ne ve, kaj bi rekel...

No, pa sva se kmalu razgibala v ljubezniv pomenek. Toda stražar je začel pokašljevati; vedela sva, da je že čas, da greva vsak na svojo stran. Moj namen je bil namreč, da pred vstopom v domovino obiščem Rim, Primorsko, Tržaško in Koroško, ker pozneje bi mi nemara huda vročina ne hodila prav.

„Torej na veselo svidenje. Dan bom že sporočil!“ tako sem se poslovil oni dan.

V torek 2. junija sem se vrnil s Koroške v Gorico. Popeljal me je moj davni prijatelj in novomašni tovariš, župnik Milonig. Med potjo sva v duhu poromala k Mariji na Sv. Višarje, ki se tako čudovito lepo vidijo iz ceste pri Žabnicah. V Gorici sem zvedel, da me naslednji dan že doma kar zares pričakujejo. Če tisti večer ne pridem, bodo gotovo v skrbeh, kaj se je zgodilo. Opustil sem tako misel, da poromam še v Padovo. Tisti torek sem tako vse pripravil za ta korak, ki je bil višek vsega mojega potovanja.

Gospa Cveta je prišla že dopoldne v Gorico, da se vse potrebno uredi. Bila so še nekatera pota radi prtljage. Ko smo odrinili s taksijem iz Podgore, je bila ura 15. Ob 16 sem bil že na meji. Itali-

janska oblast je bila kar zahtevna, pa bilo ni nobene ovire. Čez pol ure sem bil na jugoslovanski meji. Prijazno me je pozdravil uradnik z besedo, ki ga je izdajala, da ni Slovenec, pa je vendar v njegovi besedi bila vidna dobra volja. Že iz tega sem razbral, da nimajo namena ustvarjati mi težav.

„Vaši papirji?“ Tako je vprašal uradnik. Ko je videl vse v redu, sem šel dalje na carino.

„Odprite, prosim! Kaj imate s seboj, Tule imate list! Napišite!“

In sem napisal: Dva kovčka, ena vreča in tale denar.

S tem je bilo vse narejeno in sem mu ponudil požirek španskega konjaka, ki so mi ga za ta namen darovali romarji sopotniki, s katerimi sem bil skupno v Fátimi, po Španiji in v Lurdu.

Se en skok na dom dr. Šubica, kjer sem razburjene živce umiril s sladkimi vipavskimi češnjami. Pomenili smo se marsikaj. Naj pridem v času, ko mi prav pride, da me bo gospod doktor popeljal na izlet na Vršič. Tega morate videti! To je čudovita cesta, sedaj še zaprta, ker jo popravljajo, toda koncem junija je gotova.

PROTI DOMU

Ob 18 sva sedla v avto. „V dveh urah sva na Petkovcu,“ tako je presodil voznik.

Najprej po ubožni cesti do bloka pri rdeči hiši. Med potjo je pokazal lep dvorec gori v bregu, „last Kardelja“ (če se prav spominjam). Cesta križa železnico v nadvozu. To je železnica, ki veže Sezžano z Bohinjem, stara bohinjska železnica, ki ima svojo centralno postajo sedaj v Novi Gorici, tisto, ki so jo prej imenovali „pri rdeči hiši“.

Prav tam je glavni prehod čez mejo. Do tam pride cesta iz Ljubljane in pelje skozi italijansko Gorico ven v svet. Rožna dolina, tako se imenuje danes, kot nekoč, je vhod v Jugoslavijo. Nova cesta, asfaltirana, zavije proti severu in skozi predor pride v Novo Gorico, ki jo grade na prostoru med Gorico in Solkanom, pod kostanjevim samostanom. Najina pot je šla na vzhod.

Brzo je pognal vozač. Kot bi trenil,

sva bila mimo Bajte in dalje proti Ajšovici, Ozljanu, Šempasu, Oseku. Kje so pa Vitovlje? Vse te kraje poznam bolj po besedah kot po pogledu. Ko sem bil pred leti tod, so bile druge ceste in nič spomina mi ni ostalo na kraje, ki sem jih videl.

„Vitovlje? Nič ne vem za ta kraj,“ je povedal voznik.

„Božja pot je bila za doljno vipavsko dolino,“ tako sem menil. „In na precej visokem hribčku je stala,“ tako sem se spominjal iz fotografije in pojasnil.

„Morda je tisto gori nad Osekom. Vidite!“ mi je pokazal. „Toda to je danes razvalina,“ tako je menil gospod doktor.

Res sem opazil precej visoko gori zidine s stolpom brez strehe. Po podobi, ki se je spominjam iz fotografije, je to kraj, ki naj bi bil Vitovlje.

Ni je več cerkvice. Postala je žrtev vojnih razmer. Nekdo je od tam streljal na Nemce, ki so bili na cesti v nižini. Nemci so obrnili tja gori topove in danes čakajo žalostne ruševine, kdaj se bo cerkvice obnovila. Ne vem, zakaj se še ni! Verjetno oblasti niso ravno navdušene za obnovo božjih hramov. Slutil sem pa iz tega prizora, da je še katera druga cerkev ostala v razvalinah.

Jadrno sva gnala skozi Černičice proti Ajdovščini. Čaven je mirno čuval nad Vipavsko dolino. Na vzhodnem koncu pa je žarel v popoldanskem soncu Nanos. Ajdovščina je postala kar pomemben kraj. Razne tovarne in šole ter pisarne so se tu naselile. Čimdalje bolj očitno je, da se tvori tu novo središče Slovenske Goriške. Šturje so se z Ajdovščino zlile v enoto. Nekdanja kranjska meja je popolnoma pozabljena.

Skozi Log, prav ob cerkvi, teče gladka cesta naprej v Vipavo in dalje skozi št. Vid, ki so mu, sedaj izbrisali svetniško ime in ga preimenovali v „Podnanos“. Cesta se pne po Nanosovem pobočju proti Razdrtemu. Doli po dolini se vrste kraj za krajem: Goče, Manče, Slap, Lozice.

Že sva bila na stiku ceste, ki vodi v Koper. Nekoč je bila to cesarska cesta za Trst. Doslej sva komaj srečala kak močikelj ali skromen avto Fiat 600. Prehitel nas je tudi avtobus, ki vozi iz Nove

Gorice v Ljubljano in drvi z 80 km na uro, a sicer je bila cesta prazna. Tu je pa kar nenadno zažvela. Koper pomeni za Slovenijo okno v svet. Po tej poti hiti vse na morje. Po tej cesti prihaja v Slovenijo tudi tujski promet. Vse polno tujih vozil vidiš na cesti. Oblasti so sprevidеле, da je zaprta meja državi več v škodo kot v korist ideji vladajočih, zato so omogočili vhod v Jugoslavijo posameznikom kot skupinam. Ne samo bližnji mejni sosedje, tako v Jugoslaviji kot v Italiji, dobijo z lahkoto prehodno dovoljenje, ki velja za štirikrat na mesec; tudi sicer je sedaj lahko dobiti dovoljenje za izhod v inozemstvo in vhod v Jugoslavijo.

Naglo sva gnala skozi Hrenovice in Postojno dalje. Planinska gora naju je pozdravila in se nasmehnila s svojo novo rdečo streho. Pod njo, nad Planino, pa spet sameva žalostna razvalina cerkvice. Ne vem njenega imena ne zgodovine. Predniki, ki so jo s trudom in žrtvijo zidali, so imeli gotovo več vere kot njeni sedanji bližnji sosedji... ali pa je ne smejo ali ne morejo popraviti! Kdo ve?

Po ostrih ovinkih se spušča cesta doli proti Planini. Kot grozeče strašilo sameva tam v bregu planinski Vindišgrečev grad, prazen, brez oken, brez strehe.

Dalje proti Logatcu je cesta na novo speljana, tako da odgovarja tudi najbolj modernim zahtevam. Tako je skozi do Ljubljane in dalje proti Zagrebu. Le da tu ni še prava avtostrada, ker ima še navadne dostope in križišča. Naprej od Ljubljane je pa že izključno avtostrada.

Hitro sva bila v Logatcu. Malo ali nič se ni spremenil. Le gostilen je manj, sem pa tja kaka nova zgradba. Pri Kramarju ni več gostilne. Tam se odepi cesta v Rovte in Žiri. Tja sva zdrsnila in že sva bila na logaškem polju, od koder vodi ista cesta kot nekoč a v zelo dobrem stanju. Še par minut in že sva skozi Ceste, kjer sem se nasmehnil ob spominu na nismo, ki sem ga nekoč dobil iz Rovt, kjer je modra roka napisala v naslov za Argentino „Lanús Ceste“ mesto Lanús Oeste.

Naglo so brzele mimo smrekečkovskega gozda. V spominu se mi je obudilo peketanje konja, ki je jadrno

brzel, ko so me prvič peljali v Logatec, da mi zdravnik zašije ukošeno nogo. Že sva bila v Ponikvah, kjer je sestra Mici stala pred hišo. Saj so me že vsi vse popoldne pričakovali. Vstavila sva. Solze so ji stopile v oči, ko mi je stisnila roko in me povabila v hišo, ki je tedaj še ni imela, ko sem odhajal v Argentino. Tedaj je živel tam blizu, pri špeharju.

Kar hitro naprej! Že sva bila pri Malnu, kjer me je pozdravila sestra Tilka in njeni že odrasčajoči otroci. Davno že je bilo, ko sem obema blagoslovil zakonsko zvezo. Obe sta ostali vdovi in nobena ne ve, kje počiva mož in oče njunih otrok. Vse to prikljče solze v oči.

Hvala Bogu, živi in zdravi pa smo in sedaj tudi ni več pomanjkanja kot prva leta, tako sta mi povedali obe.

Še malo in že smo na petkovsti cesti. Kolikokrat sem vozil v mlin in kot otroka me je vstavil rajni Sivec. „Pa bi rekel, pa bi dejav Ti, Jakel!“... ganljivi otroški spomini na soseda starčka, ki je imel čas in snov za pomenek z vsakim otrokom. Davno že počiva v grobu.

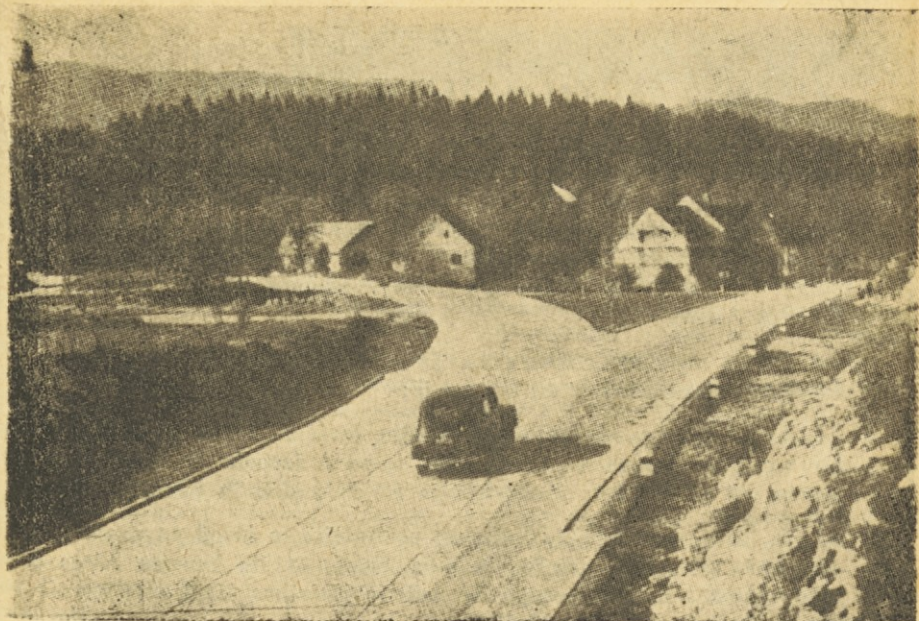
ZOPET NA DOMU

Hitro je šlo po Potočni navzgor. Lepo ohranjena cesta. Vaščani sami skrbijo zanjo.

„Tukajle je bil ubit vaš brat Franceli,“ je ustavil voznik dr. Šubic. „17. junija 1942 so ga ubili Italijani, ker je bil denunciran, da pripravlja nanje napad. Prvi strelji so bili to, s katerimi se je začela morija najboljših slovenskih fantov.“

Še naprej, skozi končjo dolino in končja vrata, čez Zástavo in mimo Korenov bise, ki je nekoč ni bilo. Že sva v Dolu. Pri Ajdovem zdrnu je zrastel oreh in košata smrdelika. Drobnica še stoji! Zelnik! Šele nekaj vrst zelja je posajenega! Seveda. saj je ureveč suho. Tamle vidim električne kole! Jasno, saj so mi že povedali, da imajo doma elektriko...

Avto brni in hrumi... Oreh s tremi vrhovi še stoji. Hlev, dvorišče, kašča, drvarnica... Je že tu hiša! In tukajle so naši domači. Z radostnim nasmehom me pozdravljajo. Rovtarski gospod so tudi tu... Vesel trenutek, a že tudi bridka

Križišče pri Kalcah. Za Logatcem se cesta odcepi, levo v Postojno, desno v Idrijo

misel: matere ni, štefana ne bo od nikoder, kdo ve, kje ga zemlja krije... Francelj počiva v Rovtah! Pač tako je zapisal Gospod Bog, in tako se je zgodilo. Sam čudež božji, da hiša stoji nedotaknjena. Nič porušena, nič požgana, nedotaknjeni zaklad mladostnih spominov.

V hlev me je spremil Peter, v svinjake sta mi pokazali sestra Rezika in nova gospodinja Vika, Petrova žena. Naraščaj, Petrovi otroci, tedaj trije: Ivanka, Mimi in Nacek so me zvedavo in srečni gledali, strica iz Amerike, ki so ga čakali čez dan na pragu, po noči pa v sanjah na posteljici...

Zopet sem sedel za mizo. V kotu kot nekdanj, hišni oltarček Srca Jezusovega, poleg ob strani brezjanska Marija. Na mizi liter mošta in hleb črnega kruha...

Kar pozabili smo, koliko let je padlo med nas. Bilo je včeraj, in ti novi obrazi: mož tedaj osemletne Cvete, zdravnik

šubic Ile, ti fantje in dekleta, ki so sinovi in hčere sestra, mlada hišna gospodinja, novi gospod župnik... Vse to se mi je zdelo, da je le most, ki veže preteklost s sedanostjo.

Nisva rabila dve uri, pa sva bila iz Gorice na mojem domu. Kako daleč je bilo to nekoč! Če si hotel čez Trst, je bilo za dva dni vožnje. Če si jo ubral „čez goro“, to je čez Črni vrh in Ajdovščino, je bilo dva dni hoje. Sedaj pa sedeš v avto in v uri in pol je razdalja premagana. In še to: iz Nove Gorice prideš brez potnega lista v Ljubljano...

Nekoč, ob priliki posebnega dogodka, ko je Bela Krajina padla spet pod Ljubljano, preje je bila dve leti pod Zagrebom, sem menil v Metliki, kjer smo ta dogodek proslavili; spet bom vriskal, ko bom mogel iz Ljubljane v Gorico brez potnega lista. Pač sem se domislil tega, a vriskal le nisem: Gorica ni naša, in še dr. marsikaj drugega je napak!

NAGRADNI NATEČAJ SLOVENSKE KATOLIŠKE AKCIJE

Na lanski nagradni natečaj Katoliške akcije sta se odzvala dva avtorja. Rzsodišče (profesorji dr. I. Lenček, A. Geržinič in K. Rakovec) je na svoji seji soglasno odločilo, da ne eno ne drugo delo ne dosega tiste književne in odrske kvalitete, da bi mu mogli prisoditi nagrado. Oba rokopisa sta avtorjema na razpolago v pisarni Dušnega pastirstva, Ramón Falcón 4158 v Buenos Airesu.

Odbor Katoliške akcije ponavlja razpis natečaja za drugo leto. Pogoji in postopek so taki kot prvič:

1. Za tekmovanje pridejo v poštev izvirna, še ne objavljena ali izvajana slovenska odrska dela, katerih izvedba bi bila primerna na praznik Kristusa Kralja in ob podobnih priložnostih.

2. Kdor se tečaja udeleži, naj pošlje tipkan izvod na naslov: Slovenska Katoliška akcija, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires (Argentina), tako da dospo do nedelje Kristusa Kralja 1959.

3. Avtorjevo ime mora v rokopisu nadomeščati šifra. V priloženi zaprti kuverti je treba sporočiti piščevo pravo ime.

4. Pri oceni del bo odločala njih književna in odrska vrednost. Glede vsebine je edina smernica določilo t. 1, glede obsega pa je želja, da izvedba traja najmanj tri četrt ure.

5. V rzsodišču so: prof. dr. Ignacij Lenček, prof. Alojzij Geržinič in prof. Karel Rakovec.

6. Odločitev rzsodišča bo razglašena do 8. decembra 1959. Tedaj šele se odpro kuverte z imeni avtorjev.

7. Prva nagrada znaša 2.500 argentinskih pesov (\$ 2.500.—), druga 1.500 pesov (\$ 1.500.—). Rzsodišče ima pravico, da nobenemu delu ne prisodi nagrade, ali da podeli samo eno od nagrad, ali da določi delitev obeh nagrad med dve deli.

8. Pravica za prvo izvedbo nagrajenih del pripade Slovenski Katoliški akciji.

Buenos Aires. 1. decembra 1958.

Univ. prof. dr. Ivan Ahčin: **Socialna ekonomija**. Prva knjiga. Buenos Aires 1958. Založila in izdala Družabna pravda, družba za širjenje krščanskega socialnega nauka. 454 strani velikega formata.

Ta nova, že dolgo pričakovana knjiga našega najboljšega sodobnega sociologa nam je sedaj v lični opremi arhitekta Marijana Eiletza na razpolago. Kratek pregled te obširne znanstvene knjige nam že more pokazati njen velik, ne samo znanstveni, temveč tudi za nas vse praktični pomen tega novega dela.

Pisatelj je razdelil to svoje delo v štiri obširna poglavja: **Osnove gospodarskega življenja**. Veda o družbenem gospodarstvu. **Zgodovina gospodarskih nauk**. **Gospodarski sestavi v preteklosti in sedanjosti**.

1. Najprej osvetli, kaj sploh je gospodarstvo. Jasni pojmi so vedno podlaga za uspešno umevanje vsakega problema. In teh nam tolikokrat manjka, zato mnogi razgovori ne rodijo ugodnih uspehov, ker vsak po svoje misli. Temu se pa hoče pisatelj izogniti s tem prvim poglavjem, z jasno razlago in osvetlitvijo z raznih strani. Tako nam ob koncu tega poglavja že postanejo jasni pojmi kot: narodno gospodarstvo; svetovno gospodarstvo; socialno gospodarstvo; svobodno in ne-svobodno gospodarstvo; socializacija; načrtno gospodarstvo; lastninska pravica.

2. V drugem poglavju pisatelj opredeli in osvetli pojem socialne ekonomije. Poudari, da je delo pisano za praktično uporabo, pouku vseh, ki se hočejo dobro seznaniti z ekonomijo. Zato združuje teorijo s konkretnimi smernicami in praktično izvedbo — integralna ekonomija (str. 93). S tem pa seveda ni ena znanstvena vrednost nič ne trpi, samo vse bolj je koristna za nas, ki se nismo posebej temeljito seznanili z ekonomsko

vedo iz drugih virov — prav redke izjeme so pred nami.

Tu izvemo za tri sestavine ekonomske vede, ki so opazovanje, poskus razložiti gospodarska dejstva, kjer pride v stik s filozofijo; in pravila in smernice za umno gospodarstvo. Tu že zaslutimo važnost socialne ekonomije in tudi osnove za različno gledanje oz. reševanje ekonomskih problemov. Zato avtor posveti še posebno poglavje pomenu etike v gospodarski delavnosti. Zelo važno poglavje, ki ga posebno v sodobnem gospodarstvu brez etike moramo večkrat prebrati in premisliti. Kot katoličana nas seveda mora zanimati tudi zadnji odstavek tega drugega poglavja: **Cerkev in gospodarstvo**.

3. Po teh temeljnih uvodnih poglavjih začne pisatelj obravnavati socialno gospodarstvo, kakor se je v zgodovini razvijalo: 3. poglavje, in kakor se dejansko razvija: 4. poglavje.

Tretje poglavje: **Zgodovina gospodarskih nauk** je vse več kot samo srha zgodovina. Tvori nekako jedro te knjige in je tudi najboljše. Strani 131—308. Ta zgodovinski pregled razvoja ekonomskega nauka naj pomaga k jasnejšemu umevanju tudi sodobnega gospodarskega mišljenja in sedanjih gospodarskih oblik. Posebno še, ker avtor pri vsaki obliki skuša pokazati tudi vsakokratno časovno miselnost in poda tudi kratko, pa jasno kritiko pri vsakem posebej. Začne s predkrščansko dobo, kratko pregleda krščanstvo do novega veka. Posveti več prostora gospodarskemu liberalizmu, ki je še danes zelo vpliven v gospodarstvu. Preko socializma prehaja k obširnemu obravnavanju marksizma. Ga razčleni in oceni. Na vsak način zelo važno poglavje za vsakega izmed nas. Saj velikokrat govorimo o marksizmu in dialektičnem materializmu, pa često brez jasnih pojmov, kaj je. Zato bo v veliko korist vsem, saj

vsi skoraj vsak dan zadevamo v marksizem in v žive marksiste, to poglavje večkrat predelati in si ga osvojiti. Šele potem bomo uspešno zavračali komunizem tudi teoretično in bomo razumeli, zakaj Cerkev marksizem in komunizem tako odločno zavrača. Jasnost v teh pojmih je zelo potrebna in življenjsko važna. Doba naše slovenske zgodovine pred vojsko in revolucijo nam je to prebridko potrdila. Del naše mladine, ki je v l. 1927—1931 celo v mariborskem semenišču sledila rajši avstrijskemu župniku W. Hohoffu, kot pa jasnim smernicam papeževih okrožnic, je igral in še deloma igra žalostno igro v naši zgodovini. Zato ni odveč, da nam knjiga govori tudi o religioznem ali krščanskem socializmu in drugih nemarksističnih ekonomskih smerih. Osvetli nam še sodobno ameriško gospodarstvo, po začetniku Keynesovo teorijo, in ameriški pragmatizem. S **solidarizmom** zaključí avtor tretje poglavje.

4. V četrtem poglavju pa gledamo v zanimivih opisih sliko, kako se je gospodarstvo dejansko razvijalo med narodi in kako se dejansko še razvija. Začenja z domačim gospodarstvom. Preko mestnega gospodarstva in narodnega gospodarstva za dobe absolutizma in liberalizma nas popelje v **kapitalistično gospodarstvo**. Temu zadnjemu posveti znova več prostora, ker je pač to sodobni sistem, v katerem dejansko živimo in delamo.

5. Trezno oceni njegove senčne strani, pa se tudi ne boji priznati njegovih ugodnih posledic.

Posebno pozornost posveča avtor zopet, kako je komunizem v svoji praksi pokazal, kaj človeku dati more in

česa ga oropa. Najbolj poučen zgled za vse to je ravno Sovjetska Rusija.

Drug, posebno za nas boleče vidni primer praktičnega komunizma pa je Jugoslavija s svojim titoizmom. Zato je avtor tudi temu posvetil poseben oddelek, ki je posebno za nas zanimiv, da smo si sami na jasnem in tudi drugim pomagamo videti, da je titizem na žalost le resnični komunizem z vsemi žalostnimi posledicami.

Ko se ustavi pisatelj še pri modernem socializmu, zaključí svoja izvajanja s **stanovsko ureditvijo** kot najuspešnejšo rešitvijo za gospodarsko dobrobit človeka. Nakazani gospodarski razvoj dokazuje pravilnost krščanskih socialnih gospodarskih osnov.

Vsak, ki bo s pazljivostjo predelal to obširno delo, bo lahko vesel ugotovil, da mu je razjasnilo marsikatero pojme, o katerih ni imel točne slike, ali jih saj ne bi znal razložiti in uspešno zagovarjati. Dasi so nekatera mesta težja, posebno razlaga dialektičnega marksizma, bo knjigo vsakdo z velikim uspehom bral, ker avtor vso snov obravnava v lepem jeziku in čimbolj preprosto. Pri tem pa vrednost knjige nič ne izgublja tudi za tiste redke ne, ki so o tej snovi že bolj temeljito poučeni. Zato moramo biti profesorju iz srca hvaležni in prav tako tudi založnici, ki se ni ustrašila velikih stroškov za to obširno knjigo.

Vsem pa, ki delate po tovarnah ali na zgradbah, v pisarnah ali v samostojnih poklicih: kupite si čimprej tovažno knjigo in skrbno jo preučujte! Veliko vam bo koristila.

Boris Koman

Ni dosti, da samo molimo za socialni mir, marveč je potrebno, da se vsi osebno, dejansko in nesebično zanj tudi trudimo.

Socialni mir bo mogoče doseči le, če bodo povsod skrbeli, da bo zavladala socialna pravičnost, kakor uči sveta Cerkev...

Zasebna lastnina je združena z dolžnostmi.

Brez družine, pa nikdar sam

Naslov francoskega izvirnika: UN VIEUX CELIBATAIRE — Spisal Jules Pravieux,
v slovenščino prevaja Jože Jurak

Jules Pravieux je hotel s pričujočim romanom pokazati, zakaj zahteva Cerkev od svojih duhovnikov, da se ne ženijo. Njegov glavni dokaz je: duhovnik ne sme biti smešna figura in če je poročen, se mu bo to kaj hitro primerilo. Napake mož ne osmešijo žene; nasprotno pa slabosti žena umažejo moža od temena do petá.

To pride tembolj do izraza, če ima mož važen položaj v družbi. Navaden uradnik sme imeti ženo, ki vzbuja posmeh njegovih stanovskih tovarišev. Toda položaj se spremeni, če ima tako ženo kak višji funkcionar: general, sodnik, gimnazijski direktor, da ne govorimo o predsedniku države.

Sedaj pa pomislimo, kako v težak položaj bi dostikrat zašel poročen duhovnik zaradi svoje žene! Protestantovskim pastorjem in pravoslavnim popom se to tudi primeri. Zato gledajo verniki nanje kot na sebi enake.

Pri katoliškem duhovniku je pa položaj drugačen: v njem se ne more in se ne sme ločiti človeka od duhovnika, uradnih ur od zasebnih, javnega življenja od privatnega. On v vseh urah pripada Bogu, ob vsakem času in na vsakem kraju. On ni samo človek Cerkve, on je posebljena Cerkev!

Res je, idealna žena bi mogla v marsičem tudi katoliškemu duhovniku olajšati njegovo poslanstvo. Toda statistike povedó, da idealnih žena ni toliko, kolikor bi jih potrebovali katoliški duhovniki, če bi se vsi hoteli poročiti. Zato se je Cerkev odločila za bolj varno pot: duhovnika je oropala družine, zato da bi bili vsi verniki njemu družina in on njim oče. Stoletna izkušnja pričá, da je ravnala prav in pričujoča zgodba bo isto potrdila na izviren način.

Emile Faguet, član Francoske akademije

BORBA SE PRIČENJA

Katoliški duhovnik sem in rad bi napisal povest. Povest o tem, kar se mi je primerilo. Povest o zadevi, zaradi katere so nas nasprotniki že večkrat v besedi in dejanju smešili

in črnili. Povest o duhovniški zdržnosti, v katero mnogi ne verjamejo. Povest o duhovnikih, ki postanejo svoji besedi nezvesti in se potem branijo v knjigah, člankih in govori-

rih. Pravijo, da Cerkev ne razume teženj modernega človeka; da sv. oče, škofje in menihi vseh barv zaustavljajo čas, ki zahteva radikalnih sprememb tudi glede duhovniškega celi-

bata. In ker sv. oče in škofje in redovni predstojniki tega ne razumejo, jih oni s svojim zgledom prehitijo: si vzamejo ženo in objavijo, da so se poročili.

Meni se taki ljudje smilijo. Saj s svojim ravnanjem razkrivajo svojo človeško slabost in nas opominjajo, naj se bojimo samih sebe in naj jih ne preklinjamo, kajti tudi nam se lahko vsak dan kaj sličnega zgodi.

Sedaj pa preidem k lastni osebi!

Moram priznati kar v začetku — odpusti mi nežni spol! — grd sem. Zato se mi ni nikdar zgodilo, da bi mi kaka zastopnica ženskega spola izrekla svoje obžalovanje z besedami: „Kaka škoda, da je tako čeden moški postal duhovnik!“

Moja glava je kvadrata in sredi nje pobliskavajo majhne, a živahne oči. Usta mi sicer res ne segajo od ušes do ušes, dosti pa ne manjka. Las nimam več, tako da se v poletnih nočeh, ko se sprehajam med njivami, zvezde čudovito mehko odražajo na moji pleši. Prosim Boga, da me ne bi zadel kak brodolom, kajti bral sem v pustolovskih zgodbah, da je treba tedaj potapljajočega zgrabiti za lase.

Po vsem tem, kar sem povedal, mi seveda ne bo nihče verjel, če razodenem, da je moj nos lev, rekel bi celo, plemenitih potez. Toda, ta vtis se hitro zgubi, če se kdo ozre na moj život. Kar

priznam, spadam k stranki trebušnikov.

Morda že ugovarjate, spoštovani bralci, in si mislite: „Gospod župnik, saj nas ne zanima, kakšni ste. Hočemo brati povest, ne pa opis vaše postave.“ Prav, toda ne pozabite, da bom stal v sredi povesti prav jaz!

Dobro, ne bom več govoril o svoji zunanosti. Toda svoje lastnosti moram le opisati. Toliko lahko rečem, da ravno ne odbijam. Seveda, ker se nisem poročil, nisem imel nikogar, ki bi mi nekoliko opilil moj značaj. Zato sem bolj podoben starejšem fantu kot družinskemu očetu.

Najbrže želite tudi vedeti, ali sem svet duhovnik. V zadrego me spravljate. Hvaležen sem Bogu, da me je poklical v svoje vrste. Tudi zvest sem mu bil do sedaj vedno. Glede svetosti, hm, pa bi najraje molčal. Toda nekaj sem od svetnikov le pridobil: fin humor, dobro voljo. In to ni malo.

S to dobro voljo vodim duše v kraju Romenay. Ne vem, ali naj ga označim za veliko vas ali majhno mesto. Vi presodite! Šteje 2000 duš. Gospod škof me je l. 1886 poslal v ta lepi kraj, ki leži ob vznožju grička v rodovitni dolini, obdan od žitnih polj.

Sredi naselja se razprostira trg, ob katerem kipi proti nebu moja cerkev. Naj vam povem, da je senca ki jo meče zvonik, zelo primerna, da se

v njo zatečejo mladi zaljublenci. Leta 1895 sta se tam srečavala mladenič in mladenka, ki sta odkrila, da tudi v njunih srcih začenja poganjati čustvo, ki ga ljudje opisujejo z besedo „ljubezen“.

Sicer to ni nič posebnega. Povsod v Franciji so zvoniki, ki dajejo zavetje mladim ljudem, ki sanjajo o poroki. Toda če se gledajo zaljubljeno in omenjam prav ta dva zaljubljenca in leto 1895, to storim zato, ker sem se jaz tej ljubezni postavil po robu. In iz mojega nasprotovanja se je razvila dogodivščina, ki jo vam hočem v tej povesti opisati.

V tistih letih je gospodoval kot župan v Romenayu Francišek Thury, človek pri petinšestdesetih letih, precej obilnega telesa, težkega koraka in počasnih kretenj. Oprt na palico in s pogledom k tlom je korakal po ulicah kot župnikov konj, ki hrope v hrib s težkim vozom za seboj.

Župan Thury je že od mladih let gojil velike politične upe glede svoje osebe. Nadejal se je, da postane poslanec, morda celo minister. Toda prišel je le do županskega stolčka.

Kot politik je moral na volilnih shodih tudi lagati, to se pravi, obljubljal je stvari, za katere je vedel, da jih ne bo mogel izpolniti. Tudi nasprotnike si je moral ustvariti, kajti drugače bi njegova zmaga ne bila veličastna.

Dalj časa, ko je župan politično deloval, lažje se je tudi lagal. Pri petdesetih letih je bil v laži že tak mojster, da ji je sam verjel.

Menim, da je prišel čas, da vam razodenem važno skrivnost: gospod župan je trpel na boleznih ki se ji pravi: protiklerikalna mrznja. Že rodil se je v tem ozračju in z leti se mu je mrznja še povečala. Grozno je trpel, če je videl dolgo duhovniško obleko. Če bi živel v prazgodovinskih časih, bi ob takem srečanju „črni suknji“ lahko razčesnil glavo. Tako je pa le njegov pogled izdajal, kako se mu toži po dobi predjamskega človeka.

Ko sem prišel v Romenay, sem se hotel v prvih mesecih dobesedno ravnati po Kristusovem navodilu: „Če te udarijo na eno lice, nastavi jim še drugo.“

Toda moja krotkost župana ni le razorožila, temveč razkačila. Prepevedal mi je procesije, delal težave, ko sem hotel popraviti cerkev, naznanjal višji oblasti državne uradnike, ki so me prijazno pozdravljali, mi grozil po svojem opričniku, vedno pijanem poljskem čuvaju Chapougnotu, da naj ne hodim v kotletju in štoli k bolnikom; če si ne želim nakopati hujših nevšečnosti.

Nenadoma se mi je zadelo teh šikan dovolj. Odkril sem, da spada župan Thury po mišljenju še pod zakone starega zakona. Ob tem spoznanju sem sklenil, da mu svojih

lic ne bom več ponujal, temveč mu vračal milo za drago. Postal sem napadalen.

Pravkar se je pričel križev teden. Kot to Cerkev predpisuje, sem hotel opraviti v družbi bogaboječih žensk procesijo v bližnji Rubikon. Med mašo v farni cerkvi sem oznanil, da potrebuje tudi Romenay božjega blagoslova in da bo zato procesija šla to pot v Rubikon ne po poljskih potih, temveč po glavni cesti, ki pelje skozi naselje.

Malo pred občinsko hišo so vsi verniki nehote obstali. Spomnili so se, da sedi ob tisti uri na občini sam župan Thury in podpisuje papirje. Iti mimo je pomenilo izzvati leva v samem brlogu! Toda jaz se nisem umaknil. Dal sem ukaz, da se premakne procesija naprej in že je zadonel glas kovača Lariveja, ki je imel grlo tako močno kot bodo trobente na sodni dan: „Ab insidiis diaboli“ (skušnjav hudičevih), nakar je odgovoril moj vikar Rosette z nežnim glasom otroka: „Reši nas, o Gospod!“

In nato je šlo naprej: „Jeze, sovraštva in hude volje; duha nečistosti.“ vse, dokler ni procesija prešla glavnega trga in se oddaljila v smeri proti križu na Patureaux, kjer naj bi bil prvi postanek.

Tedaj sem opazil poljskega čuvaja Chapougnota, ki se je v velikih skokih zaganjal proti nam. Čepica mu je silila na levo uho, kar je bilo zna-

menje (ves Romenay je ta vedel), da je zelo nevoljen. Redovnice so se ob pogledu na razjarjenega čuvaja reda tako silno prestrašile, da so popadale na tla, kot da bi bile sredi rimskega kolizeja in vdano pričakovale napada divjih zveri, da jih raztrgajo, eden, otrok je pa celo ubežal in se skril v bližnjem žitu, tako grozo je vzbujal nastop poljskega čuvaja.

Na licu mesta se je nato izvršil ustni proces. Poljski čuvaj je ugotovil, da sem prekršil županova navodila glede procesij, nakar me je mirovni sodnik v Champvieux obsodil na dva franka globe in poravnavo sodnih stroškov.

Toda užaljeni Thury s tem še ni bil zadovoljen. Sklical je občinski svet, ki je moral kot štiri živali v Skrivnostnem razodetju reči na vse županove odločitve le „amen“ in tam je bilo enoglasno sklenjeno, da križ na Patureau, ki stoji na občinskem svetu, že nekaj časa kvari lepoto pokrajine, je poroga svobodi vesti in izraz verske nestrpnosti, zaradi česar ga je treba odstraniti.

Naslednji dan je križ zginil z griča na Patureaux. Za mene pa je ta dogodek pomenil mejnik v mojem življenju. Nehal sem biti človek krotkosti in pomirljivosti. Postal povsem drug, tako da me kdo, ki me je preje poznal, skoro ne bi več prepoznal. Da je temu res tako, boste razvideli iz naslednjih poglavij.

NAŠA IZSELJENSKA NEDELJA

Za letošnjo izseljensko nedeljo, ki jo je vsa Cerkev praznovala prvo adventno nedeljo, je Slovenska izseljenska zveza s sedežem v Bruslju (predsednik izseljenski duhovnik za Anglijo č. g. Ignacij Kunstelj) razposlala vsem slovenskim izseljenskim listom poslanico škofa dr. Gregorija Rožmana, ki se glasi:

V domovini smo v adventu obhajali izseljensko nedeljo. Družba sv. Rafaela jo je organizirala. Namen je bil, da eno nedeljo v letu molitve in dobra dela darujemo za svoje rojake, ki so morali oditi za kruhom v tujino in so tam izpostavljeni mnogim nevarnostim v verskem in npravnem oziru.

Zdaj smo mi sami tudi izseljenci; nahajamo se v tujini in sami spoznavamo nevarnosti, ki pretijo našemu verskemu in npravnemu življenju. Ker družba sv. Rafaela v domovini ne more tako delovati kot nekdanj, pa naj mi sami obhajamo na prvo adventno nedeljo (30. novembra) „svojo“ izseljensko nedeljo. Naj bo nedelja povezave v naravnem in nadnaravnem smislu vseh naših izseljencev izven domovine.

To nedeljo molimo drug za drugega: vsi izseljenci za vse izseljence! Molitev je močna vez med dušami, globoko seže in mnogo pomaga. Molitvena vez gre skozi božje Srce in prinaša milosti molivcu in vsem, za katere molimo. Kristjani te vezi ne smemo in nečemo zanemarjati ali podcenjevati. V raznih delih sveta, v zelo različnih razmerah živimo, smo malo v stiku med seboj, osebno se večinoma ne poznamo, pa je končno razumljivo, da pozabimo na tisoče svojih rojakov, ki so po svetu in so prav tako kakor mi: slovenski izseljenci. Molitev, vsaj na eno nedeljo opravljena izrecno za vse izseljence, nas zopet opozori, da smo del sorojakov in sotrpinov, razpršenih po vsej zemeljski obli.

Prizor iz trilogije „Pavel iz Tarza“ (delo Gvida Manacorda), ki so ga vprizorili na proslavi Kristusa Kralja v Buenos Airesu (Foto L. Erjavec)

Molitev drug za drugega je izraz ljubezni do bližnjega, ljubezni med rojaki, člani istega naroda, ki so vsi enako „izseljenci“, iz katerega koli razloga so domovino zapustili in so se morda že ustalili v „novi“ domovini. Ljubezen, ki more premagati sovraštvo in rešiti ljudstva grozečega pogina, je danes vprav radi močnega sovraštva v svetu, tem bolj potrebna, tem bolj nujna. Naj bi se z izseljensko nedeljo ta ljubezen v nas ojačila in razgrela, tako da ne bo nikdar omrznila.

Na izseljensko nedeljo bodimo slovenski izseljenci združeni v molitvi in daritvi vsi za vse.

† Škof Gregorij Rožman

ARGENTINA

ŠESTI SLOVENSKI SOCIALNI DAN v Buenos Airesu

Šesti socialni dan je bil v nedeljo, 2. novembra, in je začel zjutraj ob 8 s sv. mašo, ki jo je v kapeli v Slovenski hiši na Ramón Falconu daroval direktor Anton Orehar, ki je imel po evangeliju lep in globok govor o socialnem nauku Cerkve, o potrebi borbe zoper materializem in o potrebi dela za pravično rešitev socialnih problemov.

Po končanem cerkvenem opravilu je predsednik Stalnega odbora g. Majeršič začel zborovanje, pozdravil vse navzoče in podal kratek pregled dela in uspehov dosedanjih petih socialnih dni.

Prvi predavatelj je bil prof. dr. Ivan Ahčin, ki je govoril o komunizmu v Jugoslaviji. Njegov odlični in stvarni referat je napravil na vse navzoče najgloblji vtis. Znova je dokazal, da je gotovo med nami najboljši poznavalec komunizma na splošno in še posebej Titovega komunizma v vseh njegovih rafiniranih oblikah, s katerimi skuša varati vso svetovno javnost. Na osnovi raznih primerov je dokazal, da je Titov komunizem tako v političnem kakor tudi v ideološkem, družbenem in gospodarskem pogledu prav tak kot je sovjetski komunizem. Sloni prav tako na materialističnem svetovnem nazoru kot oni v Moskvi. Napravil je v naši domovini ogromno duhovno in materialno škodo.

Drugi referat „Gospodarske razmere v domovini“ je pripravil naš mladi znanstvenik dr. Janez Arnež iz Washingtona, prečital pa ga je g. Avgust Horvat. Z bogatimi najnovejšimi statističnimi po-

datki opremljen referat je na jasen način pokazal, da se nahaja slovensko gospodarstvo v slabih razmerah, da je davčna obremenitev Slovenije najvišja v Jugoslaviji in žrtvuje Slovenija za skupne namene in za južne kraje več kot vsaka druga pokrajina.

Sledilo je tretje predavanje o socialnih razmerah v domovini, ki ga je podal g. Rudolf Smersu. Povedal je, kakšno je sedaj doma razmerje med delodajalcem in delavcem, prikazal je stvarno vrednost delavskih samouprav, navedel je glavna določila iz zakona o delovnem razmerju ter pokazal, kakšno je sedanje socialno zavarovanje doma. Tu in tam je zabeležiti kak napredek (otroške doklade, razširjenje pokojninskega zavarovanja in pd.), toda ta napredek se ne more meriti z napredkom v socialnem zavarovanju n. pr. v Zahodni Nemčiji.

Nato je tajnik g. Šeme Jože prečital resolucije, ki jih je na podlagi vseh treh referatov (zopet kot vsa prejšnja leta) setavil prof. dr. Ivan Ahčin in ki se glasijo:

Šesti slovenski socialni dan v Buenos Airesu, dne 2. novembra 1958, je na podlagi podanih referatov o gospodarskem in socialnem stanju Slovenije pod komunizmom ugotovil naslednje:

1. Neizmerne gospodarske žrtve, ki jih je komunizem naprtil slovenskemu narodu za zgraditev socialističnega reda, niso poplačane in niti ni izgledov, da bi njihove sadove mogle uživati bodoče generacije.

Kajti tako imenovana „Ljudska republika Slovenija“ pod komunizmom nima resnične samouprave, marveč je le upravni organ enotne komunistične stranke, ki

je nositeljica centralistične in totalitarne jugoslovanske države. Titove upravne in delavske „samouprave“ so papirnate tvorbe, ki se duše v partijskem birokratizmu.

Pod komunističnim režimom je Slovenija gospodarsko še strahotnejše eksploatirana v korist drugih pokrajin, kakor je bila pod bivšimi centralističnimi vladavinami. Večji del slovenskega narodnega dohodka odteka na jug, kar vodi k stalnemu zniževanju gospodarske sposobnosti Slovenije.

2. Socialne posledice komunističnega gospodarjenja v Sloveniji se kažejo v tem, da slovenski človek vse dela in slabše živi kot pred drugo svetovno vojno. Izvzet je kajpada gospodujoči razred komunistov.

Ker komunisti umetno drže delovnega človeka na proletarski stopnji, zlasti mladina ne vidi doma nobene življenjske bodočnosti. Zato odhaja ali v druge pokrajine države ali pa s pobegom išče boljšega življenja v zamejstvu. S tem pa iz Slovenije odteka osnovna proizvajalna sila, ki bi edina bogla izboljšati gospodarsko stanje Slovenie in ga dvigniti na zadovoljivo višino.

3. Še večja škoda — kot zgrešeno socialistično gospodarstvo — pa je duhovno zlo, ki ga slovenskemu narodu povzroča komunizem s svojim brezbožnim materializmom, s katerim so prežete vse njegove gospodarske, socialne in kulturne ustanove.

Na podlagi teh ugotovitev prihaja šesti slovenski socialni dan v Buenos Airesu do enodušnega sklepa:

da more po zrušenju komunizma v domovini, delovnemu, noštenemu in politično zrelemu slovenskemu narodu zagamčiti življenja vredno bodočnost le takšna gospodarska in socialna ureditev Slovenije. da bo Slovenec na svoji zemlji svoj gospod. tako, da bo v ponolni svobodi mogel razpolagati s sadovi svojega dela za utrditev in rast slovenskega narodnega gospodarstva, slovenske narodne in krščanske kulturne samobitnosti ter politične samostoinosti.

Na zadnjo adventno nedeljo sta minili dve leti, kar je g. škof dr. G. Rožman posvetil prostore nove „Slovenske hiše“ v

Buenos Airesu. Odbor „Slovenske hiše“ je za to priliko povabil vse rojake k praznovanju celodnevnega žeganja. Popoldne je opravil g. direktor A. Orehar sv. mašo za vse dobrotnike „Slovenske hiše“. V pridigi je omenil tiste, ki od prihoda v novo državo niso hoteli ime ničesar skupnega s slovenskim občestvom, pa so bili že prisiljeni, da so morali iskati zaščite in pomoči prav v slovenskem središču, ki so ga ostali požrtvovalni rojaki ustvarili s skupnimi napori. Seveda bodó potrebni se nadaljnji napori, saj razmere nujno vpijejo po prostorni dvorani in večji kapeli. Žrtve naj bi doprinesli vsi, saj je zidava obeh objektov življenjske važnosti za Slovence v Buenos Airesu tako v narodnem kot verskem pogledu. Posebno bi se tega morali zavedati tisti, ki še živijo v sprednjem delu poslopja in s tem, da stanovanj ne izpraznijo, ovirajo postavitev novih prostorov. — Popoldne je bilo na dvorišču „Slovenske hiše“ zelo domače in prijetno. Lep spomladanski dan je privabil petsto rojakov na žeganje. Član odbora za Slovensko hišo g. Rudolf Smersu je pozdravil vse navzoče. Opozoril je na lepak, iz katerega je razvidno, da je Slovenska hiša leta 1958 služila cerkvi, 18 organizacijam, 10 ustanovam, 6 konzorcijem in upravam. V njej je bilo 9 občnih zborov, 383 sej, 98 sestankov, 61 kulturno-prosvetnih, 25 verskih in 6 družabnih prireditev. — Zelo dober in pester je bil družabni del prireditve. Nastopila sta bratec in sестrica Klavžer, prvi na harmoniko, druga s plesno točko, pevska zboru Slovenske deklinške organizacije in Slovenske fantovske zveze ter gojenci Apostolske šole v Adrogueju, ki so s svojimi šaljivimi prizori vzbudili salve smeha pri občinstvu, ki jim je navdušeno ploskalo. — Na večer je bilo žrebanje 10 dragocenih dobitkov, na kar se je polagoma vrnila tihota v „Slovensko hišo“. Naj bi jo zvok lopat in sekir, ko bo začela rasti iz zemlje dvorana, čim preje prekinil.

Štiri zgodovinske obletnice so proslavili v soboto, 29. novembra 1958 Slovenci iz Buenos Airesa na Pristavi v Moronu: petdeset let smrti Lundra in Adamiča v Ljubljani, 40 let proboja solunske

fronte, 40 let vstopa Slovenije v državo Srbov, Hrvatov in Slovencev ter 15 let tragedije na Grčaricah, Turjaku in Jelen-dolu. Proslava se je pričela s sv. mašo, ki jo je daroval g. direktor Anton Ore-har. V cerkvenem govoru je poudaril, da s proslavljanjem ljudi, ki so dali življenje za svoje ideale, proslavljammo vero v du-ha in v nadnaravni svet in se postav-ljamo zavestno v opreko s komunizmom, s katerim v nobenem oziru ne moremo iti skupaj. Po sv. maši je povzel slav-nostno besedo g. Rudolf Žitnik, organi-zator proslave. Orisal je težke narod-nostne razmere pod Nemci malo pred začetkom prve svetovne vojne, ki so v Ljubljani povzročile smrt Lundra in Ada-miča, v zvezi s probojem solunske fronte se je spomnil odličnega prostovoljca, se-daj jetnika rdeče tiranije v domovini, kardinala dr. Alojzija Stepinca; proslavil je dan 29. oktobra 1918, ko je predsed-stvo Narodnega Vijeća postalo najvišja oblast na ozemlju bivših avstro-ogrskih Jugoslovanov in se odločilo za zedinjenje s Srbijo in Črnogorom, kar se je zgodilo 1. decembra 1918. Nato se je pomudil pri razmerah v novi državi. Modro je pove-dal, da se je v tistih letih marsikaj zgo-dilo, kar bi vsi raje videli, da se ne bi. Ožigosal je delo ustaške skupine, ki je prva začela s prelivanjem krvi na ozem-lju bivše jugoslovanske države in tako pripravila pot komunistom, ki so njih delo še potencirali in sprožili klanje, v katerem je zgubilo življenje brez potre-be nad milijon naših dobrih ljudi. Tudi Slovenci smo morali dati strašen krvni davek. Pa se še vedno dobi kak dobro-veren človek, ki sam teh časov ni doži-vel in mu zato ne gre v glavo, kako to, da so naši ljudje v borbi s komunisti vzeli puške od Italijanov. Tak moralist pozablja, da ima vsakdo v silobranu pravico zagrabiti za nož, pa naj ga dobi od koder koli, istočasno se pa ne zgraža nad komunisti, ki so od istih Italijanov dobili topove in tanke, brez katerih ne bi bilo tragičnega konca ne na Grčaricah in ne na Turjaku. Pravilno je g. Žitnik tudi poudaril, da bi v Sloveniji komunisti ne prišli na oblast, če ne bi bilo tako-zvanih zapadnih zaveznikov, da so ti zavezniki napravili nečloveško kupčijo za

cvet naše mladine, da je Tito pustil na cedilu koroške Slovence in da ga Angle-žem ni bilo potrebno s Koroške s silo izganjati. Leta 1945 je dala zgodovina Slovincem priliko za ponavljalni izpit, da popravijo, kar so po prvi svetovni vojni zagrešili ob priliki nesrečnega ko-roškega plebiscita. A so po krivdi komu-nistov in Osvobodilne fronte spet padli, kajti večja je bila v njih želja po ma-ščevanju kot ljubezen do bratov in sester na Koroškem. Končal je g. Žitnik svoj spominski govor z ugotovitvijo, da nam je bodočnost sicer zastrta, a da se sme-mo zanesti, da bo svoboda vstala zma-goslavna, kajti začasno se v človeški na-ravi more potlačiti, nikdar pa uničiti.

Za desetletnico Društva Slovencev v Argentini je bil v nedeljo, 30. novem-bra, slavnostni občni zbor društva, na katerem je govoril podpredsednik Društva Slovencev dr. Julij Savelli, ker je predsednik ing. Albin Mozetič sredi leta moral oditi na novo službeno mesto v Indoneziji. V govoru se je dr. Savelli hval-ležno spomnil vseh, ki so uvideli po-trebo ustanovitve, zamislili obliko orga-nizacije in zamisel nato uresničili.

Slavnostnemu občnemu zboru je sle-dil 12. redni občni zbor Društva Slo-vencev. Iz poročil odbornikov je bilo raz-vidno, da je bilo 30. avgusta 1958 vpi-sanih 1054 rjakov (698 članov in 356 članic). Društvo je poraslo za 11 oseb. Za časa zadnje poslovne dobe je umrlo pet članov: Jože Mavrič, Jože Musar, Ana Logar, Rafaela Malavašič in Ivan Kavčič. Prireditvi sta bili dve: II. slo-venski dan in Spominska proslava za padlimi Slovenci 2. svetovne vojne. Ni pa moglo društvo izvesti nameravane slovesne proslave desetletnic društvenega obstoja, ker se je zavlekla izdaja knjige o Slovincih. Društvo je skrbelo tudi za mladinske tečaje v naseljih, kjer živijo Slovenci bolj strnjeno. Teh tečajev je bilo 15. Obiskovalo jih je 516 otrok (222 dečkov in 294 deklic). Njim se je posve-čalo 10 učnih moči in 9 katehetov. — Udeleženci so poročila z zadovoljstvom vzeli na znanje, na kar so bile volitve novega odbora. Za predsednika je bil iz-voljen prof. Ljotze Horvat.

V Mariboru je doživel 29. oktobra 1958 sedemdeset let življenja pisatelj dr. Stanko Majcen, bivši ministrski načelnik v Beogradu in podban v Ljubljani. Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu se je pisatelja spomnila na svojem 13. kulturnem večeru 8. novembra 1958. To je bilo tem bolj potrebno in umestno, ker sedanja domovina pisatelja radi njegovega krščanskega nazora ne omenja niti v literarnih zgodovinah. Pisateljevo delo je na večeru prikazal dr. Tine Debeljak. Ni sicer veliko, a njegova cena je velika in vedno bolj raste v očeh sodobnikov. Začel je literarno delovati l. 1914 v akademskem listu Zora, nato pa prešel v „Dom in svet“. Po prvi vojni je napisal nekaj dramatskih del ter pripravil zbirko pesmi „Zemlja“, ki pa ni nikdar knjižno izšla. Dvajset let nato pa je pisatelj spet zaživel in ustvaril zbirko legend in črtic „Bogar Meho“ (1944), v katerih je posvetil svojo rodno pokrajino (Slovenske gorice) s Kristusovim prihodom vanje.

Svojo kulturno sezono je Slovenska kulturna akcija zaključila 29. novembra 1958 z uprizoritvijo moderne ameriške drame pisatelja Tennessee Williamsa „Kristalna menezarija“. Drama obsodi pretiravanje vrednot psihoanalize v pojmovanju duše. Človek ni žrtev svojih boleznih, prividov ali bilanca sanjskih razlag; človek je lastnik duše, ki ima za svojo rešitev močnejša sredstva od človeških. Dramo je mojstrsko postavil na oder režiser Marijan Willenpart in bi bilo samo želeli, da bi igro ponovili v kaki večji in bolj primerni dvorani, kot je farna v Ramos Mejiji.

Slovenski pevski zbor „Gallus“ si je za poslovno leto 1958-59 izvolil nov odbor, ki mu predseduje Vinko Urbančič. Redna člana odbora sta po družbenih pravilih tudi zborov dirigent dr. Julij Savelli ter voditeljica mladinskega zbora gdč. Nuša Kristan.

Slovenci iz San Justa so proslavili 9. novembra dveletnico blagoslovitve „Našega doma“. Dopoldne je proslavo začel sedanji predsednik g. Lojze Zakrajšek, ki je nozdravil prisotne in se zahvalil vsem, ki podpirajo prizadevanje

zadruga „Naš dom“. Nastopil je tudi pevski zbor iz San Justa pod vodstvom Stefana Drenška ter šolski otroci, ki jih je pripravila učiteljica krajevnega šolskega tečaja gdč. Angelca Klanšek. Tajnik „Našega doma“ je zgoščeno podal pregled izvršenega dela in prebral pozdravno pismo Društva Slovencev. Popoldanski spored je obsegal kegljaške tekme in tekme v odbojki, kjer so zastopniki „Našega doma“ premagali Ukrajince z rezultatom 2 : 1. Po tekmah se je razvila razgibana družabna prireditve, ki ji je dal prijetno razpoloženje tudi orkester „Moulin Rouge“.

Slovenski akademiki so se pred letom dni vključili v Zvezo begunskih študentov iz Osrednje in Vzhodne Evrope. Glavni namen tega društva je medsebojno spoznavanje in študij problemov, ki zadevajo posamezne narode. V nedeljo, 9. novembra so se sklenili predstaviti slovenski študentje članom ostalih narodnosti, pri čemer so doživeli poln uspeh. Akademije, ki je bila v dvorani Slovaškega kulturnega kluba, se je udeležilo nad 150 članov organizacije FEDECE. Program je začel predsednik Slovenskega akademskega društva g. Franc Bajlec, ki je predstavil Slovence in razložil namen večera. Sledilo je več pevskih točk. O slovenski zgodovini je imel predavanje g. Vital Ašič, o razpadu Jugoslavije in vetrinski tragediji pa g. Tine Debeljak ml. Izbrane slike iz Slovenije je razložil g. Vladimir Voršič. Veliko pozornosti je vzbudila tudi razstava svobodnega slovenskega tiska v Argentini. Knjige, revije in časopise so urisnavale založbe „Duhovno življenje“. Slovenska kulturna akcija, „Svobodna Slovenija“, Družabna pravda in Slovenska beseda.

Že šestič je praznovala slovenska skunknost v Buenos Airesu dan svoje mladine. Bilo je to 16. novembra na Pristavi v Moronu. Pri javnem nastopu je bilo na sporedu več točk: najprej so izvedli proste vaje naraščainiki iz Morona; nato so dekleta iz Lanusa in Morona naravnile simbolično vajo „Tri dobe slovenske zemlje; sledila je prosta vaja fantov iz Lanusa in Morona. Za fanti so naraščainiki iz Morona izvedli

nekaj lahkotletskih točk, nakar je nastopila na bradlji telovadna vrsta. Z rajalno simbolično vajo so gledalce osvojila dekleta iz San Martina, ki so tokrat prvič nastopila. Veliko aplavzov so bile deležne deklice, ki so izvajale proste vaje in nastop deklet iz Morona. Za zaključek javnega nastopa so bile še razne vaje na drogu in krogih. Radi štrajka prometnih sredstev žal niso mogli izpeljati svoje točke slovenski skavti iz San Martina. Javne nastope so z vso skrbnostjo pripravili ga. Ema Kessler-Blejčeva, gđc. Olga Prijatelj in g. Avgust Čop.

Slovenska deklška organizacija si je 9. novembra izvolila nov odbor. Predsednica je gđc. Mara Bidovec, podpredsednica gđc. Marjetka Železnikar, tajnica gđc. Majda Pahor, blagajničarka gđc. Barbka Maček.

Sv. Miklavž se je izkazal prav po kraljevsko in obiskal ob priliki svojega godu slovenske otroke kar na štirih krajih: 6. decembra v San Justu, 7. decembra v San Martinu in Lanusu, 8. decembra pa v Slovenski hiši v Buenos Airesu. Povsod se je predstavil s kako igrico, obdan od nežnih angelčkov in grozečih rogatcev. Ker v Argentini še ne trpimo ravno pomanjkanja, je prinesel s seboj dragocene in obilne darove, ki so jih otroci z bleščečimi očmi sprejeli iz svetnikovih rok.

Prvo sveto obhajilo slovenskih otrok iz Buenos Airesa in okolice je bilo letos 7. decembra v Ramos Mejji. Bilo jih je 92. Sv. mašo in pridigo je opravil g. direktor Anton Orehar. Po sv. obhajilu so bili otroci pogoščeni v zavodu ss. dominikank zraven farne cerkve in prejeli spominke podobne.

Z novim šolskim letom v Argentini (za veliko noč 1959) bo začelo Baragovo misijonišče v Slovenski vasi v Lanusu (vodijo ga slovenski lazaristi) sprejemati slovenske fantiče z namenom, da jih vzgaja in tistim, pri katerih bi odkrili misijonski poklic, pomaga, da ga bodo lažje dosegli. Predvideno je, da se bodo gojenci Misijonišča med letom iz vseh učnih predmetov pripravljali doma, na koncu leta pa delali izpite na eni od državnih gimnazij.

Pod vodstvom požrtvovalnega g. Avgusta Čopa je na zadnji mladinski prireditvi nastopila izvrstno tudi vrsta telovadcev na orodju (Foto M. Kocmur)

Rojaki iz Slovenske vasi v Lanusu so pred kratkim zbrali 82.150 pesov za cerkev Marije Kraljice. Skoraj vsi so darovali v gotovini; le nekaj jih je obljubilo v obrokih. Ta nabirka bo gotovo pripomogla, da bo nova cerkev kmalu pod streho in se bo v doglednem času že mogla v njej opravljati redna služba božja.

ZDRUŽENE DRŽAVE

V New Yorku je umrl 29. oktobra 1958 dr. Alojzij Kuhar, eden vplivnih in zelo aktivnih javnih delavcev v slovenski protikomunistični emigraciji. Rajni dr. Kuhar je bil koroške zemlje sin. Rodil se je l. 1895, leta 1918 postal duhovnik, leta 1920 pa že odšel v Pariz, da bi tam nadaljeval študije. V Parizu se je zelo zanimal tudi za slovenske izseljence. Po

vrnitvi v domovino je postal urednik pri katoliškem listu „Slovenec“. Njegova skrb je bila zunanja politika. Njegovi članki in kasneje radijski govori so mu ustvarili sloves izredno sposobnega slovenskega časnikarja. Tik pred izbruhom druge svetovne vojne je po naročilu vodstva Slovenske ljudske stranke odšel v tujino, da bi tam branil koristi slovenskega naroda. Žal je proti koncu vojne smatral za pametno, da Slovence v domovini po radiu iz Londona pozove, naj se priključijo Titu, kar je z bolečino pretreslo vse, ki so se tedaj borili proti rdečemu nasilju v domovini. Toda po končani vojni je spoznal resnico in sklenil ostati v tujini. V Angliji je na univerzi v Cambridgeu napravil doktorat iz trgovinskih ved, leta 1950 pa odšel v USA in postal šef sekcije za jugoslovanski tisk pri Odboru za Svobodno Evropo. Kot duhovnik je bil zadnji dve leti uslužben kot hišni kaplan v zavodu za žene Regina Coeli v Bell Harbor. Pokopali so ga 1. novembra 1958 v Bridgeportu. Pogreb sta vodila dva škofa: dr. Gregorij Rožman in Lawrence J. Shehan.

Šestdeset let je spolnil v San Franciscu (Kalifornija) dr. Janez Kraljič, ena najbolj pomembnih osebnosti izza časa pred drugo svetovno vojno in ljubljanski škofiji. V času, ko je delal Edvard Kocbek zmedo v katoliških vrstah s svojimi krypto-komunističnimi članki, mu je poveril g. škof dr. Gregorij Rožman mesto spirituala v ljubljanskem bogoslovju. Uspelo mu je, da je bodoče duhovnike tako prekvasil z jasnimi načeli glede komunizma, da so vsi kot en moč v času Osvobodilne fronte držali s svojim škofom. Bil je tudi eden stebrov slovenske Katoliške akcije in urednik istoimenske revije. Do komunizma je bil neizprosno odločen, zato je tudi odšel v begunstvo. Najprej je poučeval moralno bogoslovje na slovenski bogoslovni fakulteti v Pragli in Brixnu, nato pa odšel v Sev. Ameriko, kjer je bil več let kurat v bolnišnici

Providence Hospital (San Francisco), sedaj pa pastiruje v župniji Sv. Tomaž, tudi San Francisco.

Proslavo 40-letnice naše osvoboditve so Slovenci v USA proslavili 26. oktobra v dvorani Slovenskega narodnega doma v Clevelandu. Slavnostni govornik na proslavi je bil dr. Miha Krek, predsednik Narodnega odbora za Slovenijo. V govoru je izredno izčrpno in zanimivo podal borbo Slovencev za lastno osvoboditve, ki so ga dosegli jeseni l. 1918. Poleg govora je bilo še več pevskih točk in odrskih prizorov, pri katerih so sodelovali pevski zbor Slavček in Korotan, člani Slovenskega odra in mladinskega društva Kres. Proslavo je pripravil poseben odbor pod predsedstvom generala Ivana Prezlja, Jakoba Žaklja in Zdravka Novaka.

KANADA

Isto nedeljo kot USA, 26. oktobra, so tudi v Kanadi slovenski rojaki proslavili 40-letnico slovenske osvoboditve. Proslavo so pripravili člani slovenske krščanske demokracije ter Zveze slovenskih protikomunističnih borcev Pripravljalnemu odboru je predsedoval dr. Srečko Pregelj. Na dan proslave je bila zjutraj najprej sv. maša v slovenski župni cerkvi Marije Pomagaj v Torontu. Cerkveni govor je imel lazarist Franc Sodja. Popoldne so bile v cerkvi tudi rožni venec in litanije, nakar je župnik dr. Jakob Kolarič blagoslovil spominsko ploščo za padle protikomunistične borce. V cerkveni dvorani je bila nato spominska proslava, ki so se je udeležili mnogi odlični gostje, med njimi celo torontski župan Phillips. Govor o pomenu 29. oktobra 1918 za slovenski narod je imel dr. Peter Klopčič. Ni sporedu je bilo tudi več recitacijskih točk ter nastop pevskega zbora z več pesmimi. S slovensko narodno himno so Slovenci v Torontu zaključili lepo proslavo.

Pri vojakih je bilo. Janez je slišal, da pride naslednji dan v kasarno general, ki da bo govoril z vsakim vojakom. V strahu, kaj naj reče generalu, se zateče k prijatelju Lipetu po svet.

„Nič se ne boj!“ pravi Lipe. „General sprašuje navadno vojake le tri reči: Koliko let si star, koliko mesecev si v kasarni in kaj ti je bolj všeč: vojaško življenje ali življenje v civilu. Na prvo vprašanje boš že vedel odgovoriti: rečeš 22 let; na drugo rečeš: 2 meseca; na tretje vprašanje pa reci: Oboje, gospod general.“

Janez se je pomiril in drugo jutro, ko se je zbudil, začel že zgodaj ponavljati: „Dvaindvajset let — dva meseca — oboje, gospod general!“ Tako je mislil, da se mu ne bodo tresle hlače, ko bo stal pred generalom prvič v življenju.

Ob desetih je bil zbor. General začenja razgovor z vojniki. Pride do Janeza in ga vpraša: „Koliko mesecev si že v kasarni?“ „Dvaindvajset let!“ pogumno odgovori Janez. „Tako?“ se začudi general. „Koliko let pa imaš?“ „Dva meseca!“ se odreže Janez. „Ni mogoče! Ali misliš, da sem osel ali bedak?“ „Oboje, gospod general!“ pravi Janez, srečen, da je končal.

—:—

Kaj ti je, Pepi, da si tako slabe volje? Ali si še vedno brezposeln? Eh, Miha, pusti me, kajti zdaj mi je žena zares dobila delo.

—:—

Slikar: „Kaj mislite o tej moji sliki?“

Kritik: „Lahko bi bila slabša.“

Slikar: „Kako si morete dovoliti tako žaljive besede? Takoj prekličite!“

Kritik: „Prav rad! Slika bi ne mogla biti slabša.“

—:—

V jetniško celico je prišel nov gost. Ko so ga stari kaznjenci vse preprašali, je eden tudi rekel: „Torej poročen si! Ali se ne bojiš, da ti žena medtem za-
pravi premoženje? Pet let je dolga doba.“

„Tega moja žena prav gotovo ne bo storila. Prvič je prepoštena in drugič je tudi ona v zaporu!“

—:—

Tonin: „Ti, Miha, ali veš, kdaj je teran najboljši?“

Miha: „Seveda vem! Kadar so bori zeleni.“

Tonin: „Kdaj pa so bori zeleni?“

Miha: „Vedno!“

—:—

V neki državi pod rdečo zvezdo je število v partijo vpisanih tovarišev hudo padlo. Nekaj je bilo treba napraviti, da se prepreči nadaljni padec. V glavnem tajništvu partije je neka „prebrisanana“ glava prišla na sijajno misel, katero so takoj tudi izpeljali. Tajništvo je razposlalo vsem odborom in celicam zaupno okrožnico z naslednjo vsebino:

„Tovariši! Pokažimo svetovni javnosti, da naša misel zmagovito napreduje. Nabirajte novih članov! Kdor pridobi enega novega člana, temu ne bo treba prihajati na sestanke. Kdor dobi dva nova člana, lahko sam izstopi iz stranke. Če pa pripelje tri nove člane, temu damo potrdilo, da nikoli ni bil član partije.“

POVERJENIKI:

Argentina:

Dušnopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazilija:

Vinko Mirt,
Caixa Postal 7058,
Sao Paulo, Brasil

U. S. A.:

„Familia“,
3116 Glass Ave,
Cleveland, Ohio

Kanada:

Ivan Marn,
83 Victor Ave,
Toronto, Ontario

Trst:

Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:

Zora Piščanc,
Riva Piazzutta 18,
Gorizia

Avstrija:

Naročnino pošiljajte Mo-
horjevi družbi v Celovec.

Celoletna naročnina za
Argentino in države, ki
nanjo mejijo (razen Uru-
guaya) 180 pesov.

Za Uruguay in druge dr-
žave, če se plača v arg.
pesih, je naročnina 250
pesov;

za U. S. A. in Kanado
5 dolarjev;

za Avstrijo 95 šilingov;

za Italijo 2000 lir;

drugod pa protivrednost
dolarja.

Tiska tiskarna Vilko,
Castro Barros 917
Buenos Aires

v s e b i n a

- 1 LUČ SVETA (Msgr. Matija Škerbec)
- 3 SVETI VEČER (Ivan Zorman)
- 4 BESEDA VSEM ČLOVEŠKIM OTROKOM
(papež Janez XXIII.)
- 6 ZA EDINOST CERKVE (Stanko Janežič)
- 8 NAŠE POSLANSTVO V CERKVI (S. A.)
- 12 HAY LIBERTAD DE RELIGION EN
YUGOSLAVIA? (Joe Juck)
- 13 KOMUNIZEM IN CERKEV (Prof. Al. Geržinič)
- 16 BOŽIČ BREZ JASLIC (Igor)
- 18 BOŽIČNA PESEM
- 22 LURD IN NJEGOVI ČUDEŽI (G. J.)
- 25 SESTRA PASKVALINA (Dr. D. K.)
- 26 MEJA (Gregor Hribar)
- 29 BOŽIČ V MRTVEM DOMU (Marijan Jakopič)
- 31 PO SVETU
- 37 MARJETICA (Zora Piščanc)
- 40 MOJ ZAKLAD (Vladimir Kos S. J.)
- 41 IZ DOMOVINE
- 46 DOMOVINA, MILI KRAJ... (Janez Hladnik)
- 51 NOVE KNJIGE: Socialna ekonomija (B. Koman)
- 53 BREZ DRUŽINE, PA NIKDAR SAM (
J. Pravieux — J. Jurak)
- 56 MED IZSELJENCI
- 63 TRI MINUTE DOBRE VOLJE

**DUHOVNO
ŽIVLJENJE**

SLOVENSKI VERSKI MESEČNIK

Izdaja konzorcij (Anton Orehar)

Editor responsable: Pbro. Antonio Orehar,
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

Registro de la Propiedad Intelectual 574.991

Urejujejo: Jurak Jože, Mali Gregor, Šušteršič Marijan
Platnice in stalna zaglavja je narisal Franci Holosan

Gvidon Birolla:
Koledniki

Spodaj: Pogled na
Špik (Julijske Al-
pe) s sedla na Vr-
šiču se zdi kot spo-
min na nepozabno
pravljico iz najlep-
ših otroških let.

Na zadnji strani:
Mogočen trikotnik
Jaloveca v zimskem
času

